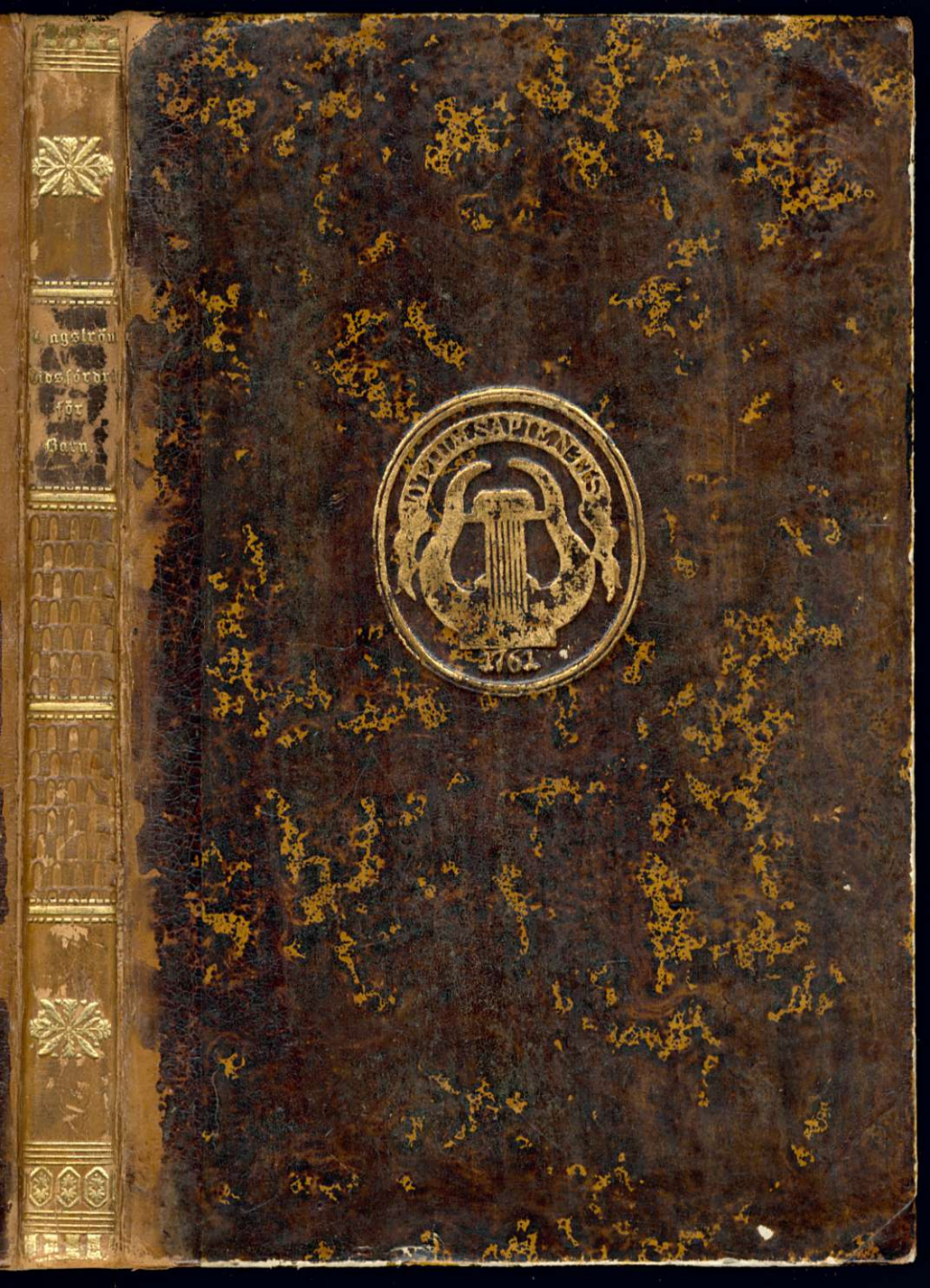
1761

HELSINGIN YLIOPISTON KIRJASTO

[Tengström, Jacob]

E. K. Lilius

BIBLIOTHECA

TIDSFÖRDRIF

FÖR

MINA BARN.

Jacob Tengström.

ÅBO, 1799.

Tryckte hos JOHAN CHRIST. FRENCKELL.

G. L.

BIBLIOTHECA
CRACOVIENSIS

Tidsfördrif

För

Mina Barn.

(af Jakob Tengström)

ÅBO, 1796.

Tryckt hos J. C. FRENCKELL.

Den både ſkyldiga och nöjſamma omtanken, at vid lediga ſtunder roa mina Barn med ſmå Sagor och Berättelſer, lämpade efter deras ån ſpåda ålder och begrepp, och at tillika hos dem lifva och ſtadga någon känſla för det ſom godt och dygdigt är, har varit förſta anledningen til detta lilla Arbete, ſom nu genom trycket lämnas åt Allmänheten, i den välmenta affikt, at dermed roa och gagna åfven andra unga Läſare och Läſarinnor, för hvilka hårtildags ſå få Skrifter i denna väg hos oſs utkommit, och ſom ſåledes, ſedan de lärt läſa i bok, ſnart måſte ſakna nog omväxlande förråd af nöjſamma och begripliga Böcker at ſyſſelſätta ſig med, tjenliga tillika at på et nyttigt ſätt tilfredsſtälla deras vanliga vettgirighet, och at under ſjelfva deras nöjen leda deras unga hjertan, at i tid fatta ſanna och uplyſta begrepp om ſina ſkyldigheter både emot Gud och Medmänniſkjor.

Då jag med deſſa barnſliga *Tidsfördrif* hvarken kunnat eller velat ſöka någon åra ſom Författare, har jag åfven aktat det onödigt at utmärka, hvad deribland kan vara eget, eller lånt och öfverſatt ur några nyare och allmänt godkände Tyſka Upfoſtrings-Skrifter. Min enda åhåga har varit, at, i Fabelns och Sagans drägt, göra Dygdens bud antageligare och angenåmare för barnaåldern och vår upväxande Ungdom; och den enda åra jag ville vinna, vore den, at icke aldeles förgåfves hafva ſyftat åt detta ädla och ſtora ändamål.

I.

Barn böra altid och gärna lyda ſina Föräldrar.

Frants och hans Bror *Reinhold* fingo en vacker höſtafton låf af ſin Far at leka i trägården; men med det uttryckeliga förbehåll, at hålla ſig inom denſamma, och ej ſpringa vidare omkring.

Trägården var ſtor och vacker, och Gåsfarne hade där en ſtund rätt roligt.

Men i detſamma blef *Frants* varſe, at bakporten til trägården var öppen mot en tät och vidſträckt ſkogslund, ſom redan ifrån äldre tider blifvit med mycken ſorgfällighet vid gården bevarad. "*Reinhold!*" ſade han, "ſer du där "porten öppen til parken! Det vore ju roligt, at "få där några loſvar?

Reinhold. Men, Pappa förbjöd ju oſs at gå utom trägården!

Frants. Ja, han mente väl at vi ej ſkulle ſpringa långt omkring; vi ſkole ock ſtraxt vara här igen, ſå är det ej ſå farligt. Ach ſe, *Reinhold!* (i det han med detſamma tittade utom porten) hvad här är vackert!

Den är ej ſvår at locka, ſom med vil hoppa, ſäges det i et gammalt ordſpråk; och ſå var det nu äfven med *Reinhold.* Äfven ſom

Frants ſmög han ſig, tvärt emot Fadrens befallning, ut i parken, där de yra Gosſarne ſå länge ſprungo omkring i kors och i tvär, tils det redan började ſkymta, och aftonkylan påminte dem at förſoga ſig hem.

Men nu voro de redan ſå långt inkomne i den täta ſkogen, at de ej mer hittade tilbaka i trägården. Mörkret tog til, och den tiden var längeſedan förbi, inom hvilken de åter bordt vara inne hos ſina Föräldrar. I ångeſten började de då at jämmerligen gråta och ropa efter vägviſare.

Fadren, ſom, då barnen dröjde öfver tiden, gått at ſöka dem i trägården, hörde til all lycka detta rop, och lopp genaſt derefter at upſöka dem. "Ser ni," ſade han, då han, ändtligen fann på dem, "hur det går med oför-"ſtåndiga och olydiga barn, ſom ej gifva akt på "ſina Föräldrars befallningar! Jag fruktade nog "at detta, eller ännu något värre, ſkulle hända "Er; derföre varnade jag ju Er at hållas inom "trägården. Men efter Ni nu ej velat lyda mig, "ſå ſlipper Ni til ſtraff derföre hädaneſter al-"drig mer på egen hand i trägården.

Fadren höll ock ord med denna hoteſſe; ty ſå ofta han, eller deras Mor, ej hade tid at följa dem, ſingo de ſitta inne i barnkammaren, och många gångor ångra ſit öfverdåd och ſin olydnad.

En dag, då de ſålunda ſuto inne hos ſin Mor, ſom altid, lika ſom Fadren, med mycken omtanka och urſkilning vårdade ſig om deras upfoſtran, berättade hon för dem följande:

Fa-

Fabel.

En rik Köpman, ſom ifrån långväga utrikes orter låtit hämta ſig tre ſmå Gullfiſkar *), de vackraſte man någonſin ville önſka ſig, lät ſläppa dem in i en liten damm, och gaf dem tillika en ſådan varning: "Fiſkar! Fiſkar! om J altid vil-"jen lefva nöjde och lycklige i denna Er nya "boning, ſå akten Er väl för tvänne ting: förſt, "at aldrig genom gallret ſimma ut i den ſtora "dammen, ſom ligger här ſtraxt bredevid; och "dernäſt, at aldrig viſtas ſå högt uppe i vattu-"brynet ſom nu, annars än då jag är tillſtädes.

Vid det han dageligen kom at ſe efter ſina ſmå vackra fiſkar, ſatte han ſig ſtundom på brädden af dammen, bröt ſmå hvetbröds-ſmulor åt dem i vattnet, dem de med mycken behändighet upſnappade, och uprepade dervid tillika med mycken godhet den varning han vid deras förſta ditkomſt gifvit dem.

De tycktes väl i början upmärkſamt afhöra deſſa föreſtällningar, och äfven med nöje följa dem; men ſnarare än man ſkulle förmodat ledſnade de vid ſina förmoner och ſin inſkränkta frihet, började at med förundran och en ſlags förtrytſamhet omtala den gode mannens erinringar, och kunde ej begripa hvarföre han ville förmena dem at ſimma opvid vattu-ytan, eller ut i den ſtora dammen. "Han går ju ſjelf där "högt uppe och roar ſig," ſade den förſta, "hvarföre vil han då ej unna oſs det nöjet at "äfven ſtundom komma litet högre up? — Och

 "hvar-

*) Finnas i de Indiſka Haſven, och hafva i anſeende til ſin gula glänſande färg fått namn af *Gullfiſkar*.

"hvarföre ſkole vi altid vara ſå inſpärrade i "denna trånga dammen," ſade den andra; "Det "kan ju ej ſkada oſs at någon gång ſväfva litet "ut äfven i den ſtörre. — Viſst är han hård "emot oſs," ſade åter den förſta "och miſsun-"ſam, då han ej vil at vi ſkole få roa oſs. — Ja, "jag bryr mig ej mer om honom," tillade den andra; "jag ſkall viſa honom at det går "rätt väl an at viſtas äfven i den ſtörre dam-"men — Och jag," ropade åter den förſta, "vil emel-"lertid roa mig i ſolen där högſt up vid vattubrynet.

Men den tredje Gullfiſken var klokare än de andra, och tänkte för ſig ſjelf: "Den gode "mannen måſte väl hafva ſina orſaker, hvarföre "han gett oſs deſſa varningar. Viſt håller han "af oſs, och vil oſs väl; annars ſkulle han ej få "ofta komma och ſe efter oſs, och mata oſs, "och fägna ſig då vi upäte hans hvetbrödsſmu-"lor. Ingalunda är han hård emot oſs, utan de "råd han gett oſs, måſte ſäkert vara oſs nytti-"ge; derföre vil jag ock lyda dem, faſt jag ej "förſtår hvarföre han ſå vil.

Denna beſkedliga och eftertänkſamma Fiſken höll ſig ſåledes på bottnen i ſin lilla damm, då de andre öfverdådigt gjorde hvad de hotat: Den ena ſamm genom galret ut i den ſtora dammen, och den andra ſvängde ſig i ſolſkenet up på vattnet, och båda ſkrattade ſå hjerteligen åt ſin tredje bror, ſom ej viſste at ſålunda roa ſig.

Men hvad hände? Knapt var den förſte inkommen i den ſtora dammen, förrän en ſtor Gädda ilade honom emot, och upſlukade honom. En roſſogel, ſom blef den andra Gullfiſken i

vattu-

vattubrynet varſe, ſpände honom genaſt an, fattade honom i ſina klor, och gjorde ſnart ända på honom.

Endaſt den tredje Fiſken, ſom förſtod at lyda ſin goda Husbondes råd, blef i godt behåll, och hade ingen fara

Hjerteligen fägnade han ſig öfver denna goda Fiſkens lydnad, och hämtade hvar dag åt honom den bäſta föda. Ockſå lefde han altid nöjd i ſin lilla damm, och hann til en ganſka hög ålder.

"Följen altid, mina Barn!" tillade Modren, ſedan hon ſlutat ſin berättelſe, "denna beſkedliga "och lydiga Fiſkens exempel, ſå ſkall Er altid "väl gå, och Edra Föräldrar ſkola då få af Er "mycken och långvarig hugnad.

2.

De vackra Kläderna.

Lilla *Carolina* hade nyligen fått af ſin Mor en ny hemmaväfd Bomullsklädning, och et par nya Läderſkor, ſå at hon kunde vara ſnyggt klädd, då hon fick låf at följa ſin Mor til någon af hennes bekanta. Med *Carolinas* hufvudbonad gjorde Modren ſig ej mer beſvär, än at hon med en bindel om pannan ſammanfäſtade det vackra hår naturen gifvit henne.

Men då *Carolina* ſtundom utom huſet träffade andra i ſiden, med granna hattar och koſtbara tygſkor präktigt klädda barn, blygdes hon för det hon ej var ſå grann ſom de, och bad

då ſin Far, när hon kom hem, at man äfven måtte gifva henne ſå dyrbara kläder, och friſera hennes hår, ſom de andra ſmå Mamſellernas.

Fadren föreſtälde väl henne at det ej gör til ſaken hur grant man är klädd, allenaſt man är hel och ren, och at dyrbara kläder minſt paſſa ſig för et barn, ſom ej väl kan akta dem, och ſom ofta genom ſådan fåfäng granlåt kan ådraga ſig hvarjehanda olägenheter. Men *Carolina* var enträgen i ſin begäran, låfvade på bäſta ſätt taga vara på ſina granna kläder, om hennes Far ville gifva henne dem, och at framdeles med dubbelt alfvare beflita ſig om beſkedlighet och lydnad mot ſina Föräldrar.

Fadren, ſom mycket höll af ſin Dotter, beſlöt at denna gången göra henne til viljes, på det hon af egen erfarenhet måtte få lära, at man förgäfves i granna kläder ſöker någon ſällhet.

Redan var all den nya härligheten färdig för *Carolina*, ſom ej litet längtade efter den dagen, då hon ſkulle få viſa ſig i all ſin ſtåt. Det hände ock kårt derefter, at hon en eftermiddag, tillika med ſin Mor, blef utbjuden at ſpatſera åt en när vid Staden liggande vacker Landtbygd, i ſällſkap med en hop andra unga Flickor och Lekkamrater. Man kan då tänka at vår *Carolina* nödvändigt ville viſa ſig i ſin nya ſkrud, och hon blef äfven, efter ſin önſkan, på bäſta ſättet utſtofferad.

Men hvad hände? Redan nalkades aftonen: gräſet var ſuktigt af dagg, och i luften började kännas en kyla, ſom ſnart beſvärade den i tunt

ſiden

ſiden klädda *Carolina*. Hon kom nu redan med ſaknad ihåg ſina goda och varma bomullskläder, och hennes Mor uraktlät ej at erinra henne om hennes fåfänga. Deſsutom, då de andre Barnen, muntre och vige, ſprungo omkring i gräſet at plåcka de många ſköna blommorna, ſom nu til ſtor myckenhet pryddde alla fält och ängar, ville väl *Carolina* vara med; men då man viſte henne, at hennes nätta ſkor, och ſållarna af hennes koſtbara kläder, redan voro genomvåta, och i fara at fördärfvas, måſte hon ledſen ſkilja ſig vid deras ſälſkap, och enſam och ſyſslolös vänta tils de återkommit.

Nu gick vägen vidare öfver en liten ſkogsbacke, genom en tät löfſkog. De andre Barnen hade ingen möda at hjelpa ſig fram; men den granna och nättſnörda *Carolina* var mer än illa utkommen, och i ſtändig fara at med ſina fladdrande ſidenkläder faſtna i någon törnbuſke. Men under det hon ſom bäſt bjöd til at akta ſit granna ſläp, märkte hon ej en öfver vägen nedböjd gren af et näraſtående ſtort träd, hvaremot hon ſå häftigt ſtötte, at hela hennes höga friſerade hufvudbonad blef aldeles fördärfvad; och då de andra Barnen ej kunde låta bli at hjertligen ſkratta åt den ſå illa tiltygade *Carolina*, gick det henne än mer til hjertat, ſå at hon med möda kunde hålla ſig ifrån at gråta öfver ſin olycka. Deſsutom började hon redan ömma vid det trånga ſnörlifvet, ſom ſå klämde hennes bröſt och mage, at hon ej utan mycken ſvårighet kunde röra ſig. Hon ville då at man ſkulle vända om hem igen; men det hade varit

obilligt at enſamt för hennes ſkull ſtöra hel Sällſkapets nöje. Då hon derföre ej mer orkade ſpatſera framåt, måſte hon ſätta ſig på en ſten vid vägen, och där enſam bida tils de andra hunnit återkomma.

Här blef tiden henne ſluteligen rätt lång, och hon tänkte derunder många gånger för ſig ſjelf: "*Pappa hade åndock rätt! Om jag varit "ſå klok och följt hans råd!*

Efter en ſtund återkommo alle de andre, och ropade ren på långt håll: "Skynda dig *Caro-"lina!* Det börjar rätteligen rägna: ſer du där det "tjocka ſvarta molnet ſom nalkas oſs! *Carolina* måſte då börja at löpa ſå fort hon kunde med ſit trånga ſnörlif, och ſina ſmå ſkor, och ſin ſlä-pande ſidenklädning; men de andre Barnen hunno henne ſnart förbi, och kommo lyckligen undan rägnet, då den oviga *Carolina*, ſom lämnades långt efter, blef genomvåt, miſte ſin ena ſko i ſmutſen, och kom förſt långa ſtunden derefter gråtande, andtruten och utmattad hem igen. Än på köpet fick hon följande dagen en ſvår ſnufva och bröſtvärk efter denna olyckliga ſpatſerfärd, ſå at hon på flere veckor ej kunde våga ſig ut i fria luften.

All hennes granlåt hade emellertid blifvit af rägnet ſåfördärfvad, at hon föga mer kunde nyttja den. — "Vil du då nu, min *Carolina!*" ſade Fadren til henne, "at jag ſkall låta göra "dig än en ſidenklädning? och vil du ſedan al-"tid gå ſå grann, ſom då du ſiſt var utbjuden?

"Ach nej! min bäſta Pappa!" var hennes ſvar, "jag har nog redan fått erfara at ej nå-

"gon

"gon lycka beſtår i granlåt och präktiga kläder.
"Jag vore långt nöjdare at få gå ſå klädd, ſom
"altid tilförene, om mina Föräldrar ville tillåta
"mig det, och förlåta mig mit barnſliga oförſtånd.

3.

De oſkyldige Barnen.

Två ſmå artiga Barn, en Bror och en Syſter, hade af ſina kära Föräldrar fått den ſorgfälligaſte upfoſtran. De älſkade ock derföre ſin goda Far och Mor på det ömmaſte, och gjorde ſig et nöje af at altid omtala och berömma deras godhet emot ſig. Til upmuntran och belöning för deſſa beſkedliga Barnen, plägade Föräldrarna ſtundom göra dem hvarjehanda ſmå ſkänker. Således hade nu den lilla Flickan fått ſig en Docka, och Goſſen en väl utſtofferad Häſt af träd at rida uppå.

Vid det de med mycken förnöjelſe betraktade deſſa ſina lekſaker, började de tillika at ſjunga:

Syſtren.

Min vackra Docka! Se den här!
Ach vet du hvad den är mig kär?

Brodren.

Än ſer du denna ſtälta Häſt?
Den mig behagar allramäſt.

Syſtren.

Min ſköna Docka, du!

Brodren.

Min ſkälta *Brunte*, du!
Jag ſätt dig af min goda Far.

Syſtren.

Och Mamma Docka gifvit har.

Båda.

Ach hvar ſins en ſådan Mamma?
Sådan Pappa ingen har;
Vi med glädje dem hörſamma:
De oſs ſkänka ella dar
Böcker, kläder, mat och dricka,
Nöjen utaf många ſlag.

Syſtren.

Jag vil bli den bäſta Flicka!

Brodren.

Och den bäſta Goſſe, Jag!

4.

Var aldrig ſjelfklok.

Ofta hade lilla *Lars* hört af ſin Far, at barn måſte följa äldre och förſtåndigt folks råd, medan de ſjelfve än äro okunnige och oförfarne. Men han gaf ej akt på deſſe nyttiga påminnelſer, eller ock glömde han dem.

Med Fadrens låf hade Trägårdsmäſtaren tilredt åt *Lars* och hans äldre Bror *Niclas*, hvar ſin liten Trägård, hvari de fått låf at plantera hvad de ſjelfve ville.

Niclas, ſom väl ihågkom ſin Fars påminnelſer, frågade genaſt Trägårdsmäſtaren hvad han borde plantera i ſin Trägård. Mäſter *Ja-*

cob

cob (så hette Trägårdsmäſtaren) gaf honom då flere ſmå plantor af ſärſkildte ſlag, och *Niclas* ſatte dem riktigt ut, och ſkötte dem äfven aktſamt, efter Mäſtarens undervisning.

Åt *Lars* hade han väl äfven bjudit af ſamma ſlags växter; men *Lars* var ſjelfklok, och brydde ſig ej om at taga Mäſter *Jacob* til råds. "Hvad duga ſå ſula plantor til?" ſade han: "Jag "ſkall ſnart viſa, at min Trägård ſkall blifva "mycket vackrare. Han plåckade derpå från blomſter-parterren åtſkilliga blommor, ſtack dem med ſtjelkarna i jorden, och var nu mycket ſtålt öfver ſin vackra plantering. Men redan följande dagen voro alla blommorna viſnade. Han ryckte derföre up dem, och ſatte andra i ſtället; men med dem gick det aldeles på ſamma ſätt. Sedan han ſålunda hållit på i några dagar at omplantera ſina växter, ledſnade han ändteligen aldeles vid hela ſin Trägård, och ogräſet tog där ſnart öfverhanden.

En tid dereſter ſåg han i ſin Brors Trägård något rödt titta fram undan bladen. "Aj, "*Niclas!* kom och ſe," ropade han, "hvad är "det ſom lyſer där ſå rödt? Och då ſingo de ſe at det var några jordgubbar, ſom redan höllo på at mogna. "Ach at jag ej planterade ſådana "växter i min Trägård," ſade nu den harmſna *Lars*, "ſå hade äfven mina bär nu varit mogna!

Åter eſter några dagar började flere blomknoppar i Brodrens Trägård ſlå ut i de ſkönaſte blommor af allehanda färgor. *Lars* blef nu än ängſligare, och tänkte: "Om jag dock varit ſå "klok ſom *Niclas*, och frågat Mäſter *Jacob* til

"råds,

"råds, så hade det nu sett lika så vackert ut i "min Trägård!

Den beskedlige *Niclas* tröstade väl honom och sade: "Du skall få hafva denna Trädgården "ihop med mig, och vi skole dela både bären "och blommorna ofs emellan; men Mäster *Jacob* tillade: "Var aldrig hädanefter så sjelfklok, "min kära *Lars!* utan lär dig häraf, at altid "taga förståndigt folks råd, innan du företager "dig något, som du ej sjelf förstår eller är van "vid.

5.

Den öfverdådiga Bocken.

Fabel.

D't var en gång en ung och envis Bock;
Förgäfves man med hot och låck
Vil honom bättre seder lära:
Han föddes vintern öfver väl,
Och hade ej til någon klagan skäl,
Men kunde ej sin lycka bära.
Ty et, tu, tre, han med et yftert hopp
Sig ut ifrån sin kåtta kastar,
Och ut åt 'hala isen hastar,
Och mäter den i öfverdådigt lopp,
Och stält utaf sin vighet skryter,
Tils han i språnget dimper kull,
Och bräker sen så jämmerfull
Då han i fallet benet bryter.
Modren, en förståndig Get,
Sörjande på stranden stannar,
och sin yra Son så bannar:

"En

"En gång för din envishet
"Skulle du olycklig blifva,
"Då du aldrig akt vil gifva
"På din Moders ömma råd!
"Mins at för dit öfverdåd
"Du dit ſtraff med rätta lider!
"Ach min Mor! (den ſtackarn qvider)
"Om jag vetat hur det ſvider
"När man benet bryter af,
"Jag viſt bättre tagit vara
"På de råd min Mor mig gaf,
"Och mig mödan kunnat ſpara
"At på detta falſka haf
"Kaſta mig i ſådan fara.
Yra Goſſar! Er jag ber,
Gifven akt uppå min Saga!
Utan bannor, utan aga
Låten villigt rätta Er!
Då J öfverdådigt ſpringen,
Och åt alla faror len,
Om J bryten arm och ben,
Säkert ömkar Eder ingen.

6.

Den obarmhertiga Goſſen.

Det var en gång en fattig Arbetskarl, ſom hette *Rudolph*. Han bodde på Landet, men hade ej någon häſt, hvarmed han kunnat hemſläpa den ved han behöfde i ſin lilla koja. Han måſte ſåledes ſjelf dageligen ifrån ſkogen bära hem ſit bränſle.

En

En kall vinterdag dröjde han längre bårta med ſin börda än vanligt var. Han tänkte då för ſig ſjelf: "Nu lär väl min goda Huſtru vara "mycket bekymrad deröfver, at jag dröjer ſå "ſent på qvällen? Och min lilla *Fredric*, den "beſkedliga Goſſen, ſom håller ſå mycket af "mig, nog lär han bitterligen gråta och ropa "efter ſin Pappa? Men rättnu hinner jag hem: "hvad det ſkall bli för en glädje när de ſå ſe "mig! Hvad de ſkola omfamna mig!

Redan inträdde *Rudolph* i ſin hydda. Hans Huſtru ſatt bedröfvad på ſängen, med handen under kinden, och tårarna i ögonen, och *Fredric* ſtod bredevid henne, gråtande och ſorgſen, hållande ſin Mor vid handen, men den hon ſyntes vilja undandraga honom.

Rudolph, ſom trodde at hans Huſtru och lilla Son voro ſå illa til mods öfver hans långa bortavaro, tiltalade dem ganſka vänligt, och berättade dem, hur han på hemvägen träffat en gammal fattig Gubbe från granſkapet, ſom tröttnat under ſin vedbörda. Honom ſade han ſig förſt hafva hulpit hem, och derigenom kommit at dröja öfver vanligheten.

"Det var viſst beſkedligt gjordt af dig," ſvarade hans tårögda Huſtru, "och et nytt be"vis på dit goda hjerta! Det grämer mig hjer"teligen, at vår lilla *Fredric* ej ſkall likna dig!

"Hvad! ſade *Rudolph*, "ſkulle väl min *Fre"dric* vara elak? Det hade jag aldrig trott. Yr "och häftig plär han väl ſtundom vara, men jag "hoppas när han blir äldre, ſkall han väl få "bättre vett, och bli ſnällare.

Modren.

Modren. Ach! då blir han förſt rätt grym och hårdſint!

Fadren. Hvad hör jag om min *Fredric?* Kom hit, min Goſſe! — Men du vänder bårt ögonen? Du blygs at ſe på mig? Du måſte då nu ſkickat dig mycket illa?

Modren. Jag önſkade at du aldrig ſinge veta det!

Fadren. Berätta mig dock hvad ſom händt. Efter han tycks förja och blygas öfver ſin vanart, ſå har jag än det hoppet at han bättrar ſig.

Modren. Jo, du ſkall ſå höra hela den vackra händelſen: Medan jag eſomoftaſt, under det du dröjde, gick i dören at lyſsna efter dig, flög en liten fruſen, och af den ſtarka kölden näſtan halfdöd Fogel in i vår koja. Jag tog den ſtackarn mellan händerna, och värmde honom med min andedrägt, och pyſslade om honom ſå godt jag kunde; då i detſamma lilla *Ingrid*, ſom ſkadat ſig med en knif, kom gråtande til mig, viſte mig bloden, ſom rann längſt åt handen, och bad mig förbinda det ſårade fingret. Jag gaf då Fogeln i *Fredrics* händer, doppade en liten linneklut i den där hvita flaſkan, ſom hänger ofvanför fenſterkarmen, och bant dermed om lilla *Ingrids* finger. Det var väl rätt gjordt, hoppas jag?

Fadren. Aldeles rätt, min Gumma! Men *Fredric* då, hur ſkickade han ſig?

Modren. Jo, medan jag hade at ſyſsla med *Ingrid*, ſmög han ſig i vrån med Fogeln, och - - -

Fadren. Hvad gjorde han då?

Modren. Plockade alla ſjedrarna af den ſtackaren.

Fadren. Af hela kroppen?

Modren, Ja, utom af vingarna, och kaſtade honom derpå ut genom dören. Du kan tänka hvad den uſslingen ſkulle ſryſa och pinas i den gruſveliga kölden. Jag hörde honom en ſtund flackſa omkring vår koja, och pipa ſå ömkeligen, ſom ville han beklaga ſig öfver *Fredrics* grymhet; men det var redan ſå mörkt, at jag ej mera kunde ſe, eller igenfinna den ſtackarn; och kanſke var han äfven rädd at komma hit igen, ſedan han blifvit här ſå illa handterad? Det har alt ſedan gjort mig ſå ondt om den arma Fogeln, at jag ej en gång vid din hemkomſt kunde vara glad, och glömma min oro. Ofta har jag gladt mig med det hoppet, at *Fredric* ſkulle blifva ſå öm och godſint ſom du är; men ach! jag har bedragit mig! Aldrig har väl du någonſin, när du var Goſſe, kunnat vara ſå elak? Jag fruktar at han med tiden blir en altför grym och obarmhertig menniſkja! Ach den hå dhjertade Goſſen!

Fadren. Gif dig tilfreds, min Vän! Viſst har *Fredric* begått en grym och afſkyvärd gärning; men än hoppas jag at han för bättra ſig. Gör han det ej, ſå må han hellre dö, och ſåledes ſkona oſs för den ſorgen at vara vittnen til hans vanart! — Kom hit, min *Fredric*! Set du hvad ſorg du i dag gjort dina goda Föräldrar? — Du gråter? — Ja, du må viſst gråta! Din grymhet emot den ſtackars oſkyldiga

Fogeln

Fogeln rör äfven mig på det ömmaſte. Tänk om jag nu gjorde ſå med dig, ſom du med Fogeln, och lät dig helt oklädd fryſa där ute, natten öfver, hvad ſkulle du väl tycka om et ſådant förfarande? Jag hade viſt ſkäl at vara ond på dig, och at ſtraffa dig; men jag vil än hoppas, at du framdeles aktar dig för ſå grufliga uptåg. — Kom, min Huſtru! lät oſs upſamla deſſa ſjedrar, ſom *Fredric* nyligen plockat af den arma Fogeln, och hänga dem i et knippe här oſvanför dören. Det ſkall vara ſtraff nog för honom, at dageligen ſe detta minnesmärke af ſin vanart, och at ſjelf vid åſynen deraf, nödgas göra ſig de förebråelſer han ſå väl förtjenar.

Fredrics Föräldrar värkſtällde genaſt detta beſlut, och *Fredric* gret bitterligen, då han ſåg dem fäſta de hopſamlade ſjedrarne näſt öfver ingången til rummet, där äfven Främmande kunde ſe dem, och efterfråga orſaken til deras ditfäſtande.

Fadren gaf honom derpå än följande förmaning: Du bör veta, min Son, at alla djur, både ſtora och ſmå, hafva känſla likſom människan. Du bör ſåledes aldrig utan ſog och ändamål göra dem illa, ty det ſmärtar dem lika ſå mycket, ſom om någon ville göra dig illa. Gud vårdar ſig äfven ſå faderligen om dem, ſom om oſs människor, och vil ej at vi obarmhertigt ſkole handtera dem. Den lilla Fogeln, ſom ſå gruſen kom in til oſs, för at ſå värma ſig i vår ſtuga, gjorde ju ej något ondt åt dig; hvarföre ſkulle du då handtera den

ſtackarn ſå illa, och plocka af honom alla fjedrarna, och än på köpet kaſta honom ut at plågas och förgås, ſå naken han då var, i den grufveliga kölden? Det var ju en faſeligen grym och obarmhertig gärning!

Fredric ångrade nu af alt hjerta detta ſitt ovärdiga upförande, bad under heta tårar ſina goda Föräldrar om tilgift, och låfvade at aldrig framdeles gifva dem orſak til ſådant miſsnöje.

Länge miſstrodde man deſſa hans löften; men ſedan han gifvit flera bevis af et ömt och medlidande hjerta, i ſynnerhet mot uſsla och nödlidande medmänniſkjor, ſå glömde ändteligen hans goda Föräldrar den ömkeliga händelſen med Fogeln, och hoppades nu mera, at han med åren ſkulle blifva en god och välgörande människjovän.

Då derföre *Fredric* en dag med ſorgſen upſyn betraktade de ofvanföre dören uphängde fjedrarna, ſade hans Mor til honom: Om din Pappa tillåter, kunde vi väl nu nedtaga de där bedröfliga fjedrarna, ſedan vi med glädje ſett, at du blifvit beſkedligare.

Fadren. Ja, min Goſſe! Nu kan det vara tid at bårttaga och förſtöra dem. Vi ſkola i denna afton upbränna dem i vår ſpiseld, til bevis derpå, at vi numera tro dig om alt godt.

Så ſagdt, och ſå gjordt. *Fredric* gladdes hjerteligen åt de goda tankar hans Föräldrar nu fattat om honom, och gaf dem icke heller framdeles orſak at beklaga ſig öfver ſin *Fredric.*

7.

De olycklige Gossarne.

Uti Paris i Frankrike bodde ej längesedan en Köpman, som hade två Söner, *Wilhelm* om 7, och *Christian* om 6 års ålder, dem han på det ömmaste älskade. Som han i sina handelsärender måste göra långväga resor, plägade han alltid til sin säkerhet medföra tvänne laddade Pistoler. Men så snart han återkom, var det hans vana at låta aflossa Pistolerna, eller ock uttaga laddningarna, på det ingen dermed måtte skada sig.

Emellertid hade han ganska strängt förbjudit sina Söner, at någonsin vidröra dessa eller andra Skjutgevär, emedan barn ej förstå at handtera dem, och kunna således snart skada både sig och andra. Dessutom hade han alfvarligen varnat dem, at ej heller, sedan de blefve äldre, leka med så farliga saker, emedan just derigenom de svåraste olyckor ofta tildragit sig.

En dag, då denne Köpman återkom ifrån en af sina vanliga resor, gaf han sin Dräng befallning at genast afskjuta Pistolerna, och derpå bära dem oladdade på sit vanliga ställe i hans kammare. At hans Söner skulle handtera, eller ens vidröra dem, kunde han minst förmoda, sedan han en gång för alla så strängeligen dem sådant förbjudit.

Men hvad hände? Följande morgonen, då Fadren var utgången, smögo sig *Wilhelm* och *Christian* i hans kammare, där ögonen genast

föllo på de bägge Piſtolerna. "Lät oſs leka "Soldater," ſade *Wilhelm* til ſin yngre broder, i detſamma han fattade i den ena Piſtolen, och gaf den andra åt *Chriſtian*. "Men mins du ej" erinrade *Chriſtian*, "at vår Pappa ſå alfvarſamt "förbjudit oſs at någonſin vidröra hans Piſto- "ler?" — "Altför väl," ſvarade *Wilhelm*, "men "jag vet ju at de ej äro laddade, ty Pappa plär "altid låta afloſſa dem, innan de bäras i hans "kammare. Det är ju då ingen fara at handte- "ra dem? Ser du *Chriſtian*! jag vet nog redan "hur man ſkall ſpänna op hanen." (Och ſå ſpände han up den på bägge Piſtolerna) "Vår "Pappa har väl ment, at vi ej ſkole handtera "ſådana gevär, ſom äro laddade. Ställ du dig "nu där på den ſidan; jag ſkall ſtälla mig här, "och gif akt uppå när jag commenderar; och "när jag ropar: *Gefyr*! då ſkall du trycka til "med fingret ſå här."

Redan ſtodo bägge Goſſarne och exercera- de mot hvarandra, efter *Wilhelms* commando- ord: *Gifver akt! Skylra! Lägg an! Gefyr!* I detſamma tryckte de bägge til, Piſtolerna ſmällde af, (ty Drängen hade förgätit at efter befallning afſkjuta dem,) och Goſſarne föllo i ögnablicket framſtupande i hvarandras blod.

Modren, ſom med ytterſta förſkräckelſe hört ſmällarna, ſprang genaſt beſtört i kamma- ren; men himmel! hvilken ſyn för henne! Då- nande nedſjönk hon vid ſidan af ſina bägge barn, i detſamma de drogo den ſiſta andedrägten; och när hon ändteligen kom til ſig igen, voro de redan afſidne.

Modrens

Modrens ömkeliga jämmerrop, och Fadrens bittra ſorg öfver deſſa ſina kära Söners ſå olyckliga hädanfärd, dem han än vid ſin hemkomſt fann liggande i ſin blod, med ſönderſkjutna anſikten, kan man lättare föreſtälla ſig, än med orden beſkrifva.

8.

Den nåsvijſa unga Flugan.

Fabel.

En ung, endaſt några dagar gammal Fluga, ſatt med ſin Mor högt up på karmen af en ſpis, där en kokande ſoppgryta ſtod på elden. Den gamla Flugan, ſom hade något at annorſtädes uträtta, lade då åt ſin Dotter, i det ſamma hon hårtflög: Sitt vackert här qvar mitt Barn, och rör dig ej ur fläcken, tils jag kommer tilbaka.

Hvarföre ſå? frågade den unga Flugan.

Jo, derföre, ſvarade Modren, at jag ſtruktar du kunde komma för nära åt denna ſjudande afgrund. (Så kallade hon Såppgrytan.)

Dottren. Men hvad ondt vore väl dervid at befara?

Modren. Du kunde då lätteligen falla derin, och dränka dig.

Dottren. Hvarföre falla in? Jag har ju vingar?

Modren. Orſaken kan jag ej förklara för dig; men det har jag ofta ſett, at hvar gång

någon oförvägen Fluga vågat ſig öfver ett ſådant rykande djup, har hon altid fallit derin, men aldrig mer kunnat komma op.

Nu trodde Modren ſig hafva ſagt alt hvad hon behöfde ſäga til ſin Dotters varning, och flög ſå bårt.

Men den unga Flugan, ſom ej var mycket nöjd med denna erinran, ſkakade på hufvudet, och tänkte för ſig ſjelf: "Altid göra de gamla ſig "ſå mycket ſåfängt bekymmer! Nu vil min Mor "vägra mig det oſkyldiga nöjet at flyga litet "omkring och beſe verlden, likſom jag ej ren "hade ſå goda vingar ſom hon, och viſſte at "nog akta mig! Men hon må ſäga hvad hon "vil; medan hon är borta, vil jag roa mig med "en liten luſtreſa åt detta i hennes tanka ſå "farliga ſtället; jag har luſt at ſe hvem ſom "ſkall ſtörta mig deri?" — Och i deſſamma ſurrade den näſperlan åſtad, midt öfver den upſtigande ångan.

Men knapt var hon kommen deråt, förr än både röken och hettan gjorde henne ſå yr i hufvudet, at hon hufvudſtupa föll ner i den kokheta ſoppan, och omkom där jämmerligen, til ſtraff för ſin näsvishet och olydnad.

9.

Den medlidſamma Flickan.

En gång hade lilla *Clara* fått til ſkänks af ſin Mor en ſparböſſa, i hvilken hon plägade

ſamla

ſamla de ſmå penningeſkänker, ſom hennes Föräldrar ſtundom gjorde henne. Då hennes Mor en dag fann ſparböſſan aldeles tom, frågade hon *Clara* hvart hon gjort af med ſina penningar?

Clara. Jag har gifvit bårt dem i dag, ſöta Mamma!

Modren. Åt hvem då?

Clara. Åt en obeſkedlig Goſſe.

Modren. Hvad? Åt en oheſkedlig Goſſe? Kanſke på det han ſkulle blifva beſkedligare?

Clara. Ja, viſst önſkade jag det! Men hör min bäſta Mor! De där ſmå Foglarna, ſom flyga omkring i luften, få vi fånga och handtera dem, ſom vi ſjelfve vilja?

Modren Ingalunda! At utan ändamål, och blott af kitslighet göra dem illa, hafve vi viſst ej låf til.

Clara. Så trodde jag äfven; och ſåledes hade den vanartiga Goſſen gjort ganſka illa, då han fångat den arma lilla Fogelungen, då den knapt ännu kunde flyga, än mindre ſjunga, eller på annat ſätt gagna honom, ſom han bjöd mig til köps. Den ſtackarn pep ock ſå ömkeligen, och ville flyga bårt; men den elaka Goſſen knep ſå händerna faſt om honom, at han hvarken kunde röra eller beklaga ſig.

Modren. Nå lät mig höra, hvad gjorde du då?

Clara. Jag ſprang in, och öpnade ſparböſſan, och gaf den obarmhertiga Goſſen alt hvad jag hade ſamlat, och ſå gaf jag Fog in ſin fri-

 het

het igen. Hvad det var roligt at ſe den ſtackarns glädje, när han ſlapp ur ſin fångenſkap!

Modren. Ja, det är altid roligt at göra godt, äfven åt dem ſom vanartige äro.

Clara. Men kanſke nöden och fattigdomen tvungit den arma Goſſen at vara ſå obarmhertig? Han lär väl trott at han för några ſtyfver ſkulle få fälja den arma Fogeln?

Modren. Det vil jag äfven tro, och at han ej blott för ro ſkull företagit ſig at plåga den lilla oſkyldiga.

Clara. Det var ju ſåledes rätt gjordt at jag gaf honom alla mina penningar, utan at en gång räkna dem?

Modren. Icke juſt ſå aldeles rätt! Än om du nu träffade en annan Goſſe, ſom åter bjöd dig en ſådan liten Fogel til köps, ſå hade du ju inga pengar qvar at betala för hans frihet?

Clara. Jag ſkulle väl då ſtraxt komma och be Mamma derom.

Modren. Än om jag ej heller hade några pengar?

Clara (villrådig.) Ja - - då - - ſå - - Ja då vore jag aldeles rådlös.

Modren. Derföre ſkall man med förſtånd och eftertanka använda hvad man ſparat; det är lika ſå ſtort fel at ſlöſa, ſom at vara girig. Då man gör godt åt en fattig, ſkall man komma ihog, at det ges defsutom många andra behöfvande, dem vi äfven äre ſkyldige at hjelpa och förbarma oſs öfver, och derföre rätta gåfvan efter våra tilgångar. — Men kände du den Goſſen? Hvad hette han?

Clara.

Clara. Jag kände honom ej; och Mamma har ju lärt mig at aldrig fråga efter ſådant, när man kan göra något godt.

Modren. Dit goda hjerta, mit Barn! urſäktar nogſamt ditt lilla flöſeri. Se här! tag hit din Sparböſſa, ſå ſkall jag åter fylla den.

Clara. Tack bäſta Mamma! Det var viſt en ſkön ſak!

Modren. Och ſe här en kyſs dertil! Gud välſigne dig, och låte dig altid behålla dit ömma och medlidande ſinnelag!

10.

Den fattiga Gubben.

Saga.

En gråhårs Man i briſt och nöd,
Tog i ſin hand ſitt ſiſta bröd,
Skar ſuckande en kant deraf,
Den åt ſin lilla Son han gaf,
Som hungrig vid hans ſida ſtod.
"Nej, Pappa!" ſad' han, var ſå god
"Och denna ſkifva återtag,
"Och ſpara den; - - nog väntar jag
"Ännu en ſtund, - - och förj ej mer!
Hans Far på honom tårögd ſer;
Och honom ömt i famnen tar,
Och mins ſå rörd at han är Far,
Och honom än ett ſtycke ſkär,
Men hvilken ſyn! - - hvad trillar där
Ur brödet ner? - - "Ach ſe hvad hop

"Af

"Af Silfvermynt! (var Goſſens rop)
"Nu Pappa bröd ju köpa kan?
"Ach! nej, min Son! det går ej an;
(Sad Fadren) "förſt jag veta vil
"Hvem deſſa pengar höra til.
"Du ej en enda röra får,
"Förr än jag förſt til Bagarn går;
"Han, ſom oſs detta bröd har ſålt,
"Skall ſäga om han deri dålt
"De Silfvermynt ſom ligga där;
"Faſt fattig, jag dock redlig är.
Han gick - - På ſkatten Goſſen ſåg,
Men lät den ligga där den låg!
Nu Bagarn kom i ſtugan in.
"Den ſkatten" ſad han, "är ej min;
"En mänſkjovän det var i går,
"(Hans namn jag icke ſäga får)
"Som detta bröd ſjelf til mig bar,
"Och ſade: Då en fattig karl,
"Betryckt och utan underſtöd,
"Begär af Er til köps et bröd,
"Gif honom denna kakan då!
"Jag låfte, och jag gjorde ſå:
"Jag kände Er, jag gaf Er den.
"Välſignad denna mänſkjovän!
(Braſt Gubben ut) Från ögat rann
En glädje-tår - - Så fortfor han:
"Min Son! Ach lefde än din Mor,
"O, hvad min glädje vore ſtor!
"Gud lefver ju!" (Var Goſſens ſvar)
"Så förjom ej, min bäſta Far!

II.

Den goda Flickan

Mina. (*För ſig ſjelf til ſin Docka*). Så vil hon min lilla Mamſell intet lyda hvad jag ſäger henne? Än hufvudet på ſned? och fötterna inåt? Och de där armarna ſå gängliga? Hon lär väl vänta at jag ſkall bli ſå ond på henne, ſom Mamma i går blef ond på mig, då jag ſlog den främmande Hunden?

"Hvad kommer åt dig, lilla *Mina?*" ſade Modren, ſom i detſamma oförmärkt inkom, ſedan hon hört alt hvad *Mina* ſagt åt ſin Docka. "Du ſer ſå alfvarſam ut! Är din Docka ej be"ſkedlig?

Mina. Nej, hon är envis, och vill ej hålla ſitt hufvud, och ej ſina fötter, och ej ſina händer, ſom jag befallt henne.

Modren (*alfvarſamt*). Och derföre låſvar du bli ond på henne?

Mina (*håpen*). Bli ond på henne? Hvad! - - jag bli ond! - - Ach min Mamma lär då hört alt hvad jag pratade med Dockan?

Modren. Men om jag ej hört det, och nu ville veta hvad du ſagt henne, ſkulle du ej beråtta mig det? Eller ville du dölja för mig något?

Mina. Nej, då vore jag ju en elak Flicka? Goda Barn förtiga ej något för ſina Föräldrar.

Modren. Rätt, mitt Barn! Sätt dig här i mitt knä, och lät mig nu veta hvad du ſade din Docka

Mina.

Mina (upprepar alt detſamma ſom i början.)

Modren. Du menar då at jag i går var ond på dig?

Mina. Ja, Mamma var ej ſå vänlig emot mig, ſom hon plär vara; jag trodde då at Mamma var ond på mig?

Modren. Jag var mer ſorgſen och bekymrad öfver dig, än ond; ty förſt oroade det mig, at du ſå illa handterade den ſtackars Hunden; och ſå fruktade jag äfven at han ändteligen ſkulle bita dig, då du ej ville uphöra at göra honom illa. Derföre varnade jag dig flera gångor at låta bli med dina uptåg; men då du ej lydde, tyckte jag til ſlut mycket illa vara deröfver, och då trodde du väl at jag var ond på dig?

Mina. Men är då ej Mamma nu heller ond öfver hvad jag pratade med min Docka?

Modren. Nej, mitt Barn! Du gjorde det väl af barnſligt oförſtånd? Och deſsutom fick jag ju deraf anledning at rätta dina miſstankar, och förſäkra dig om min ömhet och kärlek för dig. Är du ej nöjd dermed?

Mina. Ach ja, ganſka nöjd! Om jag bara förtjente at älſkas af en ſå god Mamma! och om jag kunde bli ſå beſkedlig, ſom jag gärna ville vara det!

Modren. Det ſkall ej bli dig ſvårt, allenaſt du har fullt alfvare med at lyda mina råd och påminnelſer.

Mina. Jag ſkall åtminſtone bjuda til at följa dem, ſå at Mamma aldrig mer ſkall behöfva ledſna vid ſin *Mina.*

Hon

Hon höll ock redeligen detta sitt goda löfte; och hände det än någon gång at hon glömde sig, så behöfde Modren blott med et ögnakast förekomma eller rätta hennes misstag. Ja, äfven i sin Mors frånvaro upförde hon sig lika så beskedligt, som då hon var närvarande, och kom altid ihog de råd och erinringar, som hennes Mor gifvit henne.

Hon blef således dag ifrån dag alt beskedligare, gaf aldrig mer sin Mor orsak til något misnöje emot sig, och vann derigenom, jämte et förnöjdt sinne, sin goda Mors fördubblade kärlek.

12.

Med höflighet vinner man alt.

Ofta hade lilla *Didrich* blifvit påmint af sin Far at med höflighet bemöta alla människjor, äfven de ringaste; men han tog så litet vara på dessa förmaningar, at han slutteligen blef hatad af alla för sitt högmod, och fick mer än en gång derföre lida allehanda förtretligheter.

Fadren bjöd länge til at med ömma och kloka föreställningar rätta detta felet hos sin Son, och berättade ibland annat en gång för honom följande

Fabel.

På ryggen af en modig Häst
En liten Bröms sig en gång fäst.

För-

Förifrad Häſten ſlog och ſträſte,
Och öfvermodigt ſtält den lilla Brömſen ſnälte;
Men Brömſen ſvarte leende:
"Ach kära du, din vrede ſpara!
"Du ſer ju jag är utan fara,
"Och räds ej för din hotelſe.
Häſten ändtlig flat och ſtilla
Lilla Brömſen vackert ber.
"Ser du nu, (ſå ſad' den lilla)
"Då du goda ord mig ger,
"Sticker jag ej mer.

Fadren ville dermed erinra honom, huru man med höflighet och goda ord altid vinner mer än med pock och högmodiga befallningar.

Men *Didrich* var beklageligen ej af deſſa goda och böjliga Barnen, ſom låta rätta ſig af vänliga påminnelſer. Föräldrarna måſte då taga den utvägen, at med ſkarpa förebråelſer, och ſtundom äfven med riſet, ſöka dämpa hans ſtolta och högmodiga ſinne; hvarjämte de förbjödo alla, ſom i huſet voro, at någonſin göra *Didrich* til viljes, ſå ſnart han ej på höfligt och artigt ſätt anmodade dem derom.

Alla hans Kamrater ſammanſatte ſig äfven at ej vidare umgås med den högmodiga *Didrich*, tils han lärt ſig at bliſva höfligare i ſitt upförande emot dem.

Didrich, ſom ſåledes i tid fick erfara, at man ej med högmod och ſturſkhet kommer fort i verlden, måſte nu efterhand ändra ſit lynne och upförande, blef artig och vänlig emot alla

människjor, fick derigenom deras kärlek och tilgifvenhet, och öfvertygades sålunda til slut af egen erfarenhet, *at man med höflighet vinner alt.*

13.

Gör godt, och undfly det onda, äfven i löndom.

En varm och vacker höstdag hade lilla *Lars* fått låf at spatsera med sin Far åt en trakt utom Staden, där åtskilliga vackra Trädgårdar voro anlagde, som nu stodo fulla af frukt. "Jag "är så törstig," sade *Lars* til sin Far, i detsamma de kommo nära til en af dessa Trädgårdar. "Och jag äfven så," svarade Fadren, "men vi "måste nu hjelpa oss så godt vi kunne, tils vi "hinne fram dit til Värdshuset."

Lars. Ach! Innan vi komme dit, så dör jag af törst. Men, ser ej Pappa, at där står et skönt Päronträd, som bär så stora vackra Päron? De skulle ju vara så sköna at släcka törsten med?

Fadren. Jag ser dem väl; men trädet står ju inom en annan Mans Trädgård.

Lars. Dermed är ingen fara! Planket är ju ej så högt; nog kommer man snart deröfver. I nödfall, och då man är så törstig som jag nu är, har man väl låf at våga et sådant förfök?

Fadren. Hvarken tänk eller tala så, min Gosse! Du vet at den Trädgården ej tilhör oss, och det vore ju derföre både synd och skam at för det du är törstig, plundra en annans e-

gendom. Tänk om Ägaren vore tillſtädes, hvad ſkulle han väl tycka om et ſådant företag?

Lars. Han ſkulle väl ej vara ſå nogräknad på några Päron? Men deſsutom är han ej här; icke heller ſer eller hör oſs någon annan, ſom kunde berätta det för honom.

Fadren. Du far vilſe, min Goſſe! En är det åtminſtone ſom ſer oſs, och han ſkulle ſäkert förtörnas, och ſtraffa oſs, om vi med upſåt gjorde det ondt är.

Lars. Hvem är väl den? Här hvarken ſyns eller hörs ju någon?

Fadren. Han ſom är på alla ſtällen närvarande, han ſom altid ſer oſs, och altid vet hvad vi göre. Vet du ej hvem han är?

Lars (håpen.) Jo, Gud! den gode och altſeende Guden! Men, ach! ſe derpå tänkte jag icke! Jag kom bara ihog hur törſtig jag var.

I detſamma reſte ſig en Man up bredevid dem, ſom ſutit gömd i gräſet bakom trädgårdsplanket, och det var juſt Ägaren til Trädgården, ſom noga hört hela ſamtalet Fadren och *Lars* emellan. Häröfver blef ſåledes *Lars* än mera förvånad; men den främmande Mannen tiltalade honom med mycken höflighet ſålunda: "Tacka lyckan, mit Barn! at din goda Far hin-"drade dig at klifva öfver hit i Trädgården, "och komma åt mina frukträn; ty nu ſkal jag "ſäga dig, at jag, för at bevara dem för tjuf-"var, lagt här och där ut farliga räffaxar, i "hvilka du lätteligen kunnat faſtna, och miſta "benet. Men efter du lydde, och lät rätta dig, "ſå vil jag glömma at du felat, och gärna ge

"dig

"dig at ſmaka af den bäſta frukten här ſins, för "at dermed läſka dig, efter jag hört at du är "ſå törſtig."

Han gick då et litet ſtycke derifrån, ſkakade på et af ſina ſtörſta fruktträd, och hämtade åt *Lars* hela hatten full af de ſaftigaſte Päron. Fadren ville betala honom derföre; men han tog ej emot några penningar, utan ſade: "Den Guden, ſom ej vil at vi ſkole göra något "ondt, har låfvat at rikeligen belöna det lilla "goda vi kunne göra åt våra medmänniſkjor. "Jag hoppas derföre at deſſe Päron, genom Guds "välſignelſe, ej ſkola vara förlorade för mig.

Fadren tog denna goda Mannen i hand, tackade honom hjerteligen och med mycken rörelſe för ſin välmening, och gick ſå vidare fram.

Lars. (*til ſin Far.*) Det var ju en ganſka god och hederlig Man?

Fadren. Ja, ſom ſådan har jag längeſedan känt honom; det är hans nöje at kunna göra godt, och Gud har derföre rikeligen välſignat honom.

Lars. Men ſkulle väl Gud ſtraffat oſs, om vi utan låt hade tagit hans Päron?

Fadren. Hörde du ej i hvad fara vi varit, om vi nalkats denna Mannens fruktträn? Hade det ej varit ſtraff nog at förlora benet, eller blifva lam för all ſin tid?

Lars. Men detta ſtraffet ſkulle ju ej Gud tilfogat oſs; Räffaxarna har väl Trädgårdsmäſtarn ditlagt?

Fadren. Väl, min Goffe! men med Guds förſyn och tillåtelſe; ty Gud ſtyr och ſkickar all ting ſå här i verlden, at det länder de fromma til belöning, och de onda til ſtraff. — Jag vil til bevis härpå berätta för dig en Händelſe ifrån min ungdomstid:

Då jag än var Barn, hemma hos mina Föräldrar, och vid pafs ſå liten, ſom du nu är, hade vi två Trägårdsmäſtare til grannar. Han ſom bodde oſs til höger hette *Gråsman*, och *Gerner* han ſom hade ſin gård åt vänſter. Den förre hade en Son, ſom hette *Chriſtian*, och den ſenare en ſom hette *Conrad*.

Nu hade *Chriſtian* den ovanan, at altid kaſta ſten omkring ſig, utan at efterſinna om han dermed kunde ſkada någon; och detta uptåg brukade han äfven då han var i ſin Fars Trädgård, ſå at ingen i granſkapet var ſäker för hans ſtenkaſt. Hans Far hade väl ſträngeligen förbjudit honom denna vanart; men antingen hade han ej gifvit akt derpå, eller ock tänkte han at det ej var ſå farligt at göra illa, då ej någon ſåg derpå, ſå at han idkeligen fortfor med denna ſin oſed.

Då han nu en dag var enſam i Trädgården, fick han åter luſt at roa ſig med ſitt vanliga ſtenkaſtande; och ſom han viſſte at hans Far var utgången, ſå trodde han ſig nu hafva frit ſpel, och ſå göra alt hvad han ville.

Samma gång var äfven Grannen *Gerner* med ſin *Conrad* i den andra Trädgården. Denne *Conrad* var aldeles lika ſå ſinnad ſom *Chriſtian*. Så länge någon gaf akt på hans upfö-

ran-

rande, ſtälde han ſig ganſka beſkedlig; men ſå ſnart han trodde ſig vara enſam, tog han ſig alla möjliga friheter, och vållade ſluteligen, genom detta ſitt ſjelfsvåld, både ſin och *Chriſtians* olycka.

Hans Far hade nämligen tagit med ſig ner i Trädgården en laddad hagelböſſa, för at dermed ſkjuta de ſnåla Sparfvarna, ſom ſkocktals plundrade hans kersbärsträn; men under det de ſlodo fördålde i et löfſkjul, väntande at Sparfvarna ſkulle ſamla ſig, fick *Conrads* Far et bud, at någon främmande uppe i huſet ville tala vid honom. Han måſte ſåledes haſta ur Trädgården, hvarförinnan han dock hängde böſſan up i et högt träd, med en ganſka ſträng varning til ſin Son, at ej åtkomma det laddade geväret.

Nu var *Conrad* enſam. "Hvad kan det "ſkada mig," tänkte han, "om jag förſiktigt "bara handterar denna böſſan; jag gör ju ej "dermed ondt åt någon; och deſsutom är äfven "min Far nu bårta, ſå at ej heller han kan "tycka illa vara deröfver. Han klängde ſig derföre up i det höga trädet, nedtog böſſan, och började göra dermed de handgrep, ſom Soldater pläga öfvas uti. Således ville han äfven förſöka at ſpänna hanen, och lade til den ändan böſſan på grenen af et näraſtående träd, med mynningen mot *Gråsmans* Trädgård. Men då en hvaſs ſten, ſom den ſjelfsvåldige *Chriſtian* i detſamma kaſtat, oförhappandes och i ſtarkaſte farten träffade *Conrads* öga, ſläppte han i häpenheten lös den halfſpända hanen.

Puff ſmällde det, och i detſamma hördes från *Gråsmans* Trädgård et ömkeligt jämmerſkri.

Conrad var nu i fara at aldeles förlora ſit öga, och *Chriſtian* hade af det olyckliga ſkåttet blifvit ſå illa lårad i foten, at han deraf måſte halta i all ſin lifstid.

Lars. De ſtackars Goſſarne!

Fadren. Men man hade dock ej mycket medlidande med dem, efter de ſjelfve genom ſin vanart och olydnad tilſkyndat ſig deſſa olägenheter. Kanſke var det ock en lycka eller välgärning för dem, at de ſålunda fingo plikta för ſit öfverdåd?

Lars. Hvad! Välgärning? — Var det icke ſnarare et ſtraff för dem?

Fadren. Ja, det är ofta en ſtor välgärning emot de vanartiga, at Gud i tid näpſer dem, och genom denna ſin faderliga aga hindrar dem ifrån än ſvårare förbrytelſer. Annars hade kanſke deſſe odygdige Goſſar länge fortfarit at göra illa, i ſynnerhet i löndom, och hade ſåledes ganſka lätt kunnat råka i någon än ſtörre olycka? Nu, då de redan i ungdomen fingo en ſå alfvarſam näpſt för ſin vanart, lärde de ſig i tid at frukta för den allſeende och helige Guden, ſom vet at ſtraffa äfven de illgärningar, ſom i löndom bedrifvas; hvarföre de föreſatte ſig ifrån den dagen at vänja ſig vid et klokare och ſedigare upförande. — Ser du ſåledes, at ſtraffet, ehuru bittert, kunde vara en välgärning emot dem?

Lars. Det är då bäſt at hellre lyda vänliga

påmin-

påminnelſer, ſå undviker man ju alla ſådana obehageliga händelſer.

Fadren. Ja, kom min Son! altid ihog denna lärdom, och lät det vara dit ſtörſta nöje at genom vett och dygd förvärfva dig både Guds och människors kärlek!

Under detta ſamtal voro de redan hemkomne. *Lars* lade ſig om aftonen til hvila med muntert ſinne, och önſkade ſig många ſå roliga och lärorika ſpatſerfärder.

14.

Den ſena Våren.

I ett ſtilla Hushåll på landet bodde en gång tilſammans några eniga och beſkedliga Syſkon. Under de kulna och mörka vinterdagarna hade deras Far och Mor ſå ofta låfvat dem för deras beſkedlighet allehanda oſkyldiga Sommarnöjen, at de nu dageligen, och med mycken otålighet, längtade efter Vårens ankomſt. Redan inſtundade den 1 Maji; men än var luften mycket kulen, och marken alldeles ſnöbetäckt. De äldre Barnen ſamlade ſig då en ruſkig dag kring ſina ſmärre Syſkon, roade dem ſå godt de kunde med allehanda ſmå lekar, och ſjöngo ſedan för dem följande *Viſa*, ſom äldſta Bror *Robert* nyligen vid ſina låſtunder ſammanſatt:

Hvad Våren långſamt nalkas!
Det är ſå kulit än;
Jag tror han med oſs ſkalkas,
Och kommer ej igen?

Ren kölden bordt förſvinna,
Och luften blifva varm,
Och ſnön i ſtrömmar rinna,
Och fukta jordens barm;

Ren borde Solen drifva
Och locka gräſet opp,
Och trädens ſafter lifva,
Och öpna Blommans knopp;

Men froſt, och ſnö, och iſar
Oſs göra än beſvär,
Och Vintern nog beviſar
At han är Herre här.

Det är väl äfven roligt
Om Vintern då och då,
At leka ſå förtroligt,
Och ſtundom ſnöboll ſlå;

Och än på kälka åka,
Sä ſnön ikring en yr,
Och ſen vid braſan ſpråka
Om ſina äfventyr.

Men Våren! ach den Våren!
Den är dock gladare!
Hvad kan i ungdomsåren
Oſs mera nöje ge,

Än

Än få i gräſet ſpringa,
Och höra Gökens rop,
Och kring en Majſtång ſvinga
I muntra Syſkons hop?

Faſt Solen redan höjer
Sin dageliga gång;
Likväl än Våren dröjer,
Och Vintern är ſå lång!

Än lilla Syſter *Bolla!*
Hon önſkar viſt deſs ſlut,
Som får til godo hålla
At aldrig ſlippa ut.

Där ſitter hon ſå fången
Uti ſin lilla ſtol;
När ſkall hon förſta gången
Få ſe en Sommarſol?

Och än i gräſet ſitta?
Än åter ta et hopp?
Och efter Siſkan titta
I Björkens högſta topp?

Som vi, ſå lär hon önſka
At Våren nalkas må!
At ſkogen ſnart må grönſka,
Och ängen blommor ſå!

Där ſkall hon med oſs lalla
Uti ſin blomſterſkrud,
Och nejden återſkalla
Af våra glada ljud.

15.

Det ſömnlöſa Barnet.

"Du ſåfver ej, mitt Barn!" ſade en gång Modren åt lilla *Sophie*, "utan kaſtar dig he"la natten ſå oroligt i din ſäng; är du ſjuk? "eller hvad fattas dig?"

Sophie. Sjuk är jag icke, men ganſka hungrig.

Modren. Jag gaf dig ju en ſtor ſmörgås i aftſe, innan du lade dig?

Sophie. Ach, bäſta Mamma! det var väl ſå; men ſå ſnart jag fått ſmörgåſen, kom en liten tiggarflicka til oſs, och då ingen blef henne varſe, eller hade tid at ge henne något, ſkänkte jag henne min ſmörgås; annat hade jag ej at gifva henne. Om dock Mamma ſett hur glad hon blef, och hur hjerteligen hon tackade mig! Nog var väl hon hungrigare än jag?

Modren. Gud välſigne dig, mit Barn! Det är vackert at ömma för den fattiga, och du har gjort en god gärning. — Men hvarföre ſade du mig ej til derom, at du ſjelf blef utan aftonvard?

Sophie. Jag tänkte ſå mycket på den fattiga Flickan, at jag glömde mig ſjelf; och då jag derunder blef ſömnig, och ſlumrade in, har väl någon klädt af mig, och lagt mig efter vanligheten at ſåfva i min lilla ſäng?

Modren. Du har ſåledes nu fått erfara hur godt det är at lägga ſig hungrig. Många fattiga

tiga Barn måſte likväl gå til ſängs, utan at hafva fått någon qvällsvard.

Sophie. Det är ſynd med de arma Barnen! Vi ſkole derföre hvar dag ſpara ihop litet mat åt dem, och när de hälſa på oſs, ſkall väl jag ej glömma dem. Det är rätt ſvårt at ſåfva, när man är hungrig.

Modren. Gärna, min *Sophie!* ſkole vi förbarma oſs öfver de fattiga, och du ſkall få omſorgen derom, at ingen ohulpen går ifrån oſs. — Men efter du nu äfven är hungrig, ſå bör jag väl förſt ge mat åt dig?

Sophie. Tack, min goda Mamma! Det ſkall bli roligt at få lägga ſig igen, ſedan man ſluppit den ſtygga hungern. Hvad den ſmörgåſen nu ſkall ſmaka mig!

16.

Hvilkendera var klokare.

Två Goſſar ſpatſerade en gång i en Trädgård, där en hop Getingar gjort ſig et ſtort bo up under taket i Lufthuſet. Trädgårdsmäſtarn varnade dem alfvarſamt at ej oroa Getingarna, emedan det lätteligen kunde hända, at de af dem bleſve illa ſtuckne.

"Än har ingen Geting ſtuckit mig," ſade öfvermodigt den ena af Goſſarne, vid det han med en käpp började ſtöta på Getingboet. Flere förbittrade Getingar hämnades ſnart med ſvåra ſting på den öfverdådiga Våldsvärkaren, ſom nu af ſkadan ändteligen lärde ſig at bli klok.

Den

Den andra Goſſen, ſom lydde Trädgårdsmäſtarns råd, var utom all fara.

Hvilkendera af Goſſarne var nu klokare?

17.

Namnsdagen.

"I öfvermorgon ren, eller näſta Onsdag, är "Bror *Henrics* namnsdag," ſade lilla *Fredrica*, "och jag vet ej än, bäſta Mamma, hvad "jag ſkall ſkänka honom? Jag ville gärna ge "honom en gåfva, ſom han tyckte om. Kunde "icke Mamma hitta på någon ſkänk för lilla "*Henric?*"

Modren. Det kunde jag väl; men hvarföre ſkall jag ge den genom dig? Menar du ej, at äfven jag gärna för egen del vil ihogkomma honom? Om du af mig får det du nu vil ſkänka honom, ſå är det ju jag, och ej du, ſom gifvit gåfvan?

Fredrica. Det är väl ſå, min goda Mamma; men jag ville nu ſå gärna ſkänka honom något.

Modren. Men äger du ej ſjelf något, ſom du kunde ge honom på hans namnsdag? Lät oſs tänka efter! Jo; ſe det där lilla Mirtenträdet, ſom ſtår där i Porcellaine-krukan? Det tilhör ju dig?

Fredrica (*ſuckande.*) Ach, det tycker jag ſå mycket om!

Modren. Än det lilla Lammet du fick här om dagen?

Fredrica.

Fredrica. Det ville jag viſst ej förlora!

Modren. Nå, ſå kan du ge honom dina två ſmå Dufvor, ſom du altid plär mata och pyſſla om.

Fredrica. Af alt hvad jag äger, min bäſta Mamma! äro de ſmå vackra Dufvorna mig de käraſte, och mig närmaſt om hjertat.

Modren. Och juſt derföre ſkulle du ju hälſt unna dem åt din Bror. Håller du af honom, ſå bör du väl ſkänka honom något ſådant, ſom du ſjelf ſätter värde uppå; annars är det ej mycket bevändt med din gåfva.

Fredrica. Men ſkall jag då ge åt Bror *Henric* alt hvad jag ſjelf tycker om?

Modren. Nej, mitt Barn! hvad du vill, och ſå mycket du vill, kan du giſva honom.

Fredrica beſinnade ſig en liten ſtund. "Ja "mina Dufvor ſkall *Henric* få," ſade hon, "mi-"na ſmå kära Dufvor, och med en krans af de "vackraſte blommor i min lilla Trädgård, ſkall "jag binda honom.

Modren tog henne ömt i famn, och ſade: "Du kan vara viſs derpå, at du dermed gör "både mig och honom mycket nöje.

"Och än mer åt mig ſjelf," utbraſt *Fredrica* med mycken liflighet. "Hvad det ſkall bli "roligt at ſe *Henrics* glädje, när han får Duf-"vorna och Blomkranſen?

Modren. Ja, i öfvermorgon ſkall du äfven få bjuda dina och *Henrics* bekanta i Trädgården, och där fägna dem med allehanda Frukter och Confect, ſom jag då vill giſva er. *Henric* ſkall vara Värd, och du Värdinna.

Fredrica

Fredrica kyſste tackſamt ſin Mors hand, danſade och hoppade helt högt af glädje, och önſkade många gångor at hon redan i morgon ſkulle få fira *Henrics* namnsdag.

18.

Sällſkaps-Viſa.

Goſſar! njutom barna-åren,
Innan de ifrån oſs fly!
Sorgfri vare ungdoms-våren,
Fri för gräl och hufvudbry!
Än vi leka, än vi ſjunga,
Än på fältet ſpringa kring,
Än oſs ſvänga i en gunga,
Än i danſen, ring om ring.

Dåre den ſom ville förja!
Blott den glade han är fäll.
Dagen vi förnöjde börja,
Lika glada ſe deſs qväll.
Skyndom dit åt blomſterparken:
Samloms ſen på åkern, där
På den gräsbeklädda marken,
Bröder! ſamloms alla där!

Hurtigt hattarna från pannan!
Ingen ängſlig, ingen rädd!
Och med armen om hvarannan
Tumlom om i gräſets bädd!

Mes är den ſom ſkulle qvida,
Om han än en blånad fick!
Skam at icke leken lida,
Sen man med i leken gick!

Där en vacker Fjäril flyger;
Ren han ſig i gräſet ſatt.
Sakta jag mig ditåt ſmyger,
Kniper honom i min hatt.
Men, ſe där hans vackra Hona!
Hon väl förja lär ſin Man?
Än om jag dem ſkulle ſkona,
Faſt jag bägge fånga kan?

Lyſsnen! Hören Lärkan drilla
Sina toner up i ſkyn.
Lyſten ögat, ſen den Lilla
Snart förloras för vår ſyn.
Ömſom ſtarka, ömſom ömma
Äro hennes ljufva ſlag.
Om vi hennes ſång berömma,
Mer hon ſjunger, hoppas jag.

"Lilla Lärka! nedſtig åter,
"Nalkas oſs ifrån din höjd!
"Himmelſkt ſkön din ſtämma låter,
"Och din röſt är bara fröjd.
"Lät vårt larm dig ej förſtöra;
"Sjung din Viſa än en gång!
"Gärna, gärna vi dig höra!
"Skön, min Lilla! är din ſång!

Sakta,

Sakta, Goſſar! Lät oſs lyſsna!
Stojen icke! hejden Er! - -
För Ert ſkrål hon måſte tyſtna - -
Harm! - - Nu ſjunger hon ej mer!
Yra Pojkar! Hvems var felet?
Jöns nu aldrig tiga kan,
Sen ſom *Pelle* kom i ſpelet,
Lika ſkrålande ſom han.

Sättom oſs på denna linda,
Som ſå ſköna blomſter har;
Här i kapp vi ſkole binda
Kranſar åt vår goda Far.
Ach! hvad ſkall väl Pappa ſäga
Då han får vär gåſva ſe?
Bröder! om han den vill äga,
Han et ſamntag oſs ſkall ge.

Men, Kamrater! qvällen nalkas,
Solen lyſer ren ſå matt,
Stjernan tindrar, luften ſvalkas,
Tagom af hvarann god natt!
Nu en ſmörgås väl ſkall ſmaka,
Och vår hvila rolig bli;
Men i morgon här tilbaka
Goſſar! mångrant ſamlas vi!

19.

De upriktiga Barnen.

Sedan *Wilhelm* och *Adolph* en dag varit myc-
ket flitige och beſkedlige, ſingo de af ſin
Mor

Mor låf at om eftermiddagen på tu man hand roa ſig i Trädgården.

De lekte där en ſtund få artigt, ſom goda Barn altid pläga göra, äfven då de äro enſamme, och började ſedan at ſlå några hvarf kring Trädgården, ſom hade flerehanda ſköna fruktbärande Träd, och deribland et ungt Äppelträd, ſom för förſta gången bar en utvald frukt, hvilken Modren dock ej än låtit aſplocka, ehuru den redan var mogen. Hon ville hälſt ſpara detta nöjet åt ſin Man, ſom ſjelf haft beſvär med detta Trädets plantering och ans, men nu på emtid var bärtreſt i några ſina angelägenheter.

Om ſina Goſſar, ſom altid voro vane at lyda, gjorde hon ſig aldeles förſäkrad, at de hvarken ſkulle röra eller ſmaka af denna utvalda frukt, ſedan hon en gång ſagt dem til derom.

Vid det nu Goſſarna gingo detta Trädet förbi, blef *Wilhelm* varſe tvänne nedfallna Äppel, af hvilka han ſtraxt, utan at ihogkomma ſin Mors varning, gaf det ena åt *Adolph*, och behöll det andra för ſig ſjelf.

Förſt ſedan de voro upätne, erinrade *Adolph* ſig ſin Mors befallning, at de ej borde vidröra detta Trädets frukt. "Ach, *Wilhelm!*" ſade han, "nu hafve vi ju varit olydige, och "ätit af Pappas Äpplen! Hvad ſkall väl Mam"ma ſäga derom? Och hvad hafve vi nu at fö"rebära til vår urſäkt?"

Wilhelm. Åh, lappri! hon vet ju ej deraf?

Adolph. Men vi måſte ſäga henne det; du vet ju at hon då ſnaraſt förlåter oſs, när vi upriktigt bekänne våra fel.

Wilhelm. Men då vi nu gjort henne ſå mycket emot, ſå kan det ju hända, at hon ger oſs ris för vår olydnad, och det är juſt ej heller ſå roligt?

Adolph. Men likväl icke ſå oförtjent!

Wilhelm. Det kan ſå vara; men Mamma är ock då altid ſå miſsnöjd och illa til mods, och det kan jag ej heller tycka om.

Adolph. Icke heller jag; men ſkulle hon ej förja än mer deröfver, om hon finge veta, at vi begått et fel, och likväl dålt det för henne? Jag kan omöjeligen med glad upſyn nalkas min Mor, om jag inom mig vet, at jag gjort något ondt, ſom ej hon förlåtit mig. Borde vi icke rodna och blygas, när hon håller af oſs, och kallar oſs ſina beſkedliga Barn, då vi likväl med fel, dem vi förtegat, gjort oſs ovärdiga denna hennes godhet?

Wilhelm. Du har rätt, ſöta *Adolph!* lät oſs gå och upriktigt för henne bekänna vår olydnad! kanſke vi få hennes förlåtelſe?

Förtroligt togo de bekymrade Goſſarne hvarandra i hand, och upſökte ſin Mor, då *Adolph* med nedſlagen upſyn och bäfvande röſt ſade til henne: "Bäſta Mamma! vi hafve i-"gen varit olydige, och förtjent at derföre ſtraf-"fas; men tyck ej illa vara, och blif ej ond på "oſs! Vi kommo ej ihog då vi felade, at vi "gjorde Mamma emot.

Wilhelm berättade derpå hela tilgången i

Träd-

Trädgården, aldeles sådan den var; hvaraf den goda Modren så bevektes til medlidande och ömhet för dessa upriktiga Barnen, at hon gärna tilgaf dem deras fel, endast med den påminnelsen, at framdeles taga sig bättre til vara för sådan ovarsamhet och olydnad mot hennes befallningar.

20.

Arbeta först, och leka sen.

"I dag tycker jag det är så roligt at leka," sade en gång lilla *Ludvig* til sin Far, "får "jag nu leka hela dagen?"

Fadren. Hvad! hela dagen?

Ludvig. Ja, min Pappa! om jag får låf dertil? Jag skall en annan dag vara så mycket flitigare.

Fadren. Menar du då at det kan bli roligt at leka så mycket?

Ludvig. Åh ja! det vore visst roligt, allenast det ej är min Far emot.

Fadren. Du vil således ej i dag hvarken läsa eller skrifva? Må ske! Du skall få göra detta försök; men jag fruktar du ej blir nöjd dermed.

Ludvig. Tack, söta Pappa! Jag är visst nöjd. — Och så skyndade han sig i syrsprång at framsöka alla sina lekssaker.

Han fortfor derpå en stund at leka med mycken munterhet, och var ganska glad öfver den frihet han fått, at efter godtycko roa sig.

Men då hans Syſkon emellertid voro ſyſſelſatte i Skolan, började han ſmåningom ledsna at leka enſam, och kom derföre til ſin Mor, och bad henne leka med ſig, eller åtminſtone berätta för honom några roliga Sagor; men hon hade då ſom bäſt några ſyſslor i hushållet at uträtta, ſå at ej heller hon den gången kunde bidraga til *Ludvigs* nöje.

Ledſen ſatte han ſig då för ſig ſjelf at vänta til hans Syſkon ſkulle komma hem, och leka med honom. De kommo ock efter en ſtund, då *Ludvig* med mycken otålighet ſprang dem emot, och berättade dem hur långſamt han haft efter dem.

De hälſade alla vänligen på honom, och började at leka med honom de roligaſte lekar de kunde, för at muntra up honom; men *Ludvig* blef alt vid ſamma oluſtiga lynne, gäſpade, och hade ledſamt, och viſste ej ſjelf hvad han ville.

Hans äldſta Syſter *Fredrica*, en vettig och munter Flicka, ſade ändteligen til honom: "Hvad "ſattas dig *Ludvig* i dag? Du är ſå illa til "mods, och har aldeles intet roligt; jag giſſar "at du ej läſt någon läxa i dag?"

Ludvig. Ja! Pappa gaf mig låf at leka hela dagen.

Fredrica. Du lär då ej haft luſt at läſa i dag? Och juſt derföre har du äfven haft ledſamt, ſå at det ej heller nu roar dig at leka med oſs. Mins du hur roligt du haft de förra dagarna, då du läſt och varit flitig? Och ſer du nu hur muntre vi äro, ſedan vi gjort

besked för våra läxor i Skolan, och nu derföre fått låf at roa ofs.

I detsamma kom Fadren at hälsa på sina Barn, och hörde då hvad *Fredrica* talte til sin Bror. "Din Syster har aldeles rätt," sade han til *Ludvig*, "och jag spådde ju dig, at du ej "skulle få roligt, då du ej ville göra annat, än "leka hela dagen? Lär dig nu häraf, at för "den sysslolösa blir tiden altid lång, och at be-"skedliga Barn hafva roligast, då de *arbeta "först, och leka sen.*"

21.

Syskonkärlek.

En vacker vårdag hade *Carl* och *Hedda* fått låf at följa sin Far i en Trädgård, som låg näst utanför Staden. Medan Fadren klädde sig, lekte Barnen i hans förmak, då *Carl* under det han i glädjen hoppade kring rummet, oförvarandes med sin käpp slog af en rar och vacker blomma, som hans Far länge, och med mycken sorgfällighet, vårdat i sit eget rum, för at en gång få mogna frön deraf.

"Ach! hvad gjorde du nu!" sade den bekymrade *Hedda*, vid det hon tog blomman up af golfvet, den hon än hade i handen, då Fadren i detsamma kom in. Med misslynt upsyn såg han på henne, och sade: "Hvad! min vack-"ra blomma har du afbrutit? Visste du ej hur "jag var rädd om den?

"Min goda Pappa!" ſade *Hedda* med något häpen röſt, i det hon fattade ſin Far vid handen, "tyck ej illa vara! jag är ſå rädd at "Pappa blir ond på oſs."

Fadren. Ond är jag ej, men väl rädd at när vi nu komma i den främmande Trädgården, ſå börjar du äfven där at afbryta de blommor du där öfverkommer; jag törs nu ej taga dig med.

Hedda ſlog ner ögonen, och rodnade, men ſade ej et ord til ſit förſvar mot den hårda domen. Då kunde *Carl* ej längre dölja ſig. Gråtande kom han til ſin Far, kyſte hans hand, och ſade: "Det var ej Syſter *Hedda*, utan jag, "ſom oförvarande med min käpp afbröt Pappas "vackra blomma. Jag bör ſåledes til ſtraff der-"före bli hemma, då *Hedda* får gå med.

Fadren, ſom hjerteligen rördes af deſſa beſkedliga Barnens ömhet för hvarandra, tog dem båda i ſin famn, kyſte dem, och ſade: "J ären "bägge mina beſkedliga Barn, och båda två "ſkolen J ſå följa mig. Det var väl illa gjordt "af *Carl* at ſå oaktſamt fördärfva den blom-"man, ſom koſtat mig ſå mycken omſorg; men "jag glömmer gärna denna förluſt, då jag ſer "Er älſka hvarandra af ſå godt och upriktigt "hjerta."

Carl och *Hedda* bleſvo nu ganſka glada, och den goda Fadren behöfde ej ångra at han tagit dem med ſig i den främmande Trädgården.

22.

Fredrics goda upſåt.

Aldrig mer i mina dagar,
Hända hvad mig hända kan,
Jag på lilla *Guſtaf* klagar;
Öfverdådig är väl han,
Slog mig illa härom dagen;
Men då jag til Pappa gick
Och beſkref hur jag var ſlagen,
Ris den ſtackars *Guſtaf* fick.

Hvad det ſved uti mit hjerta,
Då han ſkrek och ſlängde ſig,
Och jag kände lika ſmärta,
Som om ſlagen träffat mig.
Om han ſkulle fela åter,
Är han ju min Bror och Vän!
Gärna jag hans fel förlåter,
Nog blir han beſkedlig än.

23.

Människjans värde beror af upfoſtran.

"Då det ges ſå mångahanda mer och mindre hyſſade Folkſlag i verlden," ſade en gång den eftertänkſamma *Conrad* til ſin Far, "och "äfven ſå mycken ſkiljaktighet ſärſkilda männi-"ſkjor emellan, både til begrep och ſeder; hva-"dan må väl denna olikhet i människoſlägtet "härröra?"

Fadren, som altid gärna tilfredsställde sin sons vettgirighet, underviste honom då, at den olika uppfostran människor i yngre åren erhålla, hufvudsakligast åstadkommer denna betydliga skilnad Människor och Folkslag emellan. Til bevis härpå anförde han, huru en liten Gosse en gång villades bårt ifrån sina Föräldrar i en stor skog, hvarest många Björnar uppehöllo sig. Björnarne gjorde ej Gossen något illa, utan skaffade honom dageligen mat, och lärde honom at löpa med sig i skogen. Han växte derunder större, och blef så luden som en Björn, gick på fyra fötter, födde sig af rotfrukter och allehanda vilda växter, lärde sig aldrig at tala, och fick ej heller något förnuft.

Ett annat Barn åter, som upföddes bland en skock vilda Får, blef dem derigenom mycket lik, så at han bräkte som et Får, och åt ej annat än bär och allehanda andra vildtväxande örter, lärde sig ej heller at tala, och fick aldrig förstånd. Hvad lycka är det då ej för dig, mit Barn! at du är född och upfostrad bland Människor, och hvad än lyckligare är, bland hyssade Människor! Derföre kan du ock tala, har redan förnult at begripa hvad man säger dig, och blir väl än, med Guds hjelp! efter hand förnuftigare. Barnen blifva gemenligen sådane, som deras upfostran är; och Människans hela värde, både hennes kunskaper och hennes dygder, bero hufvudsakligast af hennes upfostran. Om ingen lärt dig läsa, skulle du vist af dig sjelf ej kunnat det. Utan undervisning hade du icke heller vetat hvad ondt

eller

eller godt är, artigt eller oartigt. Många af de vilda eller ohyfsade Folkslagen förstå ej at det är synd at stjäla, eller at slå ihjäl främmande, och at til och med upäta dem. Deras Barn upväxa ock derföre i samma laster och okunnighet. Hur glad bör du då ej vara, mitt Barn! deröfver, at du är upfostrad bland förnuftigt folk, och at du redan ifrån barndomen fått lära det som godt och nyttigt är!

Conrad stärktes härigenom än mer i sin goda föresats, at altid med flit och lydnad begagna sig af sina goda Föräldrars omvårdnad för hans upfostran, och, at genom dageliga framsteg i kunskaper och dygd söka vedergälla dessa deras ömma och välgörande omsorger.

24.

Hermelinen och hennes Dotter.

Fabel.

En gång i en foderlada
Visades en Hermelin,
Högst förfiktig, nätt och fin,
Som sig lärt af andras skada
At för gillret akta sig.
Hon en enda Dotter hade,
Hvit som snö, och snabb och vig.
"Du i tid bör lära dig,
(Hon en gång til henne sade)
"At i klokhet likna mig.

"Än du icke verlden känner,
"Kattens illska, gilrets svek,
"Faran utaf falska Vänner,
"Och Kamraters yra lek.
"Du är vacker, ung och yster,
"Du i verlden synas vill:
"*Misse* ger dig namn af Syster,
"Hundra Hannar bjuda til
"At med smicker, list och ränker
"Dig förföra från din Mor;
"Men om du beskedligt tänker,
"Och din Mor på orden tror,
"Dig för *Misses* konster vakta,
"At han ej en vacker natt
"Kommer smygande få sakta,
"Och då du ej vet dig akta,
"Dig behändigt griper fatt."

"Ach, min Mamma! ingen fara!"
(Var den yra Dottrens svar)
"*Misse* aldrig elak var,
"Och, hvad mera, jag ju har
"Snabba ben at mig bevara,
"Aldrig, aldrig han mig tar!"

Så hon skryter - - Men hvad hände
Kårt derefter vår Mamsell?
Jo, då hon en månljus qväll,
Stjälandes, så tyst och snäll,
Bårt åt nästa lada rände,
För at där i gladt calas
Roa sig med lek och ras,
Misse henne såg och kände,

Glömde

Glömde all ſin artighet,
Och förſåtligt henne ſpände,
Och til döds på ſtället bet.

Barn! då än J unga åren,
Lyden gärna goda råd,
Och af andras öfverdåd
Sedighet och lydnad lären!

25.

Den låttſkrämda Goſſen.

Oförſtåndigt Folk hade någon gång pratat en hop dumma ſagor för lilla *Herman*, och ibland annat ſkråck, ſkrämt honom för den *ſvarta Gubben.*

En dag, då han för förſta gången fick ſe en Skorſtensfejare komma i huſet, ſprang ſkam helt förſkräckt undan honom i köket at gömma ſig; men i detſamma kom Sotarn dit efter, för at där göra ſin tjenſt, och at ſedan ifrån köksſpiſen komma up i de andra ſkorſtenarna. I ångeſten lopp då *Herman* i rummet näſt intil, och kröp där långt under ſängen, för at vara väl ſäker; men fick ſnart til ſin ſtora förſkräckelſe ſe den ſotiga Gubben nedkomma ifrån ſkorſtenspipan äfven i detta rum, då *Herman* huſvuddſtupa, och med hjertat i halsgropen, tog ſin tillflykt i Trädgården, döljde ſig där bakom et ſtort träd, och ſåg ſå häpen på alla ſidor omkring ſig, om den ſvarta Gubben til äfven-

tyrs

tyrs än ſkulle förfölja honom? Och ſe i detſamma kröp Sotarn up genom ſkorſtenen på byggningstaket, och började där ropa eller ſjunga, ſom Skorſtensfejares vana är.

Herman började vid denna ſyn at darra ſom et aſplöf, och ſkrek derjämte ſå häftigt efter hjelp, at Fadren ſjelf, helt beſtört och förvånad, kom ſpringande åt Trädgården, för at efterfråga hvad honom fattades. I häpenheten kunde han då ej ſäga et ord, utan viſade endaſt med bäfvande åtbörder upåt ſkorſtenen på Byggningen.

Fadren, ehuru miſslynt öfver de dåraktiga inbillningar man gifvit hans Son, kunde dock ej annat än le åt hans förlägenhet, underrättade honom derpå om denna ſvarta Mannens nyttiga och angelägna värf, och öfvertygade ändteligen ſin Son, at det var lika ſå fåfängt ſom dåraktigt at frukta för den goda Gubben.

Herman flatnade öfver ſitt oförſtånd, och beſlöt at aldrig mer ifrån den dagen lyſsna til fåkunnigt och vidſkeppeligt folks ſladder.

26.

Julaftonen.

Wilhelms och *Lottas* Föräldrar hade om Julaftonen, efter gammal vana, högkommit ſina Barn med allehanda ſmå ſkänker, öfver hvilka deſſa goda Barnen hade all orſak at hjer-

hjerteligen fägna ſig. Likväl ſyntes ej *Wilhelm* vara ſå munter, ſom hans Syſkon det gärna önſkat. "Hvad ſattas dig, *Wilhelm*?" ſade derföre *Lotta* til honom, "är du ej nöjd med "dina Julklappar?"

Wilhelm. Ach jo! ganſka nöjd! Jag har viſst fått mer än jag förtjent, och juſt derföre är jag ſå illa til mods, at jag ej kan vara ſå tackſam mot mina goda Föräldrar, ſom jag borde vara. Vi hafve ju ej annat än vår lydnad och beſkedlighet, hvarmed vi kunne betala dem för all deras godhet emot oſs, och likväl göre vi ſå ofta dem emot!

Lotta. Ach! ſå är det! Vi fela viſst dageligen på mångahanda ſätt! Och faſt jag ſtundom föreſätter mig at bli bättre, ſå glömmer jag dock ſnart igen alla mina goda beſlut; och gör likaväl ſådant ſom jag ſedan ångrar, och ej bordt göra.

Wilhelm. Och mycket ſom vi bordt göra, lämne vi ogjordt!

Lotta. Men ändock hålla våra Föräldrar ſå mycket af oſs, och ledſna aldrig vid at göna oſs godt.

Ja, ſå goda Föräldrar lära ej många andra Barn hafva, ſvarade *Wilhelm* med en rörd och ſtaplande röſt; tårarna ſtego honom härvid i ögonen, och han kunde ej på länga ſtunden fäga et ord; men ſmåningom hämtade han ſig, och började efter en ſtund at ſjunga:

Hur

Hur ſkola vi vår kärlek viſa
Emot vår goda Mor och Far,
Och, ſom ſig bör, den godhet priſa,
Som vi få njuta alla dar?

Jag blygas må, då jag betänker
De gåfvor vi i afton fått:
Se deſſa koſteliga ſkänker!
Vi ej förtjent ſå mycket godt.

Se denna Bok, ſå präktigt bunden!
Och deſſa vackra Kopparſtick!
Och där den lilla täcka Hunden!
Och lilla Ickorn, där ſå qvick!

Och denna feta Ladgårdsgumma,
Så nöjd hon ſtår i koſt och kjol!
Hör ljudet af min ſköna trumma,
Och denna klingande Viol!

Då vi ej något kunna gifva
Åt denna goda Mor och Far,
Vi ſkola bjuda til at blifva
Beſkedligare alla dar.

Fadren, ſom oförmärkt afhört ſamtalet, *Wilhelm* och *Lotta* emellan, äfven ſom *Wilhelms* ſång, kom nu gladlynt och vänlig in i rummet, där Barnen voro förſamlade, och höllo ſom ifrigaſt på at betrakta ſina Julgåfvor. De ſmå Barnen voro dervid utom ſig af glädje; men *Wilhelm* och *Lotta* ſyntes mer alf-

var-

varſamma och tankfulla, hvaraf Fadren tog ſig anledning at efterfråga orſaken dertil.

Wilhelm, med bekymrad upſyn, började då at för ſin Far, äfven ſom nyſs förut för ſin Syſter, tillſtå, huru miſsnöjd han ofta var med ſig ſjelf, och med ſit upförande mot ſina goda Föräldrar. "Om Pappa viſste" ſade han, "huru "mycket jag felar Pappa och Mamma emot, ſå "ſkulle han kanſke aldrig gifvit mig ſå många "och vackra Julklappar?

Fadren. Dina fel och barnsligheter glömmer jag gärna, då jag vet at du upriktigt och med alt alfvare vil rätta dem.

Wilhelm. Men, ehuru jag ock vill rätta dem; ſå tycker jag ändock at jag ej blir bättre; ſtundom felar jag af oförſtånd, ſtundom af haſtighet och öfverilning; ſtundom glömmer jag alla mina goda föreſatſer, och ſtundom åter har jag hvarken hog eller krafter at upfylla dem. Ach, bäſta Pappa! huru ſkall jag bära mig åt at bli bättre?

Fadren. Var, mit Barn! ſå upmärkſam du någonſin vara kan at fly det onda, och göra det godt är; gif akt på goda exempel, och glöm ej derunder at flitigt be Gud om nåd och biſtånd at dageligen tilväxa i dygd och nyttiga kunſkaper, ſå hjelper väl han dig at ſmåningom bättra dina fel, och at dageligen blifva alt beſkedligare.

Wilhelm. Om jag bara rätt kunde be Gud derom! Efter Pappa lärt oſs ſå många andra vackra böner, ſå är väl Pappa än ſå god och

lär

lär oss huru vi böra be Gud om nåd och kraft-
er til det som godt är.

Fadren. Jo, min Gosse! om du ej med di-
na egna ord kan göra det, så lägg på minnet
följande lilla Bön! Du plär ju altid snart fatta
de små Verser jag läser för dig:

Vi väl borde af alt hjerta
Lyda dig, o gode Gud!
Och det gör oss mycken smärta,
Då vi glömme dina bud,
Och vår Far och Mor bedröfva,
När vi gå från dygdens stig;
Men dit biftånd vi behöfva,
Himla-Far! at likna dig!

Värdes oss din nåd då unna!
Du ju ömhet för oss bär,
At oss dagligt bättra kunna,
Bli så goda som du är.
Lät vår vandel dig behaga!
Må din vilja af oss ske!
Och af kärlek mot oss svaga,
Våra brister öfverse.

Wilhelm. Tack, min bästa Pappa! för den-
na vackra Julklapp; den är väl mer värd, än
alla de andra jag fått i afton! Och, hör du
Lotta! nu skole vi snart lära oss dessa Verser
utantil, så at vi väl minnas dem, då vi hålla
våra morgon-och afton-böner. Den goda Gu-
den hjelper oss väl sedan at bli bättedligare än
vi härtils varit!

Lotta.

Lotta. Ja, jag ſkall be Pappa än några gångor läſa denna Bön för oſs, ſå lära vi väl oſs den.

Fadren. Gärna, mina Barn! vil jag göra det. Gud låte den bli välſignad på Er, til Er förbättring och dageliga tilväxt i alt hvad godt är.

27.

Det är förmer at vara dygdig, än at vara ſkön.

Loviſa var en liten vacker Flicka. Skada var det bara at Figan, ſom dageligen klädde på henne, älven ſom det öfriga husfolket, och i ſynnerhet hennes förna Amma, jämt och ſamt ſade henne, at hon var ſå vacker och täck, och at hon dageligen växte ſå til ſig, at hon ſnart vore den ſkönaſte Flicka i hela Staden.

Loviſa hörde gärna på detta oförſtåndiga och oförtjenta beröm, och inbillade ſig ſnart at hon var förmer än andra Barn, ſom ej hade den lyckan at vara ſå vackra ſom hon. Så ſnart hon derföre ſåg at någon af hennes jämnåriga var koppärrig, eller fläckig och vanſtälld i anſiktet, eller annorlunda lytt, ſå väjde hon gärna at umgås med dem; ja, hon gjorde til och med narr af dem, och ſkrattade åt deras lyten.

Hennes Föräldrar märkte ſnart med miſsnöje hennes högdragenhet, och gjorde ſig länge

ge all uptänkelig möda at vänja ſin Dotter i-
från en ſå ful vanart. En dag, då hon följde
ſin Far i Trädgården, bad hon om låf at få ta-
ga ſig et par äpplen af et nära henne ſtående
äppleträd, ſom hade en ganſka ſkön och ange-
näm frukt, ehuru det var krokigt och illa
växt, och ſåledes til utvärtes påſeende tyck-
tes vara af föga värde; då deremot et annat
näſt intil ſtående träd, med rak och vacker
ſtamm, ſamt väl putſade grenar, bar äpplen af
den ſämſta och vedervärdigaſte ſmak, ehuru
vackra de ock voro til färg och utſeende. Fa-
dren bjöd henne tvänne af deſſa äpplen; men
Loviſa bad at få välja af det andra trädets
frukt, ſom hon viſſte vara ſå utvald och väl-
ſmakande.

"Ser du ſåledes, mitt Barn," ſade Fadren,
"hur lätt man kan bedraga ſig på yttre utſeen-
"det? Du vet at det där vackra och rakſtamm-
"ga trädet bär ſå oſmaklig frukt, då detta, ſom
"är ſå krokigt och oanſenligt, har de bäſta äp-
"plen. Så är det ock ofta med Människor. Den
"vackra kan ofta vara rätt obeſkedlig, då den
"ſom ful och lytt är, kan äga de älſkansvärda-
"ſte dygder och egenſkaper. Lär dig häraf at
"ej dömma eller värdera någon blott efter ut-
"värtes utſeendet, — at det vackraſte ej altid
"är det bäſta, — och at mycket godt kan döl-
"jas under en ful yta."

"Säg mig derföre, min *Loviſa!*" fortfor Fa-
dren vidare, "hvarföre vil du ſå ogärna leka
"med dina Couſiner *Henric* och *Nora?*

Loviſa (ſlat och ſtammande). Ja - - Couſi-
ner-

nerna: *Henric* - - och Couſine *Nora* - - (Härvid rodnade hon ſom en blod, ſlog ner ögonen, och likſom blygdes at ſäga rent ut hvad hon tänkte).

"Jag förſtår väl din mening," ſade Fadren, "de äro ej ſå vackra och välklädda ſom *Fre-*"*dric* och *Sophie*, dem du ſå gärna umgås med? "Är det icke ſå? *Henric* är puckelryggig, och "*Nora*, ſom blifvit illa ſkadd af kopporna, har "derjämte en blek och ſjuklig hy; men råda väl "deſſa goda Barnen för ſådana lyten?"

Loviſa. Ingalunda!

Fadren. Är det då rätt, at du ſå öfverſer och föraktar dem? Vet du icke at *Henric* har allmänt beröm för ſin beſkedlighet, at han läſer och ſkrifver ſnällt, och at han är ganſka artig i alt ſitt upförande? Deremot klagar Informatorn ofta öfver *Fredrics* både ſkalkſtycken och tröghet at lära, ſå at *Henric* ofta måſte hjelpa honom med hans läxor, och afhålla honom från allahanda bofſtrek och oartigheter. kan du väl neka härtil?

Loviſa (ſkamſlat). Nej! nog är det ſant, at *Henric* är en ſnäll och beſkedlig Goſſe.

Fadren. Än *Nora* då? Hvarken kan du eller *Sophie* ſy och ſticka ſå ſnällt ſom hon. Måſte hon icke ofta läſa och förklara för Er det Ni ej förſtår, eller annars ej kommer til rätta med, berätta för Er Fabler och Sagor, då Ni har ledſamt, och teckna åt Er allehanda ſmå Ritningar, at roa Er med? Och likafullt tycks Ni likſom blygas at leka med henne, och haf-

va henne i Ert ſällſkap. Är ſådant rätt, min *Loviſa?*

Loviſa fann nu med blygſel at hon gjort *Henric* och *Nora* orätt. Hon ſtod en ſtund helt tyſt och harmſen öfver ſitt oförſtånd, och då hon ändteligen ville begynna at ſäga något til ſin urſäkt, fattades henne ord dertil, och tårarna började ſtiga henne i ögonen.

Fadren rörd af hennes ånger och erkänſla af ſit fel, räckte henne nu med godhet de tvänne äpplen hon begärt, då hon förſt komm i Trädgården. Med tilfredsſtälld upſyn emottog hon denna gåfva, kyſte tackſamt ſin goda Faders händer, och tviflade nu ej mer om hans ömhet och förlåtelſe.

Fadren tilgaf ock henne gärna hvad hon härtils af oförſtånd mot ſina goda Couſiner felat; tog henne i ſin ſamn, och frågade med godhet: "Du vägrar väl ej hädanefter, min *Loviſa*, at leka med *Henric* och *Nora*?

Loviſa. Ach nej, bäſta Pappa! Om jag ockſå kunde bli ſå ſnäll och beſkedlig ſom de äro!

I detſamma kommo deſſa beſkedliga Barnen i Trädgården at hälſa på *Loviſa*, då hon genaſt, för at betyga ſin aktning och vänſkap för dem, begärade låf af ſin Far at få plocka några äpplen äfven för *Henric* och *Nora*. Dertil erhöll hon ſnart ſin goda Fars tilſtånd, och frambar dem derpå åt deſſa ſina förr öfverſedda Couſiner med den utmärktaſte godhet, til tecken deraf, at de nu voro hos henne hjerteligen välkomne.

Hon ſåg dem ock ſedermera altid gärna i

ſit

ſit ſällſkap; ja, de bleſvo henne ſluteligen, för deras fortfarande och utmärkta beſkedlighet, kärare än alla hennes öfriga Lek-Kamrater. Hon lärde ſig ock häraf, at ej blott efter anſiktets och klädernas utſeende dömma om människors värde, utan at man bör hafva mer afſeende på hvars och ens vett och upförande. Ja, hvad ſom lyckligaſt var för henne ſjelf: hon lärde ſig at det var dåraktigt at högmodas öfver en ſkönhet, ſom man ej ſjelf gifvit ſig, at man faſtmer genom vackra egenſkaper bör ſöka behaga andra, och at vett och dygd utgöra en Människjas förnämſta fägring.

Ej nog at du är ſkön: var dygdig! det är mer;
Med dygden ökad glans du åt din fägring ger.

28.

Man bör i tid vänja ſig vid ſnygghet och ordentlighet.

Frants och *Ludvic* voro väl Bröder, men mycket olika i ſeder och upförande. *Frants* ſom var äldre, älſkade på det högſta ordentlighet och ſnygghet; då deremot *Ludvic* alsingen böjelſe hade för deſſa goda egenſkaper.

Så ſnart *Frants* hvarje morgon tidigt upſtod, klädde han genaſt och i ſtörſta ſkyndſamhet på ſig; ty hans vana var at hvarje afton, vid det han klädde af ſig, ſamla alla ſina

kläder tillsammans på et visst ställe, så at han aldrig följande morgonen behöfde söka dem.

Ludvic väcktes väl dageligen vid samma tid, som hans äldre Bror; men gemenligen var altid *Frants* fullklädd, innan *Ludvic* hunnit ur sängen; och då han ändteligen skulle börja klä-da på sig, måste han kring hela rummet, oftast under sängar och stolar, sammansöka sina vårdslöst kringkastade kläder, om ej *Frants* stundom gjort sig den mödan, at dessförinnan uptaga och hopsamla dem.

Så snart *Frants* var klädd, var hans förs-ta omsorg at kamma sit hufvud, och tvätta sig; hvarefter han, snygg och ordentelig, försögade sig til sina vanliga göromål, var altid aktsam om sina kläder, dem han ofta sjelf dammade och rengjorde, och tog sig noga til vara at ej fläcka eller smutsa dem, hvarken vid bordet, eller då han på sina lärstunder lekte med sina Syskon och Skolkamrater.

Deremot brydde *Ludvic* sig sällan om at vara ren, hvarföre ock Föräldrarna ofta måste visa honom ifrån bordet, när han med smutsiga händer och okammadt hår infann sig vid måltiden. Det gjorde honom lika mycket om hans kläder voro hela, eller trasiga, och gemenligen fattades altid något i det som hörde til hans dageliga klädnad. Sällan kom han ifrån bordet, utan at hafva spillt öfver sig, och fläckat sina kläder; och då han stundom fick lof at leka och roa sig, flög han så öfverdådigt omkring, äfven på de våtaste och sumpigaste ställen, at han ofta stupade i djupaste orenlighe-

ten;

ten; bar altid både på knän och armbogar ſula märken af ſin oaktſamhet, och brydde ſig aldrig om at väja ſmuts och fläckar, antingen han var bättre eller ſämre klädd. Derföre låg han ock gemenligen altid oordentelig och oſnygg ut, ſå at Föräldrarna ofta fingo ſkämmas för honom, och kunde ſällan taga honom med ſig, hvarken då de gingo ut at ſpatſera, eller om de foro ut at beſöka vänner och anhöriga, utan måſte *Ludvic* då gemenligen blifva hemma, til välförtjent ſtraff för ſin oſnygghet och oordentlighet.

Deremot var det et nöje för dem, at altid hafva den ordenteliga och aktſamma *Frants* i ſit ſällſkap; ty han var alleſtädes välkommen, och alla Föräldrar ſågo honom gärna hälſa på ſina Barn, och leka med dem; ja, då deſſe ſtundom ej voro nog renlige och hyffade, ſade deras Föräldrar altid åt dem: "Sen på den ordenteliga *Frants*, hur han altid är ren och hyggelig, och lären Er at blifva lika ſå ordentelig ſom han är!"

Ludvic tyckte väl ej mycket derom, at han ſällan eller aldrig fick följa ſina Föräldrar och Syſkon utom hus; men ſom han ſjelf var ſkulden dertil, och han deſſutom märkte, at äfven främmande väjde honom, och ſkämde ut honom för hans oſnygghet, ſå beſlöt han ändteligen at vänja ſig ifrån en ſådan oart, och at i renlighet och ordentlighet likna ſin äldre Bror.

I början koſtade det mycket på honom at komma ifrån ſina gamla ovanor; men genom en

fortfarande dagelig upmärkſamhet på ſig ſjelf, på ſina Föräldrars trägna förmaningar, och ſin Brors berömliga exempel, bragte han det ändteligen ſå vida, at man näppeligen til ſlut ſkulle igenkänt den ſå ſkickliga och hygglig bleſna *Ludvic.*

Hans Föräldrar gladdes icke litet åt deſſa hans förbättrade ſeder, berömde honom för hans aktſamhet, och älſkade honom ſedan, äfvenſom ſina öfriga Barn, med den ömmaſte kärlek.

29.

Vår-Viſa.

Våren kommer ſent omſider!
Hvad den Våren dock är ſkön!
Ren hvad värma Solen ſprider!
Hvad den marken ren är grön!
Sippan öpnar ſina knoppar,
Ängen kläs i blomſterſkrud,
Duſvan glad kring ſlaget hoppar,
Pyſslar vänligt om ſin brud.

Maſken vaknar ur ſin dvala,
Lilla Fjäriln lefver än,
Och du ſällſkapslika Svala
Nalkas våra hus igen.
Ren ſit kucku Göken ſkriker,
Grodan börjar med ſit ſnack,
Och den trefna Myran ſiker
Så beſtällſam kring ſin ſtack.

Löjan

Löjan ſpritter där i bäcken,
Gäddan plaſkar i ſin hvaſs,
Och i ſkygd af täta häcken
Gilrar Fiſkarn ut ſin kaſs.
Där på gälet Bonden trampar,
Sjungande i plogens ſpår,
Manar idogt ſina kampar,
Och ſin ärfda jord beſår.

Milda Vår! hvad du mig gläder!
Ger mig likſom lif på nytt!
Glad jag dina nöjen qväder:
Vintren har då en gång flytt!
Ren nog länge fick man ſitta
Innom hus, få tung och ſtel,
Tordes knapt ur dören titta,
Innan näſan fick ſin del.

Heiſſa! - - glade vi förgäta
Deſſa biſtra vinterdar!
Goſſar! ut at fältet mäta!
Luften är ſå blid och klar.
Flickorna i blomſterkranſar,
Parvis, efter landets ſed,
Svänga ren i lätta danſar;
Hvem vil då ej vara med?

Ren ger Gud oſs ſol och värma!
Nu i tröjan, lätt och vig,
Får man än i leken ſvärma,
Än i ſolen maſa ſig!

Gud ske låf för deſſa tider!
Våren är vår bäſta vän!
Up, Kamrater! dagen lider,
Skyndom oſs at njuta den!

30.

Den oaktſamma Goſſen.

Philip var ej elak, men ſå haſſig och tankſpridd, at han ſällan gaf akt på hvad man ſade honom. Hans Föräldrar, äfven ſom hans Lärare, förebrådde honom ofta denna oaktſamhet, men förgäfves; han lät aldrig rätta ſig, och fick derföre många gångor välförtjent ångra denna ſin vårdslöshet.

En vacker ſommardag, då *Philip* med ſina Syſkon än höll på at läſa i den vanliga Skolkammarn, kom hans Far in til dem, och tiltalte dem med vänlig röſt: "Efter det i dag är "vackert väder, mina Barn! har jag och Er "Mor ämnat oſs at fara ut på båt til en af våra "bekanta; dem af Er, ſom gjort väl beſked för "ſina läxor, tage vi gärna med oſs, om ni an"nars har luſt at följa med?"

"Altför gärna!" ropade de med en röſt. Glädjen lyſte redan ur allas ögon, och man täflade med hvarannan på bäſta ſätt derom, hvem ſom förſt ſkulle blifva ledig ifrån boken.

Et buller på gatan hade emellertid lockat *Philip* til fenſtret, där hans hela upmärkſamhet ſå fäſtades vid några vanartiga Goſſars boſſtycken,

ſlycken, at han aldeles glömde at tänka på ſin läxa, och hade under alt detta icke heller gifvit akt på ſin Faders varning, at den ſom ſkulle af Informatorn låf at följa med, borde ſiſt efter en half timmas förlopp inſinna ſig vid båthuſet.

De öfrige Barnen hade redan läſt up ſina läxor, och voro nu alt färdige at följa ſin Far ner til ſtranden, då *Philip* förſt ſanſade ſig, at han ock borde vara med. Han började då ändteligen at med allvare läſa på ſin läxa, den han ock ſent omſider lärde ſig. Men då han nu ſkyndade til ſtranden, voro hans Föräldrar och Syſkon redan bårtfarne, och *Philip* måſte med tårarna i ögonen vända om hem igen, flat och harmſen öfver ſin förſummelſe och oaktſamhet.

Någon tid derefter hände honom, juſt för ſamma hans tanklöshet, et dylikt ſpratt. Länge nämligen hade han önſkat ſig en kälka för den inſtundande vintern, at roa ſig med. Hans Far hade ock låfvat, at han vid näſta Marknad ſkulle få köpa ſig en ſådan, och äfven gifvit honom penningar til denna lilla handel. Då nu marknadsdagen inföll, varnade Fadren *Philip* at i god tid om morgonen ſkynda ſig ut med Betjenten åt torget, innan alla kälkar ſkulle hinna bårtſäljas. Men *Philip*, tanklös och oaktſam, ſom altid förr, gjorde ſig ingen bråſka, ehuru både Fadren och Betjenten oftaſt påminte honom om at ſkynda ſig. Sent omſider blef han klädd, och fick ſig at gå ut på marknaden; men då hade redan de andra Goſſarna upköpt alla käl-

kälkar, ſom den marknaden varit til ſalu, och *Philip* måſte ſåledes än en vinter umbära et nöje, ſom han ſå högeligen önſkat ſig; hällſt Fadren tillika förbjudit de andra Goſſarna at låna *Philip* ſina kälkar, ſedan han ſjelf ſå vårdslöſt förſummat at ſkaffa ſig en ſådan.

Men deſſa bevis på *Philips* oaktſamhet voro ej de enda; ſamma ſlurfvighet följde honom äfven i ärender af mera angelägenhet. Med ſtörſta ſvårighet fattade han det han ſkulle lära, och ehuru många gångor man än ſade honom en ſak, gaf han ſig dock ſällan den mödan at begripa den. En fluga, ſom ſurrade i fenſtret, eller någon katt, ſom jammade i grannſkapet, eller det minſta buller på gatan, ſkingrade ſå hela hans upmärkſamhet, at han glömde både bok och Informator, och tänkte endaſt på ſådant lappri, ſom han ej borde tänka uppå.

Hans Far bjöd väl til at äfven genom belöningar och upmuntringar bringa honom til mer eftertanka; ty ſå ofta han kunde göra hällſt någorlunda beſked för hvad han läſt, eller minnas hvad hans Far och Informator ſagt honom, ſå gaf han honom både beröm och ſmå ſkänker för denna ſin upmärkſamhet. Men äfven denna godhet var otilräckelig at återföra den tankſpridda *Philip* til mer aktſamhet.

En dag hade Informatorn i Fadrens närvaro berättat för *Philip* och hans Syſkon några märkeliga händelſer ur den framledne ſtore Svenſke Konungens *Guſtaf Adolphs* Hiſtoria. Fadren, ſom med nöje afhört denna föreläſning,

tog

tog genaſt från väggen flera vackra taflor, ſom föreſtällde deſſa ſamma händelſer, och låfvade at därmed belöna dem af ſina Barn, ſom kunde för honom uprepa några af Informatorns berättelſer. Alle, utom *Philip*, hade då något at berätta af hvad de i Skolan hört föreſtällas, och ſingo äfven derföre flera ſköna taflor af Fadren til ſkänks, hvilken deſsutom med mycken godhet berömde deras flit och upmärkſamhet.

"Men du då, min Goſſe!" ſade Fadren, vändande ſig til *Philip*, "har du ej äfven något at ſäga mig?" — "Nej!" ſvarade han med blygſel, "jag mins ej mer hvad det var ſom In-"formatorn talade om."

"Illa nog!" ſvarade den bedröfvade Fadren, "at du ſå vårdslöſt förnöter dina läroſtunder. Du "får nu äfven derföre lida den ſkammen, at ej "erhålla någon enda af deſſa taflor, ſom jag an-"nars ämnat ſkänka ſå väl dig, ſom de andra "Barnen, om du ej med din vanliga oaktſamhet "gjort dig denna min godhet ovärdig. Det är "ju ſtor ſkam, at dina yngre Syſkon ſkola ſå "mycket öfverträffa dig, och at du ej ännu vil "vänja dig vid aktſamhet och eftertanka!"

Philip blygdes väl nu ganſka mycket både öfver ſin vårdslöshet, och det ſtraff han derföre måſte utſtå, och föreſatte ſig äfven at framdeles bliſva upmärkſammare; men en gamal inritad ovana ſtod ej ſå lätt at förbättra, utan han förblef en ſlurfvig och opålitelig människja i all ſin tid, och fick ofta med ſin ſtora både ſkamm och ſkada umgälla denna ſin oaktſamhet.

31.

Det är dåraktigt at vara mörkrädd.

Den unga *Guſtafs* Föräldrar voro mycket rika, och äfven ſå välgörande. De bodde nära til Staden på en ſtor Landtegendom, hvareſt de med mycken godhet förſörjde flera af ſina gamla Tjenſtehjon, ſom i yngre åren med trohet och beſkedlighet gått ſitt Husbondefolk tilhanda.

Ibland deſſa var äfven en gammal Deja, vid namn *Mårtha*, en ſtilla och beſkedlig Gumma, ſom Barnen derföre höllo mycket af, men derjämte ganſka lättrogen och full af allehanda ſkråck och vidſkeppeliga inbillningar. Ofta tog hon ſig ſåledes det orådet före, at til tidsfördrif för den lilla *Guſtaf* berätta de orimligaſte Spökhiſtorier, dem han träget och med mycket nöje afhörde, ſå at hans minne var allt upfylldt af ſlika förvända berättelſer. Och ſom ingen vetat varna honom, at man ej bör ſätta tro til ſådant ſnadder, och han ſjelf än var för ung at begripa orimligheten af Gummans uſla ſannſagor, ſå blef han til ſlut helt faſt i den inbillningen, at Spöken värkeligen funnos, ſom i ſynnerhet nattetid och i mörkret kunde oroa och ſkada Människor. Så ſnart det derföre blef ſkumt, fruktade han alltid at vara enſam i et rum; och at utan ljus eller ledſagare gå utom dören, var för honom alldeles omöjligt.

Hans Föräldrar märkte väl ändteligen hos honom denna dåraktiga räddhoga; men ſom de trodde at den med åren, då han komme til mer

efter-

eftertanka, ſkulle af ſig ſjelf förſvinna, ſå gjorde de ej deraf i början annan upmärkſamhet, än at de ſökte afhålla honom ifrån det förtroliga omgänget med gamla *Mårtha*. Men då ſådant föga hjelpte, utan *Guſtaf* faſtmer dag ifrån dag blef allt klenmodigare och räddare af ſig, började de ändteligen, men förſent, at med mera alfvare rätta honom, och återföra honom ifrån ſina barnsliga inbillningar; men allt förgäfves! Hans Far ſökte til och med at med ſtränghet bättra hans oförſtånd, och inſtängde honom ſtundom enſam i någon mörk kammare; men då gret och ſkrek han ſå häftigt ur full hals, at man fruktade han dermed ſkulle ſkada ſig, och måſte ſåledes ſnart ſläppa honom ut igen.

Ofta ſkämde man ock ut honom för denna otidiga räddhoga. Stundom åter ville man genom exempel förmå honom at öfvervinna den. Man lät nämligen mycket mindre och yngre Barn i hans åſyn gå och uppehålla ſig i helt mörka rum. Några af dem ſutto där helt ſtilla och förnöjde, ſkrattande ſins emellan åt *Guſtaf* och andra lika mörkrädda Barn; andre åter roade ſig at i mörkret ſpringa blindbock, då ändteligen andre, trötte af ſina lekar, inſomnade i någon vrå af den mörka kammarn. Allt detta ſåg *Guſtaf*, men hade alldrig hvarken hog eller mod at följa deras exempel.

Han var nu i ſitt åttonde år, då en gammal vän til hans Far afled, efterlämnande en nie års gammal Son *Gerhard*, åt hvilken han ej lämnade annat arf, än en god och förnuftig uppoſtran. *Guſtafs* Far tog honom derföre i ſitt

hus,

hus, ſin Son til ſällſkap, ſom äfven lärde många goda ſeder af den beſkedliga *Gerhard*, hvars ſtörſta nöje det var, at genom dygd och et vettigt upförande ſöka förtjäna ſin välgörares godhet.

Han bjöd ibland annat til, at på flerehanda ſätt befria den lättrogna *Guſtaf* ifrån ſina orimliga griller om Spöken, Vålnader och andra dylika vidſkeppeliga dikter, och berättade honom flera Hiſtorier om ſådana, ſom genom ſin öfverdrifna fruktan för mörker och inbillade Spöken, blifvit på hvarjehanda ſätt olycklige.

Jag var omkring 7 år gammal, ſade han en gång, då jag en vacker höſtafton fick låf at gå ut och ſpatſera med min Far, och några hans vänner, ſom äfven hade ſina Söner med ſig. Vi Barn ſprungo alltid några ſteg förut, och hunno ändteligen ſå långt ifrån det öfriga Sällſkapet, at vi ej mer kunde höra dem tala. Då började oförmodligt en af Goſſarne, vid namn *Clas*, hvars Far äfven var i Sällſkapet, at ropa af alla krafter. Vi frågade häpne hvad honom fattades? "*Ser Ni då intet där! där!*" ſvarade han, "*den Styggan!*" viſande med handen framåt vägen, där vi ſkulle framgå. Vi ſågo alla ditåt, men blefvo ej något varſe. "*Ach! "där kommer han;*" ſkrek han åter til, "*Han kommer ju på oſs!*" och började i detſamma at ſpringa af alla krafter, likſom hade någon jagat efter honom. Vi ropade på honom, och bådo honom ſtadna, eller vända om; men han hörde oſs ej. *Platſch* let det i detſamma, och vi hörde et gräſeligt nödrop af den arma *Clas*,

hvar-

hvarföre vi genaſt af alla krafter lupo til hans hjelp; men då vi hunno fram, hade Föräldrarne redan förekommit oſs, och updragit den beſtörta Goſſen ur en djup damm, hvaruti han i bråſkan ſtörtat ſig. De frågade oſs då, hvarföre vi icke följts åt i et ſällſkap, då vi berättade hur *Clas* hals öfver hufvud ſkiljt ſig ifrån oſs, och at vi ej förmått hejda eller qvarhålla honom.

Man frågade nu derföre *Clas*, ſedan han kommit ſig litet före, hvarföre han ſå haſtigt ſprang ifrån oſs? Då han berättade ſig hafva ſett fram ät vägen et gräſeligt Spöke, ſom liknade en ſtor ſvart Gubbe, med öppet gap, och långa, långa horn, och Gud vet för öfrigt huru ful och förſkräckelig han ſett honom; derföre hade han velat ſkynda ſig tilbaka til ſin Far, och då i bråſkan och häpenheten fallit i den djupa gölen. Så när hade vi i full hals ſkrattat åt den lättſkrämda *Clas*, om vi ej tillika ömkat oſs öfver hans olycka; ty han var nu alldeles våt och genomblött ifrån hufvudet til fötterna, ſamt öfver allt full af dy och orenlighet, och hade deſsutom i fallet ſtött ſit knä ſå illa, at han, ej utan ytterſta ſvårighet, och blott med andras hjelp, kunde röra ſig ur fläcken.

Vi började då nogare at efterſe hvad det kunnat vara, ſom ſå ſkrämt den enfaldiga *Clas*, då vi ändteligen blefvo varſe en vid vägen ſtående hög ſtubbe, med tvänne oprättſtående förtorkade grenar, dem den förſkräckta *Clas* i ſin inbillning trott vara den förmenta Gubbens lån-

ga horn. I flere månader hade *Clas* efter detta fallet et lamt ben, til ſtraff för ſin dåraktiga räddhoga. Deremot kom jag både då, och äfven ſedermera ofta ihog hvad min ſal. Fader ſagt mig, nämligen: "Om de lefvande ej göra "oſs något ondt, ſå hafve vi af de döda viſt "intet at frukta; ty då människjan dör och be"graſves, ſå förmultnar hennes kropp til jord "igen, och kommer alldrig ur grafven, förr än "Gud vid verldens ända åter ſkall giſva honom "et nytt lif. Huru ſkulle väl då de aflidne kun"na ſpöka bland de lefvande? Deſsutom äre vi "ju alltid, ſå väl i mörkret, ſom om ljuſa da"gen, under den gode och allſeende Gudens "beſkydd; hvem ſkulle vi väl ſåledes hafva at "frukta före?"

Men oaktadt alla deſſa *Gerhards* kloka lärdomar, förblef dock den mörkrädda *Guſtaf* ſådan han varit, och följande händelſe befanar det: *Gerhard* hade nämligen en gång med mycken möda förmått honom at en vacker afton i månſkenet ſpatſera med ſig i Trädgården; men til all olycka hade Trädgårdsmäſtaren dagen förut ſå putſat några ſtora granar i ena ändan af Trädgården, at deſſe nu åter i ſkymningen förekommo *Guſtaf* ſåſom flere förſamlade Spöken. Han började derföre darra i hela kroppen, fattade häftigt i *Gerhards* händer, och ville nödvändigt förmå honom, at genaſt lämna Trädgården. *Gerhard* bjöd väl til at öfvertyga honom om ſin villfarelſe, men uträttade dermed intet. *Guſtaf* ſprang bäfvande ſin väg, och

ville

ville ſedermera på lång tid alldrig någon afton gå ur ſin kammare.

Förmodeligen hade han för all ſin tid blifvit en ſådan mes, om ej följande tilfällighet ſtadgat hos honom den föreſatſen, at med all flit vänja ſig ifrån en ſå ſkamlig fördom och ovana:

En afton nämligen, då allt Husfolket råkade vara bårta hemifrån, blef *Guſtafs* Far häftigt och illa ſjuk. Blodet ſteg honom up i anſiktet, ögonen tillycktes, en kall ſvett öfvergick hela hans kropp, och han höll på at maktlös digna ned från ſin ſtol, då *Guſtafs* förſkräckta Mor ſkyndade ſig at emottaga honom i ſina armar. Hon ropade högt om hjelp. *Guſtaf* och *Gerhard*, de enda ſom då voro tilſtädes i huſet, kommo genaſt ſpringande i rummet. "Gud "hjelpe oſs!" ſade den bekymrade Modren, "Er "Far är ganſka illa ſjuk, och ingen Läkare haf"ve vi til hands! Hvad ſkole vi nu taga oſs "före?"

Genaſt erbjöd ſig *Gerhard* at ſpringa til Staden efter Doctorn. — "Men du vet ej hvar "han bor? Spring du min *Guſtaf* med! du kän"ner hans qvarter - - Springen, mina Barn! få "mycket J orken! Jag fruktar Pappa annars är "förlorad!"

Den ſorgsna *Guſtaf* tog i ſin beſtörtning haſtigt til hatten, fattade *Gerhards* hand, och tänkte nu ſkynda ſig åt Staden. Men knapt var han kommen utom dörren, förr än han började jämmerligen ropa: "Aj! aj! det är ju ſå fa"ſeligen mörkt! och där ſkola vi äfven förbi "Kyrkogården. Jag kan ej, jag törs ej kom-

"ma med - -" och i detſamma var han tilbaka i ſin Mors kammare. *Gerhard* ſprang efter honom, gret och bad honom på det ömmaſte at följa ſig. Modren äfvenſå: 'Så vil du då," ſade hon, "ſe din Far dö för dina ögon, utan at "bjuda til en gäng at hjelpa honom? Vore det "ej en ſtor både ſorg och ſkamm för dig i all "din lifstid?" — Men fåfängt! *Guſtaf* darrade ſom et aſplöf, och var ej i ſtånd at öfvervinna ſin räddhoga.

"Nå, ſå vil jag då gå enſam åſtad," ſade den beſkedliga *Gerhard*; 'Det är ock bäſt at "*Guſtaf* blir hemma, ſin Mor til ſällſkap. Jag "vet väl ej hvar den Doctorn bor; men til ho"nom, ſom gick i min ſal, Fars hus, hittar jag. — "Kalla hit den af dem, ſom du förſt kan "träffa," ſvarade *Guſtafs* Mor, "och var ſå "ſnäll du någonſin kan."

Gerhard flög åſtad ſom en blixt, och inom en ſtund var han i chaiſen tilbaka med Doctorn, ſom ſann ſjukdomen vara ganſka farlig, öpnade genaſt ådern på den ſjuka, och använde deſsutom med ytterſta ſorgfällighet äfven andra efter hans tilſtånd paſſande läkemedel. Förſt mot morgonen började den ſjuke komma ſig före; men ſmåningom blef det allt bättre med honom, ſå at Doctorn redan par dar derefter gaf godt hopp om hans vederfående, hvartil han förſäkrade den ſå ſnart tilkomna hjelpen hafva varit förnämſta orſaken.

Alla berömde nu den beſkedliga och hurtiga *Gerhard*, ſom ſå ſnällt hämtade Doctorn från Staden. Den tilfriſknande Gubben omfamnade

nade *Gerhard*, och ſade: "Dig, min Goſſe! har "jag då, näſt Gud, at tacka för det jag än[leſ]"ver? Gud välſigne dig!" *Guſtafs* Mor var lika ſå glad, kyſte *Gerhard* med en moderlig ömhet, och ſade: "Utom dig hade läkert min go"da Gubbe varit förlorad både för mig och "min *Guſtaf!* Alltid ſkall jag ihogkomma dig "för din beſkedlighet!" Ja, allt Legoſolket i huſet tackade *Gerhard* med tårar i ögonen, för det han varit ſå mon om deras godå Husbonde, hvilken de af allt hjerta älſkade.

Gerhard gladde ſig väl mycket åt detta allmänna beröm han fick, men än mer åt den nyttiga tjenſt han kunnat göra ſin Foſterfar, ſom ock rikeligen belönte honom för hans tilgifvenhet, älſkade honom ſom ſitt barn, och lät honom lära allt hvad han någonſin behöfde och önſkade.

Den klenmodiga *Guſtaf* blef deremot af denna olyckshändelſe ſå rörd, at han ifrån den tiden började at aflägga all fåfäng fruktan; ty han ſåg nu nogſamt hvad både blygd och ſkada man kan hafva af en ſå däraktig räddhoga, och huru man derigenom ofta hindras ifrån de vackraſte gärningar.

32.

Barnen och Inſecterne.

Då jag en klar och vacker ſon mardag ſpatſerade ut åt landet, ſåg jag en hop ſmå Barn

roa ſig i gröngräſet med flerehanda lekar och ſmå oſkyldiga uptåg. Ibland alla andra fäſte lilla *Liſette* min ſynnerliga upmärkſamhet, icke för det hon var vackrare än de andra, ty många vackra barn äro rätt oartiga, utan för det hon viſade ſig mer ömſint och godhjertad än hennes Lekſyſkon. Sedan hon ſprungit ſig trött och varm, ſatte hon ſig på en tufva i ſkogslunden, blef i detſamma där varſe en liten vacker Fjäril eller Sommarfogel, på hvilken en roſgirig Sparf ſå begärligt lurade från ſpitſen af en nära ſtående hög ſten, och började ſå med ſakta och menlös röſt at ſjunga:

Lilla Fjäril! ſe dig om!
Hör du Sparfvens qvitter?
Kom til mig, min Lilla, kom!
Se hvar bofven ſitter!

Hör du ej mot denna ſten
Honom näbben ſlipa?
Där han lurar på dig ren,
Hoppas dig ſå knipa.

Nyſsfödd du ej än förſtår
Hvart du flygten ſpänner;
Jag uppå mit ſjunde år
Verlden bättre känner.

Ingen Fjäril är ſå nätt,
Nej, min Lilla, ingen!
Där du ſväfvar vig och lätt
Med förgyllda vingen.

Vackra

Vackra Fjäril! kom til mig!
Jag dig ömt vil akta,
Så förſiktigt gömma dig,
Gömma dig få fakta!

Ja, var aktſam! jag dig ber!
Kom til mig, min tippa!
Då det ej är fara mer,
Skall du från mig flippa.

Fjäriln hörde med nöje på den menlöſa Flickans ſång, flackſade en ſtund vänligen kring henne, och ſatte ſig ändteligen på hennes hand, likſom hade han velat tacka henne för den goda varning han af henne undfått. Med mycken förnöjelſe betraktade *Liſette* det lilla vackra kräket, och de många ſkiftande färgor, ſom prydde deſs vingar, och fägnade ſig icke litet deröfver, at den ſnåla och liſtiga Sparfven ej fått upſluka en ſå ſkön Sommarfogel. Efter en ſtund var åter all fara förbi, och då lät hon, efter ſitt löfte, Fjäriln oſkadd flyga hvart han ville.

Men ſå mycket nöje jag hade af den ömſinta *Liſettes* vackra förhållande, ſå hjerteligen oroade mig *Wolmars* obarmhertighet emot et annat lika ſå oſkyldigt kräk, en liten vacker och glänſande Skalmaſk, ſom, utan at göra någon illa, eller veta af någon fara, i all ſtillhet ſökte ſig födan å bladet af en haſſelbuſke. Den lättſinnige *Wolmar* kunde dock ej lämna honom i fred, utan fattade i honom med mycken hårdhet, knöt en ſin ſilkesända om hans lilla ben,

och, då han ville frälsa sig ur sin plågares händer, ryckte honom så häftigt tilbaka, at foten fastnade vid silkesändan, hvaraf den arma masken jämmerligen qvaldes, liksom beklagande sig öfver *Wolmars* obarmhertighet. I detsamma kom den goda *Lisette* tilstädes, ömkade sig öfver den sprättlande masken, och sade tillika ganska allvarsamt åt *Wolmar:* "Än om du, min "kära *Wolmar*! vore i maskens ställe, hvad skul"le du väl tycka derom, at man ryckte benet "af dig? Tänk hvad smärta det arma oskyldi"ga kräket nu måste lida för dit öfverdåds "skull! Gud har skapat masken med känsla, så "väl som oss, och vill ej at någon skall plå"gas och vara olyckelig."

Wolmar rördes ganska mycket af denna *Lisettes* ömma erinran, ångrade at han så illa handterat den stackars masken, och låfvade at alldrig mer ifrån den dagen vara så lättsinnig och känsllolös.

33.

Det upriktiga Barnet.

En gång hände lilla *Wilhelm* den olyckan, at under sina Föräldrars utevaro sönderslå et mycket vackert dricksglas. Penningar hade han ej at köpa et annat, och oviss var det, om saken en gång kunnat fås för penningar. Bedröfvad såg han på de kring gålfvet strödda glasskärfvorna, och visste nu ej huru han skulle hjelpa saken. At

At förtiga min olycka, tänkte han, går icke an, ty då kunde någon annan få skulden derföre; nej, utan så snart Föräldrarna komma hem, skall jag bekänna mit fel. Om jag ock blir agad derföre, så har jag förtjent mit straff; men så kan jag ock få förlåtelse, då jag försäkrar, at jag ej med upsåt, eller af öfverdåd, vållat denna skada.

In på aftonen kommo Föräldrarne hem. Straxt var *Wilhelm* färdig at med försagd upsyn, och ödmjuka åtbörder, säga til sin Mor: "Söta Mamma! bli ej ond på mig, då jag be"känner et förseende, som jag i dag oförva"randes begått!

"Nej, min *Wilhelm*!" sade Modren, "om "du ej upsåteligen gjort det som ondt är, så "vet du at jag gärna förlåter dig. Men hvad "illa har du då gjort i dag?"

Wilhelm. Jag var törstig, och tog då til det vackra slipade glaset med förgyllda kanterna, för at hämta mig vatten. I detsamma stupade jag öfver tröskeln, och glaset gick sönder.

Modren. Det var visst en ledsam händelse med det sköna glaset, som du vet at Pappa tyckte så mycket om! Du hade ju hellre kunnat välja et annat; men saken kan nu ej mer hjelpas; tag dig bättre tilvara en annan gång!

Wilhelm låfvade med glädje at framdeles vara aktsammare, kysste väl tie gångor sin Mors händer, och tänkte i detsamma för sig sjelf: "Visst var det ju nu bättre, at jag frivilligt "och upriktigt bekände mit fel; annars hade jag

"alldrig kunnat vara så nöjd til ſinnes, ſom jag "nu är."

Den goda Modren erinrade honom derpå ån ytterligare hur vackert det är för Barn, at vara upriktiga och tilſtå ſanningen, äfven då de felat, hvarigenom de ſnaraſt kunna få både rättelſe, och äfven förlåtelſe för ſina fel, och flöt ſin förmaning med följande berättelſe, hvaraf *Wilhelm* tydeligen kunde lära huru fult det deremot är at dölja en begången förſeelſe, hur man derigenom förhärdar ſig i ondſkan, gör ſig ſjelf olyckelig, och äfven oftaſt ſkadar oſkyldiga medmänniſkjor.

Adolphs Föräldrar, "ſade hon," voro en gång bårtreſte hemifrån. Endaſt en gammal trogen Betjent, vid namn *Johan*, hade de lämnat hemma til *Adolphs* värd, och äfven förtrott honom alla nycklarna til huſet. Under det han en dag höll på at ſtäda ſin Husbondes kammare, erinrade han ſig i detſamma någon angelägenhet, ſom i Trädgården bordt uträttas, ſprang ſå ſkyndſamt dit, och glömde i bråſkan nyckeln i kammardörren. *Adolph* kom ſtraxt efter at tala vid *Johan* i något ärende, och fann kammarn öppen, men Betjenten vara bårtgången.

Nu hade hans Far, ſom var en ſtor älſkare af blomſter, åtſkilliga ſköna blomkrukor ſtående på et bräde högt up i ſit kammarfenſter. *Adolph* fick luſt at beſe dem något närmare, klättrade ſig up i fenſtret, och ville hålla ſig faſt vid det brädet, ſom krukorna ſtodo uppå. Men ſom han tog för ſtarkt deruti, ſå loſsnade

brädet

brädet från ſpikarna, och alla de vackra blomkrukorna föllo ſtupande *Adolph* öfver hufvudet ner i gålfvet, och gingo i tuſende ſtycken.

Där ſtod nu *Adolph* förvånad, och viſſte ej hvad råd han ſkulle påfinna. Flere gångor ſprang han än ut, och ropade på *Johan*, än in at betrakta de kringſtrödda blomſtren, och de ſönderſlagna krukorna. Men *Johan* hördes ej til, och *Adolph* var lämnad enſam til ſin ängſlan och förſkräckelſe.

Ändteligen föll honom den tröſten in, at efter han var allena i rummet, då olyckan hände, ſå torde hans Far ej få veta at han vållat denſamma, och ſåledes icke heller kunna tiltala honom för hans oaktſamhet. Straxt beſlöt den lilla boſven at förtiga ſin illgärning, ſmög ſig ſå oförmärkt ur rummet, läſte dören igen efter ſig, och låddes ej mer veta af hela händelſen.

Knappaſt hade han åter hunnit tilbaka i Skolkammaren, förrän *Johan* kom tillſtädes, och Föräldrarnas vagn i detſamma kom rullande på gården, då hans Far genaſt ſkyndade i ſin kammare. "Ach! hvad lär han nu väl ſäga," tänkte den förſkräckta *Adolph* för ſig ſjelf, "då han får ſe ſina ſköna blomſterkrukor ſå för"ſtörda och ſönderſlagna? Om han viſſte at jag "gjort detta mäſterſtycke, ſkulle det ſäkerligen "ej bekomma mig mycket väl. Men til all lyc"ka ſåg ju hvarken *Johan*, eller min Far, huru "brädet nedföll. Jag ſkall väl ock akta mig at "tilſtå det, om man än ſkulle fråga mig der"om."

Så

Så obeſkedlig föreſats följde nu den illpariga *Adolph*, under det han ſnart derpå hörde ſin Far med mycken häftighet banna den oſkyldiga *Johan* för ſina förſtörda blomkrukor. Han förſäkrade väl ſin förbittrade Husbonde mycket ödmjukt om ſin oſkuld, och föregaf at antingen et ſtarkt väderil, eller någon råtta, eller något häftigt buller å gatan, kunnat omſtörta de i fenſtret upſtällde krukorna; (ty på något bofſtycke af den lilla *Adolph*, kunde hans miſstankar omöjeligen falla.) Men alla deſſa giſsningar förekommo hans Husbonde endaſt ſom toma undanflykter, och ſå orimmeliga, at han i hettan ſtraxt afſkedade *Johan* ur ſin tjänſt, efter han alldrig plägade tåla någon lögnare i ſit hus.

Med ondt ſamvete och bäfvande upfyn inkom ändteligen *Adolph* at hälla på ſina hemkomna Föräldrar, och fick då med mycken häpenhet höra, at den trogna *Johan* var bårtkörd ur huſet för et fel, ſom han icke begått, och at han med mycken ſorg, och tårar i ögonen, nyligen var bårtgången. Redan var *Adolph* på vägen at yppa hela tilgången; ty det ſved honom i hjertat, at han ſkulle vara orſaken til den beſkedliga *Johans* olycka, hvilken i hela huſet varit ſå länge och allmänt älſkad. Men han frůktade för ſin upretade Fars vrede, och derföre förblef han hellre en hårdnackad Lögnare, än at han genom ſanningens bekännande ſkulle blottſtällt ſig för et välförtjent ſtraff.

Man gick derpå til aftonmåltiden; men den ängſliga *Adolph* hade alldeles ingen matluſt. Han

lade

lade ſig derföre genaſt til ſängs; men hans illgärning, och den ärliga *Johans* förviſande ur den tjenſt, han ſå länge och redeligen innehaft, ſväfvade beſtändigt för hans tankar, och oroade honom ſå mycket, at han hela natten ej fick någon ſömn. "Hvart ſkall väl nu den "ſtackars *Johan* taga vägen," tänkte han, "då "han ſå i haſtiva året blifvit ſkild från ſin tjenſt? "Och hvem vil nu taga til ſig en i ſå olaga tid "afviſt Betjent? Fattig är han deſsutom, och "har ingen ting at leſva af; och, hvad mäſt grä-"mer mig, han är oſkyldig til den ſkada, hvar-"före man ſtraffat honom. Jag borde ju bekän-"na mig ſom bråttslig, då den beſkedliga *Jo-"han* kanſke kunde få återkomma i ſin tjenſt? "Nu lider han oſkyldigt för min ſkull, har kanſke "ingen mat, och intet boningsſtälle, och ingen "ſom bryr ſig om honom! Ach, den arma och "olyckeliga *Johan*!"

Med deſſa föreſtällningar plågades hans oroliga ſamvete hela natten öfver; men följande morgonen var han dock lika ihärdig i ſit förra fula beſlut, at ej omtala ſitt fel. Och ſå förflöto hela 8 dagarne, utan at han orkade hvarken äta eller ſåfva. De bittraſte förebråelſer oroade honom jämnt och ſamt; hans förra glada humeur var alldeles bårta; ſjelfva hans upſyn blef förvirrad och underlig, och ingen begrep hvad ſom fattades den nedſlagna *Adolph*.

Ändteligen beſlöt hans bekymrade Far at rådfråga en Läkare, ſom bodde midt öfver gatan, och annars dageligen plägade gå i huſet, men

men nu på 8 dar varit utreſt åt landet. Straxt efter hemkomſten bjöd han honom til middag, för at få rådgöra med honom om *Adolphs* förmenta ſjuklighet. Under det man ſpiſade, ſaknade Doctorn den gamla *Johan*, ſom annars alltid plägade paſſa up vid bordet, och frågade hvareſt han nu var? Fadren berättade då, hur han varit nödſakad at ſkilja ſig vid honom för det gemena ſtrecket han ſpelt honom med blomkrukorna, och än mer, för det han ej velat tilſtå ſanningen, och upriktigt bekänna hur dermed tilgått.

Doctorn. Var ni då öfvertygad derom, at han, och ingen annan, vållat denna olycka?

Fadren. Ja, hvem annan än han, kunde väl hafva gjort mig detta puts? Han hade nyckeln til min kammare; ingen hund eller katt finnes i gården; brädet var väl faſtſpikadt vid fenſterkarmen, och fenſterhakarne voro äfven väl förvarade. Säg ſjelf, om jag då borde eller kunde miſstänka någon annan än honom?

Doctorn. Ja, ſaken ſynes väl nog miſstänkelig för den ſtackars *Johan*; men jag tror ändock at han är oſkyldig, och at någon, ſom Ni ej en gång kan giſſa på, förſtört Er plantering?

Fadren. Jag förſtår Er ej, Herr Doctor! Har Ni då någon uplysning at gifva mig?

Doctorn. Lät oſs litet tåla tiden, ſå tror jag denna gåtan ſnart ſkall uplöſa ſig.

Under detta ſamtal hade *Adolph* utſtått en gräſelig ångeſt, och Doctorns upmärkſamma ögnakaſt hade jämt varit fäſtade på honom. Han härda-

härdade nu ej längre ut dermed, utan ſkyllde derpå at han mådde illa, och bad om låf at få gå ifrån bordet. Föräldrarna anſågo detta ſom et nyt bevis på hans ſjuklighet, och bådo honom gå at lägga ſig, tils Doctorn på eftermiddagen hunne komma at ſe efter honom.

När måltiden ändteligen var förbi, och Doctorn med *Adolphs* Föräldrar återkommit i Fadrens kammare, berättade han för deſſa ſina vänner, huru han den förenämnde dagen, näſt förr än de hemkommit ifrån ſin landtreſa, hade från ſitt hus ſett den lilla *Adolph* klänga ſig up i ſin Fars fenſter, hvarvid han burit ſig ſå oförſiktigt åt, at det omtalta brädet med blomkrukorna fallit öfver honom. Men ſom *Doctorn* ſamma afton reſt ur Staden, hade han ej förr än nu varit i tilfälle at yppa denna ledſamma olyckshändelſe.

Föräldrarne blefvo vid denna uptäckt mycket bekymrade, ſå väl öfver deras hårdſinta Son, ſom ſå länge och enviſt kunnat dölja ſin förſeelſe, ſom öfver den oſkyldigt bårtviſta Betjenten, och kunde ej ſå i haſt ſanſa ſig hur ſaken nu borde hjelpas. De begrepo emellertid nu lätteligen orſaken til *Adolphs* ängſlan och nedſlagenhet, och *Doctorn* åtog ſig at på tjenligt ſätt bringa honom til erkänſla och ånger öfver ſitt fel.

Undertiden hade *Adolph* i ſin kammare uthärdat en gruſvelig ångeſt. "Säkert," ſade han för ſig ſjelf, "vet *Doctorn* af hela tilgången, "efter han under hela måltiden ſåg på mig med "ſå ſkarpa ögon? Och nu lär han väl ren ſagt

"åt

"åt min Pappa, at jag, och ingen annan, för-
"derſlagit hans blomkrukor? och ſnart lär jag
"väl få mitt förtjenta ſtraff? Ach, hvad jag är
"olyckelig! - - Hvad råd? - - Hur vill jag
'väl nu urſkulda mig? - - Jag är ju den olyck-
"ligaſte!" Han gick i ſin vånda väl femtio gån-
gor öfver ſit kammargålf, ſuckade, gret och
vred ſina händer, och ſruktade hvart ögnablick
för ſin Fars ankomſt. Redan hörde han någon
nalkas i förſtugan, låſet knarrade, dörren öp-
nades, och *Doctorn* ſteg in i rummet med en
alfvarſam men medlidande upſyn.

"Hvad fattas dig, min kära *Adolph*!" ſade
han, "du är ſå blek! du darrar! du har gråtit!
"Hur ſtår nu til med dig?

Adolph, häpen och förvirrad, kunde ej
ſvara et ord härtil. *Doctorn* bad honom då
komma til ſig, tog honom vid handen, och til-
talte honom ſålunda: "*Adolph*! jag har alltid
'anſett dig för en beſkedlig Goſſe, och äfven
"derföre hållit mycket af dig; men nu har du
'ju blifvit en elak och förhärdad bof?

Adolph. Ach, Herr Doctor! Jag har viſst
begått en ganſka elak gärning, och jag är värd
det ſvåraſte ſtraff! Men kanſke är jag redan nog
ſtraffad af den faſeliga våndan jag deſſa dagar
varit uti? Hvarken dag eller natt har jag haft
någon ro, och jag är än utom mig af ångeſt
och förebråelſer.

Doctorn. Och likväl har du ſå länge dålt
dit fel för dina Föräldrar? Och kunnat ſe den
redeliga *Johan* oſkyldigt förviſas ur ſin tjenſt?

Och

Och veta at han nu lider förakt och armod, och kanſke hunger för din ſkull?

Adolph. Ja viſſerligen har jag gjort illa! altför illa! Nog ämnade jag ſtraxt bekänna min förſeelſe; men jag var ſå rädd at bli ſtraffad derföre; och då jag ſedan efterſinnade, at jag var enſam i rummet, när olyckan hände, ſå trodde jag mig ſäkraſt kunna undgå all olägenhet, om jag ſtälde mig okunnig om hela ſaken.

Doctorn. Hvad du denna gången tänkt mycket orätt! Vet du ej, at du har en god Far, ſom gärna förlåter de fel, dem du ångrar och för honom öppenhjertigt bekänner? Han hade ſäkert tilgifvit dig äfven denna förſeelſe, om du bett honom derom, och låfvat at framdeles vara aktſammare. Deſsutom bör man alldrig inbilla ſig, at en elak gärning länge kan bli dåld. Vittnen dertil finnas ofta, då man minſt förmodar dem; ſåledes ſåg jag från mit fenſter ganſka väl huru du bar dig åt i din Pappas kammare, och kanſke flera från gatan ſågo detſamma? Men om ocklå ingen människja ſett det, viſſte du dock ej at Gud, den allſeende Guden, var hos dig, han ſom nödvändigt afſkyr och ſtraffar allt hvad ondt är? och at dit eget ſamvete deſsutom alldrig kunde lämna dig utan förebråelſer?

Adolph. Nej; allt detta tänkte jag ej uppå. Hundrade gångor har jag väl ſedan ämnat tilſtå min vanart, men - - - Ach mina goda Föräldrar! hvad lära de väl nu tänka om mig? Jag förtjenar ej mer deras kärlek! Ach,

om jag bara denna gången kunde få förlåtelse! alldrig, alldrig - - -

Han kunde ej säga mer; tårarna strömmade honom ur ögonen, och snyftning på snyftning gjorde det för honom omöjligt at vidare säga et ord.

Doctorn. Väl, min *Adolph*! din ånger försonar dina brått, och jag kan försäkra dig, at din Far och Mor än äro färdige at tilgifva dig dem. Följ mig! Jag vil til det bästa bemedla hela saken.

Adolph. Ach, jag blyges at mer visa mig för så goda Föräldrar!

Med bäfvande steg följde nu *Adolph* med *Doctorn* i sin Fars kammare. Vid åsynen af sina bedröfvade Föräldrar brast han åter ut i en häftig gråt, slog ned ögonen, och visste ej hur han skulle framstamma sin bekännelse och bön om tilgift. Men Fadren förekom honom deri: "Nå, min *Adolph*!" sade han med en rörande ton, "alldrig hade jag trott dig om så myc-'ken och ihärdig elakhet! Du lär väl sjelf re-"dan förstå hur illa du handlat både emot mig, "och den redeliga *Johan*? At först göra illa, "och sedan så illparigt och så länge dölja sitt "brått, utan at en gång röras af en oskyldig "och beskedelig människjas olycka, - - detta rö-"jer ju, min *Adolph*! et så ondt hjerta, at jag "och din Mor måtte både förja och blygas öf-"ver en så vanartig Son!"

Adolph. Ach, min Far! af innersta hjerta är jag bedröfvad öfver mit obeskedliga upförande. Min Far har visst orsak at både hata och straf-

ſtraffa mig; men om dock min Far denna gången ville förlåta mig, alldrig ſkulle jag mer förgå mig ſå illa!

Fadren. Ja, min Goſſe! nog vet du at jag alltid är färdig at förlåta, då jag ſer at du ångrar dina förſeelſer, och låfvar at framdeles bättra dig. Du hade ſåledes ej bordt frukta, at genaſt för mig uppenbara och afbedja din förſta ovarſamhet, då du kullſtjelpte blomkrukorna. Derigenom hade du ock undgått at öka din bråttslighet med andra än ſvårare fel. Men hur vill du väl tilfredsſtälla den ſtackars *Joban*, ſom lidit ſå mycket oſkyldigt för din ſkull?

Adolph. Jag vill på det ödmjukaſte be min Far, at han får komma til oſs igen, och då vill jag äfven be honom om förlåtelſe i mina Föräldrars och allt husfolkets närvaro, efter han genom mit förvållande blifvit ſå oſkyldigt utſkämd, och deſsutom gärna ge honom alla de penningar jag ſamlat i min ſparböſſa, til en liten erſättning för det han nu en hel vecka kanſke lidit nöd, eller åtminſtone nödgats tära på egna med ſvett och möda ſamlade medel.

Föräldrarne ſågo nu på *Adolph* med nöjdare blickar, och han, deraf öfvertygad om deras godhet och förlåtelſe, ſprang med glädje ſin Fader i famnen, kyſte många gångor ſina hulda Föräldrars händer, och gaf dem de upriktigaſte löften, at alldrig hädanefter, genom ſina fels fördöljande, gifva dem orſak til ſorg och miſsnöje.

För at göra denna *Adolphs* förſoning, äfven ſom hans glädje, fullkomlig, ſkickade Fadren än ſamma eftermiddag at upſöka den ſå oförſkyldt miſshandlade *Johan*, och at återbjuda honom i ſin tjenſt; hvilket anbud han äfven med glädje emottog, då han fick höra rätta ſammanhanget af den ledſamma händelſen, och inſann ſig än ſamma afton at förrätta ſina vanliga göromål.

Adolph höll ock ärligen hvad han låfvat för at tilfredsſtälla den redeliga *Johan*, ſom ſåledes ſnart glömde den oförrätt han lidit, och ſedermera alltid fortfor at älſka både *Adolph* och ſitt Herſkap med gammal kärlek och tilgifvenhet.

Adolph bättrade ſig ock ifrån den dagen ſå märkeligen, at hvarken hans Föräldrar, eller den upmärkſamma Doctorn, någonſin mer behöfde förebrå honom hans förbehållſamhet, eller något förtigande af ſina fel. Då han än någon gång felade, var det en tröſt och tilfredsſtällelſe för honom, at genaſt få tillſtå hvad illa han gjort, och at derpå afbedja ſin förſeelſe, då han ock alltid kunde göra ſig förſäkrad om ſina Föräldrars tilgift.

34.

Det låtta Rytteriet.

Carl.

Up Ryttare! Bröder! Förſamlen Er här!
Ren häſtarna vänta: där ſlå de, ſe där!
Fritt ilen åt fältet i högſta galopp,
Jag trotſar Er alla jag hinner Er opp.

Fredric.

Den raſkaſte kampen den väljer jag mig;
Hur gnäggar han, Goſſar! hur bröſtar han ſig!
Och faſt jag än rider i ſtarkaſte traf,
Jag låfvar Er, Bröder! han ſlår mig ej af.

Guſtaf.

Hör den, hvad han ſkryter. Jo, nu är han karl;
Men mins du, min Gubbe! hur rädd du väl var,
Då *Jöns* härom dagen dig ſatte på lek
At rida på *Snoppen*, hur fasligt du ſkrek?

Fredric.

På *Snoppen*, det tror jag, den yſtraſte häſt
Som fins uti ſtallet; det vet jag väl bäſt:
Det var för en tid ſen, då Kuſken ſå när
Sjelf dumpit i backen, ſå raſk han ock är.

Carl.

Och det var ſå farligt? kan tänka! din mes!
Ja; *Snoppen* nog ridit, ej bättre häſt ges;

Han danſar väl ſtundom, och gör ſina ſprång,
Men hejdas ſå lätt båd' til lunk och til gång.

Robert.

Ja rätt at den pojken blir utſkämd och hädd,
Som bäfvar för faran, är qvinlig och rädd.
Hvem ville väl vara bland Buſſarna ſämſt?
Up hurtigt, Kamrater! Kung den ſom är främſt!

Carl.

Ja up, mina Goſſar! i flygande haſt,
Och paſſen på tygeln, och ſitten väl faſt!

Alleſamman.

Ja, nu är det färdigt: vi ſkynde åſtad
Förſiktigt, men hurtigt, och alla i rad.

35.

Man bör undfly elakt ſällſkap.

Bättre är at enſam vara,
Än at onda ſällſkap ha;
De oſs kunna lätt bedra,
Leda oſs i laſtens ſnara.

Carl och *Edla* voro två väl upfoſtrade Syſkon. Sällan behöfde deras Föräldrar afſlå någon deras begäran; ty det de anhöllo om, var gemenligen alltid ſå artigt och godt, och deras ſätt at begära, ſå beſkedligt, at man med nöje gjorde dem til viljes. Och då det någon

gång

gång hände, at de ej vunno ſin önſkan, blefvo de deröfver alldrig onde eller miſslynte, utan tänkte för ſig ſjelfva: Våra goda Föräldrar, ſom ſå mycket älſka oſs, förſtå väl bättre än vi at ſådant ej är oſs nyttigt; annars ſkulle de väl ſäkert och gärna unnat oſs hvad vi bett dem om.

En dag voro Föräldrarne utbjudne til en vän på landet. De hade gärna tagit ſina Barn med ſig; men då nu ej var rum för dem i vagnen, ſå måſte de denna gången blifva hemma i en gammal Moſters ſällſkap, ſom mycket höll af deſſa beſkedliga Barnen.

Förr än Föräldrarne afreſte, frågade *Edla* ſin Mor: "Få vi ej i dag be Couſinerna *Bernät* "och *Ulla* til oſs?"

"Dertil får Ni ej låf," ſvarade Modren, "utan roen Er nu ſjelfva bäſt Ni kan; i morgon "är jag åter helt viſt hemma hos Er."

"Mins du ej, *Edla*," ſade *Carl*, "at Pappa "redan låfvat oſs, at emellertid ſå leka i Träd-"gården?"

Edla. Ja, du har rätt; vi ſkola nu göra vår lilla Trädgård färdig, och när Pappa och Mamma i morgon komma hem - - -

Carl. Ja, då ſkola vi bjuda dem at ſe på vår plantering; och hvad Pappa då ſkall roa ſig åt vårt arbete!

Fadren. Ja, jag vill viſt med nöje ſe derpå, om jag tillika får höra, at Ni ſkickat Er beſkedligen under vår bårtavaro.

Föräldrarne reſte nu bårt, och *Carl* och *Edla* voro undertiden ſå nöjſamt ſyſſelſatte, at de ej en gång kommo ihog *Berndt* och *Ulla*.

När nu Föräldrarne följande dagen kommo hem, ſprungo Barnen med glädje at möta dem, berättade at de mått väl, och bådo ſin Far och Mor at ſe på ſin lilla Trädgård, ſom nu var allt färdig. De gjorde ock Barnen häruti til viljes, och berömde deras flit och ordentlighet i ſin lilla anläggning.

"Men," ſade Modren derpå til *Edla*, "hu"ru föll det dig i går in, at vilja bjuda *Berndt* och *Ulla* til Er?

Edla. Jo, efter vi ſkulle bli ſå enſamma hemma, och vi ej mer hafva Coulin *Axel* at roa oſs med.

Modren. Ja, *Axel* var en beſkedlig och älſkvärd Goſſe, ſom jag gärna ſåg i Ert ſällſkap; men känner du *Ulla* och hennes Bror?

Edla. Jo, vi ſågo ju dem för en vecka ſedan, då vi med Mamma voro på beſök hos deras Föräldrar.

Modren. Ja, nog vet jag at Ni fett dem; men jag menar om Ni känner dem til deras ſeder, och om de äro ſå beſkedliga ſom *Axel* var?

Edla. Derom tviflar jag ej. *Ulla* var ju ſå ganſka artig, och bad mig ofta komma til ſig, eller ock begära af Mamma låf, at vi finge ſkicka efter henne til oſs.

Carl. Och *Berndt* var lika ſå munter och

egen

egen mot mig, och berättade mig ibland annat, hur många lekar han kunde.

Edla. Ja, det var ſkada at vi ſå liten ſtund fingo vara i deras ſällſkap.

Modren. Skulle Ni då önſka, at de någon gång finge komma til Er? (Barnen tego härvid, ty de voro ej ſäkra derom, huruvida deras Mor ville tillåta dem detta nöjet, eller ej?) "Om det roar Er, vill jag i morgon eftermiddag, emedan jag då är helt enſam hemma, ſkic-"ka efter dem, Er til ſällſkap?

Carl och *Edla.* Skönt! ſkönt! Hvad det ſkall bli roligt i morgon! Tack, bäſta Mamma! för detta goda löfvet!

Modren. Ja, lät ſe om Ni nu får ſå roligt, ſom Ni väntar Er?

Carl och *Edla.* Viſst, viſst! dermed är ingen fara; vi ſkola nog roa oſs!

Följande morgonen lät Modren bjuda *Berndt* och *Ulla* til ſig på eftermiddagen; och budet återkom ſnart med det ſvaret, at de helt ſäkert ſkulle komma. Redan var klockan 3 ſlagen, och än ſyntes ej de med ſå mycken otålighet väntade Gäſterna. Än ſprang *Carl*, än *Edla* til fenſtret: "Komma de ej ren? — Synas de ej "ren där bårta på gatan? — Ach, hvad de drö-"ja! — Hvad det redan blir ſent! — Kanſke "komma de ej heller?" — Ändteligen hette det: "Nu komma de!"

Carl och *Edla* ſprungo dem med glädje til mötes, emottogo dem med mycken ſägnad och

artighet, och förde dem genaſt i Trädgården, där deras goda Mor hade i ſkuggan af en ſval och tät häck låtit anrätta för dem et litet bord med några talrickar bär och litet bakelſe, at dermed fägna ſina främmande. *Edla* ledde *Ulla*, och *Carl* höll *Berndt* vid handen. Men knapt hade de hunnit ſätta ſig, och talas vid några ord, förr än det hette: "Lät oſs förſt ſpatſera "omkring i denna vackra Trädgården, nog hin-"na vi ſen med trakteringen." Och ſå bröt Säll-ſkapet genaſt up.

"Ach," ſade *Ulla*, ſom gick med *Edla*, "hvad här ſins mycket ſköna blomſter!

"Aj," ropade *Edla* i detſamma, "ſpring ej "up på ſängarna, och trampa ej ſå där ner de "vackra växterna!" Men det var då redan gjordt, ſom gjordt var.

Ulla. Och hvad de lära luckta väl?

Edla. Söta *Ulla*! lät dem för all ting vara orörda! Vår Pappa tycker ej derom, at vi afbryta de vackraſte blommorna.

Men *Ulla* hade då redan tagit af dem hela handen full, och ſvarade helt obekymrad: "Lappri! lappri! det är ju ej ſå farligt!"

Edla ville nu börja at åter jämna ſängen, ſom *Ulla* nedtrampat; men *Ulla* hindrade henne, och ſade: "Sådant hör ju Trädgårdsmäſtarn "til; han har ej annat at göra."

Edla. Men Pappa är ej nöjd med ſådant förfarande.

Ulla. Bevars hvad hon är ſedig! Här ſår man

man ju ej röra ſig en gång? Kom til oſs, ſå ſkall Ni ſå ſe hvad ſriheter vi tage oſs. Vår Pappa tycker väl ej heller ſå mycket om at ſe ſina blomſterſängar trampade och plundrade; men hvad bry vi oſs derom? Nog lär han ſå veta hvem ſom gjort det?

Edla. Då kan han ju miſstänka någon oſkyldig?

Ulla. Så mycket bättre för oſs! Ofta hafva vi hört, och hjerteligen lett, då han bannat Trädgårdsmäſtarn, för det han ej bättre aktat blomſterqvarteren.

Edla. Stackars karl! Och ſådant kan Ni ſkratta åt? Än om han någon gång ſäger åt Er Far, at juſt Ni förtjent deſſa bannor?

Ulla. Sådant hafve vi ej at frukta före, ty han vet nog at vi känne hans ſnatterier, och huru han dageligen på eget bevåg ger bårt ſallat, gurkor och andra grönſaker ur Trädgården, utan at derföre göra någon redo för Föräldrarna.

Edla. Och ſådant yppar Ni ej för Er Far?

Ulla. Nej, derföre veta vi nog at akta oſs, ty nu ſå vi göra i Trädgården hvad vi vilja; och deſsutom, ſå ſnart bär och frukter blifva mogna, låter han oſs äta deraf ſå mycket vi behaga, utan at han ſäger derom något åt vår Pappa.

Edla häpnade då hon hörde den obeſkedliga *Ulla* ſå tala, och ſåg bekymrad kring ſig, om någon til äfventyrs hört hennes oartigheter,

ter. Hon var ock redan juſt i beråd at föreſtälla henne hennes obeſkedlighet, då *Berndt* i detſamma, ſtojande och i fullt galopp, kom ſpringande til dem.

Edla frågade genaſt: "Hvar är *Carl*? Hvar "har han blifvit?

Berndt. Med den ſtackarn är ej mycket bevändt. Där bårta i et hörn hade han ſkapat til en ſå kallad Trädgård, och planterat där allehanda ſmå träd och växter. Jag kunde ej annat än ſkratta åt deſſa uſelheter, och ryckte i detſamma up en hop af hans plantor, hvarvid äfven några trädſtammar blefvo rubbade. Häröfver blef han nu ſå miſslynt och illa til mods, ſom hade juſt någon ſtor olycka händt honom.

Edla än rodnade, än bleknade vid denna *Berndts* berättelſe. "Men hvar är då *Carl*? frågade hon än en gång.

Berndt. Jo, där lämnade han at återplantera hvad jag upryckt. Det är ej värdt at fråga efter den grälen. Icke et kersbär en gång ville han tillåta mig at gripa til. Dermed hade ju ingen fara eller ſynnerlig ſkada varit?

"Ja," ſade härvid hans Syſter *Ulla*, "med "denna fina Mamſellen kommer man lika ſå li-"tet til rätta. Äfven deſſa blommor ville hon "ej unna mig." (I detſamma ſlängde hon dem "ifrån ſig med föraktelige åtbörder, och ſå fula ord, at man ej bör uprepa dem.) "Är det ej "ſant, *Berndt*!" fortfor hon, "annorlunda pläga "vi göra?"

Berndt

Berndt var färdig at ſvara henne, då *Edla* i detſamma ſade. "Jag rår ej derföre, at vi "måſte neka Er de friheter Ni här velat taga "Er. Vår goda Far är alltid ſå miſslynt, då "hans blomſter parterre eller frukträn plundras, "och vi vilje alldrig göra honom emot. Lät "oſs nu gå in i löflalen, ſå ſkola vi där hitta "på några lekar at roa oſs med."

Berndt. Må göra, efter det ej vil lyckas med våra nöjen i Trädgården. Men hvilken lek ſkole vi då börja med?

Edla. Säg ſjelf hvilken Ni tycker mäſt om. Bror *Carl* har ſagt mig, at Ni känner ſå många artiga lekar.

Berndt. Ja, deri har han rått; Ni har väl någon gunga til hands?

"Hvad det ſkall bli luſtigt," ropade ſtraxt den yra *Ulla*; "men då ſkall *Carl* vara med; "jag vill ſpringa efter honom," — och i detſamma for hon af i ſyrſprång at upſöka honom.

Edla berättade emellertid för *Berndt*, at de ej hade någon gunga.

Berndt. Dermed är ingen fara; vi kunna ju ſnart göra oſs en ſådan? Se där ſtår en bänk, och där utanföre porten ligga några plankor. Mera behöfs ju ej.

Edla. Men vi hafve ej någon til hands at hjelpa oſs med denna anſtalt.

Berndt. Åh! Trädgårdsmäſtarn är väl ej för god dertil? Jag ſkall ſtraxt befalla honom komma hit.

Edla. Nej, han har annat at göra; honom få vi ingalunda beſvära dermed.

Berndt.

Berndt. Nå, så kunna vi jn sjelfva göra det?

Edla. Men ser du ej hur dessa plankor, som ligga där i mullen, äro både smutsiga och tunga; vi skulle dermed bara skämma våra kläder; lät oss hellre hitta på något annat sätt at roa oss.

"*Berndt.* Sådana dumheter!" (så utbrast nu den förtretade och oartiga Gossen,) här tycks i dag bli rätt ledsamt! -- men, ach se där äro ju en hop toma blomkrukor; dem skola vi ställa där up på bänken, och sedan skall det bli rätt nöjsamt at kasta dem fulla med små sten, som ligger här på sandgångarna. Hvad det skall klinga i de toma krukorna: *ting! kling! klang*!

Edla. Tro ej, kära *Berndt*! at Trädgårdsmästarn lär ge oss lof dertil! Krukorna kunde ju snart spräckas, eller sönderslås; och dessutom - - -

I detsamma hörde man på afstånd *Carl* klaga: "Aj! aj! mit hufvud! mit hufvud!"

Edla, som kände hans röst, skyndade sig straxt at se efter hvad honom fattades, då hon fann honom gråtögd vid sin lilla Trädgård, hållande om sitt hufvud med båda händerna. Bredvid honom stod *Ulla*, som skrattade så hjerteligen, och med full hals, at hon knapt höllS på fötterna.

På tilfrågan fick *Edla* veta, at då den öfverdådiga Flickan ren på långt håll sett *Carl* stå framlutad öfver sin Trädgård, för at åter nedsätta de blommstånd *Berndt* för honom upryckt, hade hon sakta och oförmärkt smygt sig bak-

bakom honom, och derpå så häftigt skuffat til honom, at han fallit framstupa mot Trädgårdsmuren, och dervid stött sig et blodsår och en stor bulnad i hufvudet.

Den oartiga *Ulla* berättade om detta sitt uptåg med mycken förnöjelse, utan at det minsta bry sig hvarken om *Carls* tårar, eller det får hon tillsagat honom. *Edla* var deremot mycket rörd öfver sin Brors olycka, tog honom vid handen, och frågade medlidande om det gjorde mycket ondt?

"Gif dig tillfreds," svarade den tåliga *Carl*, "det blir väl småningom igen bättre.

Ulla. Så tror äfven jag, och man bör vänja sig at tåla skämt. Nog har jag ofta fått sådana, om ej värre stötar, men ändock alldrig så där jämrat mig.

Emellertid hade Barnen åter samlats i löfsalen. Medömksam såg *Edla* på sin stackars Bror, och var nu alldeles icke mer vid godt lynne. Men *Berndt* och *Ulla* låto ej det minsta bekomma sig, och kunde omöjeligen hålla sig stilla, ej en gång under det de förtärde den välfägnad, som för dem var anrättad; utan sedan de i största hast, och med mycken snålhet, tömt de framsatta talrickarna, ville de åter ut at svärma kring Trädgården.

Carl och *Edla*, redan halfledsna vid sit oroliga sällskap, föreslogo ändteligen andra stillare tidsfördrif, såsom at berätta för hvarandra artiga sagor, eller sjunga någon vacker visa, eller at betrakta de mångahanda sköna teckningar af djur, fiskar och foglar, som deras Far

skänkt

ſkänkt dem at rita efter, o. ſ. v. Men ſådana nöjen voro ej den oſtyriga *Berndt* och *Ulla* i ſmaken, hvarföre de ej heller förr voro nöjde, än de ſingo *Carl* och *Edla* med ſig at leka blindbock i luſthuſet.

En liten ſtund gick härmed beſkedeligen til; men *Berndt* kunde ej länge hålla ſig i ſtyr; ty då *Edla* nu gick med förbundna ögon, ſträckte *Berndt* foten för henne, ſå at hon föll deröfver, ſtötte ſig illa, och ref tillika hela ſtycket af ſit fina nya förkläde. *Berndt* och *Ulla* ſkrattade hjerteligen åt detta bofflycke; men *Edla* blef deraf än mer nedſlagen, i ſynnerhet för ſit förklädes ſkull, ty hon var en mycket ordentelig Flicka, och höll alltid ſina kläder i bäſta ſkick.

Carl ville nu ej mer fortfara med denna leken, och *Edla* bad äfven at man måtte uphöra dermed, då deras Mor i detſamma kom i Trädgården. *Edla* och *Carl* voro deröfver ganſka glade; men *Berndt* och *Ulla*, ſom fruktade at ej nu vidare ſå öfva ſitt vanliga ſjelfsvåld, låto förſtå, at de numera ville förfoga ſig hemät.

"Nå, mina Barn!" ſade Modren, när hon kom närmare, "har Ni nu fägnat väl Era främ-"mande, och haft roligt af deras ſällſkap?

"Ganſka roligt, min goda Faſter," ſvarade *Ulla*, med tilgjord glättighet, "men nu få vi ej "längre dröja qvar, emedan Mamma varnade "oſs, at vid denna tiden åter vara hemma."

Modren. Om ſå är, ſå gör Ni väl at Ni

lyder

lyder Er Mor, och då vil jag ej en gång be Er at längre göra vårt ſällſkap.

Berndt och *Ulla* togo ſtraxt derpå afſked, och *Carl* och *Edla* följde dem et ſtycke på gatan, hvarunder *Berndt* och *Ulla* än en gång bjödo dem at med det förſta komma til ſig, och låfvade dem at de då ſkulle få mycket roligt.

"Nej," ſade *Carl*, vid det han med ſin Syſter gick tilbaka åt Trädgården, "jag begär "väl alldrig mer låf at gå til deſſa ſå ſjelfsvål-"diga Couſiner." 'Mamma lär nog känt dem, ef-"ter hon ej gärna ville tillåta oſs hafva ſäll-"ſkap med dem.

Edla. Ja, jag är juſt ledſen på mig ſjelf, för det jag ſå enträget bad Mamma derom Om hon dock ſkulle få veta af alla deras oartigheter! Alldrig hade jag kunnat tro dem om ſådant. Om du hört allt hvad *Ulla* ſade mig?

Carl. Än om du viſſte hur ovettig *Berndt* var, och hvad ſula namn han gaf mig, då jag ville hindra honom at uprycka mina blommor? Ach, min lilla vackra Trädgård, ſom nu ſtår alldeles förſtörd! Hvad ſkall väl Pappa ſäga derom? Och då jag åter ville nedſätta den ſköna roſenbuſken, ſom min Far ſkänkte mig på min födelſedag, ſtötte *Ulla* mig omkull deröfver, ſå at den nu är alldeles ſönderbruten! Och det lilla vackra äppelträdet!

Edla. Är äfven det fördärfvadt?

Carl. Ja, de ſtörſte grenarne äro lösbrutne, och de tre högröda äpplen det nu bar för förſta gången, dem ref han åt ſig och upåt dem, ſå at jag ej fick ſmaka en bit deraf.

Edla. Och du var så from och tillät honom allt detta?

Carl. Hvad ville jag väl göra? nog nekte jag honom; men derom brydde han sig ej, utan ju mer jag nekte, dels mer förtret gjorde han mig.

Under detta samtal voro de redan återkomne til sin Mor i löfsalen, hvareft hon nu frågade dem, huru nöjde de varit med sina främmande?

Edla. Jag är just flat både för dem, som ej voro så artiga, som jag trodde, och äfven för mig sjelf, som så mycket längtade efter deras besök.

Modren. Du ser således nu, at jag hade goda skäl at afhålla Er ifrån dessa oartiga Barnens umgänge, dem jag altför väl kände; men efter Ni dock en gång så gärna ville se dem hos Er, och jag i dag var i tilfälle at hafva upsikt öfver Er, så biföll jag denna Er begäran, på det Ni sjelfve måtte komma i tilfälle at se deras vanart; ty Ni må ej tro, at jag i dag lämnat Er här på egen hand; jag har där bakom hasselhäcken hört och sett allt hvad Ni haft Er före, och kom nu hit just för at göra slut på Era lekar. Ni har således ej haft så roligt, som Ni väntade Er?

Carl och *Edla* tego härvid, och närmade sig helt skamflata til sin goda Mor, som ytterligare sade til dem: "Skulle Ni ej haft långt "roligare, om Ni i dag varit ensamme hos Er "Mamma? eller om Ni roat Er med hvarandra "här i Trädgården? Ni ser således, at hvad

"jag

"jag nekar Er, det är Er icke nyttigt. I syn-
"nerhet äro elaka fällskaper farliga för Barn;
"dem måste Ni alltid akta Er före. Vill Ni
"än at jag framdeles skall skicka efter *Berndt*
"och *Ulla*?"

"Nej, nej," ropade de bägge Barnen; "långt
"hellre äre vi ensamme hemma hos vår goda
"Pappa och Mamma. En så ledsam eftermiddag
"önske vi oss alldrig mer."

36.

Katten. Den gamla och unga Råttan.

Fabel.

Katten.

Kom, lilla Råtta! fatta mod!
Jag är mot dig så huld och god,
Om du en kyss mig ville gifva!

Gamla Råttan.

Min dotter, lät ej narra dig!

Katten.

Se dessa nötter ger jag dig;
De skola alla dina blifva,
Blott du en kyss mig ville gifva!

Unga Råttan.

Hur vänligt Katten bjuder mig!
Hör Mamma?

Gamla Råttan.

Lät ej narra dig!

Katten.

Och denna ſköna ſockerkaka,
Hur läcker ſkall ej den dig ſmaka!

Unga Råttan.

Om fara blir jag aktar mig;
Jag går?

Gamla Råttan.

Nej, lät ej narra dig!

Unga Råttan.

Han ju ſå vänlig upſyn har?

Gamla Råttan.

Deſs ſnarare han dig bedrar!
Nej, akta dig!

Katten.

Kom, kom, min Lilla!

Unga Råttan.

Jag går - -

Gamla Råttan.

Gå ej! han dig förför!

Unga Råttan.

Jag går - - - Aj! aj! hvad han mig gör!
Aj! Mamma hjelp! han gör mig illa!
Han dräper mig! jag dör! jag dör!

Gamla Råttan.

För sent! Jag dig ej hjelpa kan,
Då du ej goda råd tog an.

37.

Man bör lära sig i tid at dämpa sina begår.

Denna varning hade lilla *Jacob* ofta fått af sin Far; men beklageligen hade han ej deraf gjort sig den nytta han bordt, utan allt hvad som förekom honom vackert, ville han nödvändigt hafva, och äta allt hvad som smakade honom, och roa sig äfven med de oartigaste och farligaste lekar, som han såg andra sjelfsvåldiga Gossar hafva för sig, utan at eftersinna hvad skada och olägenhet han derigenom kunde råka uti.

En dag spatserade han med sin Far vid en åbrädd, där en Gubbe höll på at meta fisk. "Hvad de fiskarna äro dumma," sade han til sin Far, "som låta så där narra sig!

"ja, masken smakar dem så väl;" sade Fadren; "således så de för sin snålhets skull hål"la til godo at fastna på kroken. — Men är du "väl klokare, min Gosse!" fortfor han, "då du "ofta lika så snålt äter allehanda klifs och söt-

"ſaker, hvaraf du får ondt i din mage, och ſå-"ledes ſkadar din hälſa? Har icke jag ofta var-"nat dig, at ej låta ſmaken narra dig, och "likväl är du ej ſtort förſiktigare än ſiſkarne?"

Sedan *Jacob* en ſtund beſinnat ſig på denna jämnförelſe, flatnade han öfver ſin obetänkſamhet, och beſlöt hos ſig ſjelf, at alldrig mer ifrån den ſtunden gifva ſin Far orſak til en ſådan erinran.

Under det de vidare gingo vägen fram, ſade Fadren til honom: "Vill du, min Goſſe! "höra en liten Hiſtorie, hvaraf du ytterligare "kan lära, huru angeläget det är at i tid blif-"va Herre öfver ſina begär?

Jacob. Altför gärna, om min Far vill vara god och berätta mig den.

Fadren. Jag kände för flera år tilbaka en Goſſe i granſkapet, ſom hette *Hans.* Ifrån barnaåren ren var han mycket ſnål, och en oförſtåndig Amma, ſom hans Föräldrar hade i huſet at ſköta honom, vande honom dageligen än mer vid den oſeden at förtära allehanda klifs, och det ſom läckert var. Härigenom blef hans ſmak ſå fördärfvad, at han alldrig ville äta någon mat, ſom icke var väl ſockrad och ſöt; och ſå ſnart han hade för ſig några ſötſaker, förtärde han deraf ſå ſnålt och omåtteligen, at han deraf oftaſt mådde ganſka illa.

Förgäfves varnade hans Föräldrar honom, at i tid bårtlägga denna fula ovanan, medan han än var i ſina Föräldrars hus, och innan han genom ſin ſnålhet kunde ådraga ſig ſvåra-

re

re olägenheter; men han mente at dermed vore ingen fara, och bemödade ſig ſåledes alldrig at bliſva Herre öfver ſin böjelſe.

I ſit tolfte år förlorade han ſina Föräldrar, hvarefter han kom til en Förmyndare, i hvars hus man nyttjade en ganſka tarflig matordning, och där den ſnåla *Hans* ſåledes kom ganſka mycket til kårta.

Men hvad gjorde han då? Så länge han hade en ſtyfver qvar af ſina handpengar, köpte han ſig dageligen rusſin, ſikon, och allehanda confect hos Sockerbagarn, tils pungen blef alldeles tom. Emellertid blef hans begär allt ſtarkare, och det var honom numera näſtan omöjligt at tvinga ſin ſmak.

Han började derpå at dels ſälja, dels pantſätta både böcker och kläder, och hvad annat ſmått han ägde; och då ſluteligen ej heller detta knep mer gick an, ſå vidtog han den gemena utvägen at beſtjäla ſin Förmyndare och Välgörare, ſom väl ofta ſaknade än mer än mindre af ſina penningar, men kunde omöjeligen miſstänka *Hans* för en ſå ſkändelig vanart.

Det dröjde dock ej länge, innan detta hans ſnatteri blef bekant; och ſom *Hans* med ſkäl fruktade at derföre bliſva både utſkämd och ſtraffad, rymde han en natt bärt på et ſkepp, ſom då låg färdigt at ſegla åt Oſtindien.

Men han undgick dock ej heller där ſit välförtjenta ſtraff; ty ſedan ſkeppet lyckeligen anländt til en af de fruktbaraſte orter i den verldsdelen, och *Hans* där kommit i land, åt han,

oaktadt det öfriga ſkeppsfolkets varningar, ſå ſnålt och mycket af de läckra frukter honom där på alla ſidor mötte, at han genaſt föll in i en ſvår och hetſig ſjukdom, ſom efter några dagar ändade hans lif.

Således fick han dyrt plikta för det han ej i ſin barndom vant ſig vid at dämpa et upväxande begär, eller at neka ſin ſmak den ſförnöjelſe, ſom ändteligen förde honom i fördärf och olycka.

Denna berättelſe ſtadgade än mer hos lilla *Jacob* det goda beſlutet, at alldrig låta begären råda öfver ſig, på det han ej af dem måtte förledas til laſter och de ſkändeligaſte utſväfningar.

Han var redan under detta ſamtal med ſin Far återkommen hem, och hade äfven beſkedeligen gjort redo för ſina vanliga eftermiddags läxor, då Fadren, för at pröfva hans ſtåndaktighet i ſin goda föreſats, vägrade honom, at på de låſſtunder han nu hade qvar af dagen, roa ſig med den lilla nya vagnen han nyligen af ſin Far til ſkänks erhållit.

"Hvarföre" frågade *Jacob* med bedröfvad upſyn, "nekar Pappa mig detta nöjet? Pappa "har ju ſjelf gifvit mig vagnen at leka med?

Fadren. Alldeles rätt, min Goſſe! men jag vill ock at du med liknöjdt ſinne ſkall kunna förſaka detta dig ſå kära tidsfördrif. Jag har luſt at ſe, om du är ſå mycket Herre öfver dig ſjelf?

Jacob.

Jacob hade nämligen förſt för par dagar ſedan fått den lilla nya vackra vagnen, och den var honom derföre nu ſå kär, at han vid hvarje ledig ſtund ſkyndade ſig at draga denſamma kring gården, ja, ſå at han knapt gaf ſig ro at ſitta ſtilla uuder måltids-timmarna.

Jacob. Men hvarföre ſkall jag ej i afton få leka med min vagn?

Fadren Du bör vänja dig at ſtundom, och då omſtändigheterna ſå fordra, vara et nöje förutan, ſom du annars ſå mycket älſkar och ſätter värde uppå.

Jacob. Men i detta nöjet är ju ej något ondt?

Fadren. Deri har du väl rätt; men ocksſå låſliga nöjen böra med måtta och förſakelſe njutas, at de ej af vana må blifva et nödvändigt behof för oſs, då de lätteligen kunna tilſkynda oſs hvarjehanda olägenheter. Intet behof t. ex. tyckes vara naturligare och ljufvare at tilfredsſtälla, än en brännande törſt. Men äfven denna i ſig ſjelf ſå oſkyldiga njutning kan genom obetänkſamhet blifva ganſka vådelig både för hälſa och lif. Du mins väl hur det nyligen gick med unga *Liſette*, ſom af blott oförſiktighet, at med iskallt källvatten ſläcka ſin törſt, ſedan hon ſprungit ſig varm och ſvettig, ådrog ſig förſt en hetſig feber, och ändteligen döden. Förgäfves hade man varnat henne för faran af et ſådant oförſtånd, och bett henne at bida, åtminſtone en ſtund, tils hon litet hunnit ſvalka ſig; hon var ej van at ſtyra ſina begär,

brydde ſig ſåledes ej om andras råd, utan bleſ i ſin muntraſte ålder et offer för ſin öfverilning och envishet.

Jacob. Jag ſkall länge minnas denna bedröfveliga händelſe! Hvad den ſtackars *Liſette* många gångor på ſjukſängen lär ångrat den vattudrycken?

Fadren. Utan tvifvel! Men dermed återtas ej en gjord gärning. Den ſom ej i tid lärt ſig at vara Herre öfver ſig ſjelf, at umbära, då ſå påfordras, äfven de oſkyldigaſte behof, och at alltid tänka på följderna af våra njutningar, den får ofta och länge umgälla ſin obetänkſamhet.

Den unga och vackra *Liſettes* olyckliga öde ſkulle väckt än mer medlidande, om hon ej ſjelf i ſå många affeenden vållat ſin olycka. Fadren ville göra hennes exempel, äfven ſom hennes fel, lärorika och varnande för andra lika ſå oförſtåndiga och ſjelfkloka af hennes jämnåriga, och ſkref derföre öfver henne följande Graſſkrift!

Liſette en envis Flicka var,
En Flicka utan ſeder,
Som åt ſin goda Mor och Far
Ej gjorde mycken heder.

Hon flög, och larmade, och ſkrek,
Var yſter utan höfva,
Och det var hennes hvardagslek
At tuſen pojkſtreck öfva.

Hon

Hon alltid ſågs ſå röd och varm
Kring fält och backar hoppa,
Och ſvetten ned för hals och barm
I ſtora pårlor droppa.

En dag, ſå rörd och het hon är,
Hon kalla källan nalkas,
Och kan ej ſtyra ſit begär,
At af deſs vatten ſvalkas.

Förgäfves Brodren, lilla *Lars*,
I detta utrop briſter:
"*Liſette*! hvad gör du? Gud bevars!
"Så där du lifvet miſter!

"*Liſette!* för Guds ſkull drick ej mer!
Men glas på glas hon tömmer,
Och åt ſin Broders varning ler,
Och lif och hälſa glömmer.

Nu qvällen kom: til ſängs hon gick,
Ren ondt i bröſtet kände;
Om natten hon en feber ſick:
Så eldhet pannan brände.

Och pulſen höjdes, hjertat ſlog,
Från ögat ſömnen flydde.
Ren ångrade hon bittert nog
At hon ſin Bror ej lydde.

På Doctorns råd en feberſaft
Man henne ville gifva;
Hon ſkriker *nej* af all ſin kraft,
Och vill ej hulpen blifva.

Med tårar Modren henne ber:
"Var ſnäll, och lyd, min Flicka!
Hon ſvarar: *nej*, det icke ſker,
"Jag kan ej galla dricka.

Modren.

"Du annars dör, ſäg icke *nej!*
"Se hur din Mamma gråter!

Liſette.

'Jag har ju ſagt: det gör jag ej,
"Jag mig ej tvinga låter.

Hon envis var; det blef dervid;
Hvad hände? Jo, ſom ſades,
At efter åtta dagars tid
Hon kall i jorden lades.

Den goda Modren bittert gret:
Det henne ömmaſt rörde,
At öfverdåd och envishet
Liſette i grafven förde.

38.

Den ſnåle ſtraffar ſig ſjelf.

Man hade vant lilla *Måns* ifrån de ſpädaſte åren vid kliſs och läckerheter, ſamt tillåtit honom at alltid få ſmaka af allt hvad han ſåg andra äta eller dricka. När han blef äldre, ville ändteligen Föräldrarna taga ifrån honom denna ſula ovanan.

"Du ſkadar din hälſa," ſade hans Mor ofta til honom, "då du äter ſå mycket ſött, och "du kan en gång komma at må rätt illa derföre. Jag har känt en Goſſe," fortfor hon, "ſom "hade ſått ſamma ovana ſom du. När han blef "äldre, hade han ej alltid nog penningar at kö"pa ſig ſötſaker före, och utan kunde han ej "vara. Kan du väl då giſſa hvad han gjorde? "Jo, han ſtal til detta behof pengar hvar han "åtkom, tils han en gång blef ertappad, ſtraf"fad för ſitt ſnatteri, och inſatt på tukthuſet."

Sådana föreſtällningar fick *Måns* ofta höra; men de bättrade honom föga. Han aktade ſig väl ändteligen at viſa ſin ſnålhet i ſina Föräldrars närvaro; men var han undan deras ögon, ſå var han lika ſnål, ſom alltid tilförene, ehuru det ſtundom bekom honom rätt illa.

En gång hade Hushållerſkan ſtällt en gräddſnäcka på kökshyllan. Då *Måns* en ſtund derefter gick genom köket, blef han ſnäckan varſe; och ſom ingen var tilſtädes, ſmög han ſig ſakta up på en ſtol, och drack ut alltſammans. I detſamma hörde han ſitt namn ropas,

då

då han ganſka ſnällt ſkyndade ſig bårt, utan at någon blef hans uptåg varſe.

Det var den årstiden då Kirsbären började mogna. Hans Mor hade nu kallat på honom, för at ge honom en hand full Kirsbär, ſom hon ſyſs för honom afplockat, utan at veta af den förtäring han i kökct ſkaffat ſig. Et, tu, tre, voro bären förtärde, och *Måns* hade väl önſkat ſig dubbelt ſå mycket til. Men efter en ſtund fick han ſvåra knipningar i underlifvet. Hans Mor tröſtade väl honom dermed at de ſnart ſkulle gå öfver; men de blefvo allt värre och värre, ſå at *Måns* qvad jämmerligen, och kaſtade ſig ſom en maſk i längen. Mån började då på at fråga honom, om han ätit något näſt förr än han fick Kirsbären? då han til ſin ſtora ſkamm måſte bekänna hela hiſtorien om gräddſnäckan. Ingen hade numera någon medömkan med honom. Hela aftonen och natten derpå fick han ingen ſömn, och måſte deſsutom följande dagen hålla ſig inne, och nyttja allehanda bäſka läkemedel, då hans Syſkon ſingo låf at gå ut och ſpatſera åt landet, där de hade rätt roligt.

Han tog ſig väl derpå någon tid tilvara för ſin vanliga ſnålhet; men länge kunde han dock ej hålla ſig, och fick än en gång lika ſå ſvårt plikta för denna ſin vanart. En morgon nämligen, då *Måns* under Informatorns frånvaro komm up i Skolkammarn, blef han på et litet aflides ſtående bord varſe et dricksglas, hvaruti man hällt något ſom liknade mjölk och vatten. Straxt ſkulle han åſtad at ſmaka derpå;

på; och som det var sött, läppjade han deraf flere gångor, tils vid pass halfva glaset var förtärdt. Snart började han känna sig må så illa, at han måste gå ut och lägga sig; men det onda tog allt til; han blef blek som et lärft, en kall svett steg honom i pannan, och han klagade öfver de svåraste qval.

Hans Föräldrar blefvo häraf mycket bekymrade. "Hvad fattas dig *Måns*?" sade de, "Bara du ej åter varit åstad och ätit något, som varit dig skadeligt?

Måns. Ätit har jag just ej, men väl smakat på något.

Modren. På hvad då? Nu har du ju åter glömt mina många varningar! Gud nåde mig för din snålhet!

Måns. På et litet bord i Informatorns kammare stod et glas med en söt saft uti. Och efter jag tyckte at den smakade mig, så drack jag deraf litet i sender til vid pass hälften.

Modren. Olycklige Gosse! Gud vet hvad du nu åter kommit öfver? Än om detta nu är din sista dag!

I detsamma kom Informatorn in, då de bekymrade Föräldrarne af honom fingo veta, at han för en sjuk Betjent i huset tilredt et kräkmedel, och at *Måns*, under det Informatorn på en liten stund var utgången, hade kommit öfver det uplösta kräksaltet, hvaraf han nu mådde så illa.

"Så får du åter" sade då Föräldrarne åt honom,

nom, "välförtjent lida för din snålhet; och "det är rätt åt dig! Du får nu erfara sannin-"gen af hvad man så ofta sagt dig: *at den snå-'la straffar sig sjelf.*"

Til all olycka för *Måns* värkade ock kräk-medlet ganska långsamt, så at han i flera timmar fick utstå de svåraste qval, hvaraf han än den följande dagen var så matt, at han knapt orkade gå öfver kammargolfvet.

Denna och några andra dylika händelser bragte honom ändteligen at med mer allvare efterfinna sina Föräldrars förmaningar. Stundom hände väl än, at den gamla oarten röjde sig; men merendels var han dock i stånd at öfvervinna den, och var nu sjelf ganska glad deröfver, at han ändteligen kunnat bli Herre öfver sitt begär.

Föräldrarne kunde ock nu annorlunda upföra sig emot honom än tilförene, då de nödgats undangömma för honom allt hvad de fruktade skulle falla honom på läppen, så at, då hans yngre Broder alltid förr blifvit ombetrodd at i Föräldrarnas frånvaro hafva vård om Trädgårdsnyckeln, fick nu *Måns* detta förtroende, och skickade sig derunder så beskedligt, at Föräldrarne hade allt skäl at vara nöjde med honom.

39.

Gossen och Fjäriln.

Henric härom dagen
Uti gröna hagen

Fick

Fick en Fjäril ſe:
"Flyg til mig, min Lilla!
"Sätt dig ner ſå ſtilla!
Börjar han at be.
Men på lätta vingar
Fjäriln högt ſig ſvingar
Undan *Henrics* ſyn.
Goſſen, yr och trägen,
Springer oförvägen,
Kikar up mot ſkyn;
Då uti ſin ifver
Han ej varſe blifver
Hvar et dike gick:
Plumſar in, och gråter,
Kryper op ſå våter,
Och med ſorgſen blick
Smög ſig ſina färde,
Och af ſkadan lärde
Bättre för ſig ſe,
Springa alltid ſakta,
Sig för faran akta,
Och bli klokare.

40.

Hvem tror en Lögnare?

En höſtdag, då det var kallt och ſuktigt väder, hade *Ludvic* ſå länge ſprungit ut i fria luften, at han om aftonen, när han kom hem, kände ſig deraf må mycket illa. Han beklagade ſig då för ſin Mor, ſom genaſt gaf honom

några goda droppar i ſött vin, at dermed upvärma hans förkylda mage, hvaraf han ock efter några timmar blef fullkomligen friſk. Men då dropparne, eller faſtmer det ſöta vinet, hade ſmakat honom mycket väl, begärade han än en gång in deraf, hvilket dock hans förſtåndiga Mor afſlog; ty mycket vin, ſade hon, är ej nyttigt för Barn, och deſsutom bör man ej förro ſkull nyttja Medicamenter, emedan man derigenom få vänjer ſig vid dem, at de ej hjelpa då man är ſjuk och värkeligen behöfver dem.

Ludvic förnyade väl än en gång ſin begäran, men fick åter ſamma afſlag. Då tänkte han för ſig ſjelf: Jag ſkall väl framdeles vara ſlugare, för at ändock få fram hvad jag vill.

Några dar derefter kom han ſåledes åter in til ſin Mor med ſorgelig upſyn, ſatte ſig lutande på en ſtol, och tog ſig med ömkeliga åtbörder om magen. "Hvad fattas dig, min Gos"ſe!" ſade Modren, "efter du har dig ſå där "illa?" "Jag är åter ſjuk i min mage," ſvarade han, "juſt ſom ſiſt; om Mamma dock ville "vara ſå god och än en gång gifva mig af de "goda dropparna!" Modren trodde *Ludvics* föregifvande, och gaf honom dem, med litet vin dertil. *Ludvic* var nu rätt nöjd deröfver, at han kunnat narra ſin Mor, (ty den boſven mådde rätt braf, faſtän han gjorde ſig ſå ſjuk) och, hvad än värre var, beſlöt han inom ſig at väl oftare bruka ſamma knep.

En tid derefter kom *Ludvic* åter ihog dropparna och vinet, och ſtraxt var han igen helt oförmodadt ſjuk, och färdig at beklaga ſig

för

för ſin Mor. Men nu blef hans upförande miſstänkeligt. "Hör *Ludvic*!" ſade derföre hans Mor, "jag tror du har bara bofſtreck för dig? "Var upriktig! är det ej ſå, at det ſöta vinet "ſmakar dig, och derföre vil du åter narra mig "at ge dig in droppar deruti? Tilſtå at ſå är, "ſå vil jag hellre ge dig litet vin, om du ber "mig vackert derom, än at du ſkall vänja dig "vid oſanning."

"Bevars! jag ſkulle ſå förſtälla mig!" ſade den illiſtiga bofven med en bekymrad upſyn, "och narra min goda Mamma? Nej, ſå elak "kunde jag väl alldrig vara. Ach om Mamma "viſste hur det kniper mig i magen, ſå ſkulle "Mamma viſt ſkynda at ge mig in. I detſamma drog han ſå ömkeligen ihop ſig, qved, och betedde ſig ſå jämmerligen, at Modren ändteligen lät öfvertala ſig än en gång at göra honom til viljes.

Således lyckades än en gång *Ludvics* bedrägeri; men nu borde ſtraffet komma.

Följande dagen blef han värkeligen ſjuk. Redan mot middagen kände han ſig må något illa; men ſom han med ſina Syſkon fått låf at på eftermiddagen roa ſig i grönſkäfet, ſå lät han ej märka ſig, för at ej bli tvungen at lämna hemma.

Emellertid hade hans Mor yppat för ſin Man, eller *Ludvics* Far, de miſstankar hon fattat om hans föregifna ſjuklighet, och Föräldrarne höllo ſom bäſt på at tala om detta hans bedrägeri, då *Ludvic* i detſamma hemkom ifrån ſin promenade.

Fadren frågade honom då, om han haft roligt? "Så där," ſvarade *Ludvic*, "allenaſt jag "ej haft ſå ondt i hufvudet och i magen. Jag "vet ej hvad ſom nu igen kommit åt mig; jag "orkade ej ſtort leka med de andre Barnen.

Modren (med en alfvarſam upſyn) Du gör "juſt vana af, min *Ludvic*! at vara ſjuk?"

Ludvic. Ach Mamma! Aldrig har jag mått ſå illa ſom nu.

Ockſå brann han mycket het i anſiktet, och ögonen voro ganſka matta; men Föräldrarne trodde ſådant härröra af ſör mycken och häftig rörelſe. Derföre ſade ock Fadren: "Du "bör vänja dig at tåla litet ondt; kom ihog du "är redan ſtora Goſſen!"

Ludvic (gråtande). Aj! men det tar mig ſå hårdt; jag orkar ej mer vara uppe.

Fadren. Så gå och lägg dig, och kinka ej; det går väl öfver.

Ludvic. Om dock Pappa förſt ville ge mig något in!

Fadren. (förtretad). Kanſke åter af de där dropparna, med det föta vinet? Men vet, min Gubbe! at detta narri ej alltid ſkall lyckas dig! Gå nu ſtraxt och lägg dig innan qvällsvarden; ty den ſom är ſjuk, orkar ju ej äta, ſå hoppas jag du ſkall vara friſk i morgon igen.

Denna Fadrens befallning, och den alfvarſamma ton, hvarmed han framförde den, förekom väl *Ludvic* något oväntad; men ſom han viſte at det ej var at narras med hvad hans Pappa befallte, ſå tog han vackert god natt af ſina Föräldrar, och gick op i Skolkammarn,

där

där han hade ſin ſäng näſt til Informatorns. Med tårarna i ögonen klädde han af ſig, och lade ſig med ſtark hufvudvärk och mycken plåga i underlifvet, men med än ſvårare bedröfvelſe öfver ſin Fars förmenta hårdhet. Sömn fick han alldeles icke. Redan ſlog klockan tålf, och allt låg än *Ludvic* och beklagade ſig, likväl ſå ſakta ſom möjligt var, på det han ej ſkulle väcka ſin Informator, ſom längeſedan var inſomnad, men ändteligen vid midnattstiden vaknade, och hörde *Ludvics* ängſlan.

Denna beſkedliga Mannen, ſom ofta förjt öfver *Ludvics* fula böjelſe at ljuga, ſedan han förgäfves bjudit til at hos honom rätta denna vanart, trodde, äfven ſom Fadren, i början, at hela hans opaſslighet åter var diktad; men då han nu märkte honom värkeligen må illa, ſteg han up, och gaf honom in några tjenliga läkemedel, ſom han hade til hands, af hvilka *Ludvic* äfven genaſt fick den lindring, at han en timma deretter roligt inſomnade.

Då han om morgonen vaknade, var hufvudvärken mycket lättad, och han kände ſig må vida bättre än aftonen förut. "Men", ſade han bekymrad til Informatorn, "nog lär Pap-"pa nu åter tro, at hela min ſjukdom var til-"gjord, då jag ſå ſnart blifvit bättre? Om dock "Informatorn ville vara god och förſäkra både "honom och min Mamma derom, at jag värke-"ligen var ſjuk!

Informatorn. Ja, kära *Ludvic*! du må ſkylla dig ſjelf derföre, at din Far ej kunnat fätta tro til ditt föregifvande, ſedan du ſå ofta

med dina lögner vågat bedraga honom; och det har varit et rättmätigt ſtraff för dig, at du ej, ehuru ſjuk, fick in af de goda dropparna, då du flere gångor förut miſsbrukat din Mors godhet at gifva dig dem. Så få alla Lögnare omſider plikta för ſina oſanningar. Ockſå då de ſäga ſant, tror man dem ej, af fruktan at blifva bedragen.

Ludvic. Ach, om min Far nu ej vore ond på mig, ſå ſkulle jag alldrig mer med någon oſanning förtörna honom!

Informatorn. Jag ſkall bjuda til at gifva honom bättre tankar om dig, än han härtils haft, och berätta honom din goda föreſats, at, hädaneſter alltid hålla dig vid ſanningen. Jag hoppas at du ock redeligen upfyller denna din låfven?

Informatorn höll ock ord med hvad han låfvat, ſå at Fadren ifrån den dagen började anſe *Ludvic* med helt andra ögon, och hålla af honom, för det han nu alldrig ſade annat än hvad ſom ſant var.

Ludvic å ſin ſida vinnlade ſig ock allt hvad han kunde, at aflägga den fula ovanan at ljuga. Man glömde ſnart hans barndoms förſeelſer, och *Ludvic* blef med tiden en ordhållen och hederlig Man.

41.

Den arga Jöns.

Dumma *Jöns* i vredesmod
En gång på en landsväg ſtod,

Och

Och ſin häſt förtvifladt dängde.
Vid hvart ſlag, ſom piſkan tog,
Häſten argt tilbaka ſlog,
Stampade och ſvantſen ſvängde,
Tils han ledſen tog en ſats,
Slog af *Jöns*, ſå *Jöns* i puſſen
Hufvudſtupa fick ſin plats,
Och bröt benet i den ſkjuſſen.

Goſſe! lär i tid at ſtyra
Vredens ifver i ditt bröſt!
Vild uti paſſionens yra
Hör du ej förnuftets röſt.

42.

Det är ej det lyckligaſte at få göra ſom man vill.

Anton. Ach, min Far! Om jag ren vore fullvuxen, och få ſtor ſom min Pappa!

Fadren. Hvarföre önſkar du det, min Goſſe?

Anton. Då hade ingen mer at befalla öfver mig, utan jag ſinge göra allt hvad jag ville.

Fadren. Och det tror du vore ſå roligt?

Anton. Ach, ja viſst! förträffligt!

Fadren. Än du *Jeana*! Hvad menar du? Skulle du, äfven ſom *Anton*, tycka om at fritt få göra allt hvad dig lyſter?

Jeana. Det vore viſst en koſtelig ſak!

Anton. Hej, *Jeana*! Du och jag, hvad vi då ſkulle roa oſs!

Fadren. Må ſke, mina Barn! I morgon ſkolen J efter Er önſkan få full frihet at göra allt hvad Er behagar.

Anton och *Jeana.* (*hoppande af glädje*). Vi få i morgon göra allt hvad oſs behagar.

Fadren. Ja, det ſkall Ni få, och hvarken jag, eller Er Mamma, eller någon annan i huſet, ſkall hela dagen hafva något at befalla öfver Er.

Anton och *Jeana.* Skönt! ſkönt! det ſkall bli oſs en luſtig dag!

Fadren. Får ſe huru nöjda Ni blir dermed? Kommen nu ihog, at i morgon frågar ingen i hela huſet efter Er, eller hvad Ni tar Er före.

Morgondagen komm. I det ſtället at Barnen alltid förr blifvit väckte omkring klockan 7, ſåfvo de nu til inemot 10, då de ändteligen af ſig ſjelfve vaknade, gäſpande och dufne af det de ſåfvit ſå länge.

Men de mornade ſig ändteligen, då de ihogkommo, at de den dagen ſkulle få göra allt hvad de ville, klädde ſå på ſig i ſtörſta haſt, och gjorde ſig en god frukoſt af det bäſta och läckraſte ſom fanns i matſkåpet.

"Men hvad ſkole vi nu göra?" ſade *Anton.*

Jeana. Hvad annat, än leka hela dagen?

Anton. Ja, men hvad lekar förſt?

Jeana. Lät oſs bygga korthus.

Anton. Sådant lappri må ſmå Barn roa ſig med!

Jeana.

Jeana. Nå, ſå lät oſs löpa blindbock!

Anton. Ja, det var klokt! du och jag på tu man hand?

Jeana. Eller kaſta kägel där på den nya banan.

Anton. Vet du ej at jag ren är allt ledſen dervid?

Jeana. Så hitta då du på något roligare!

Anton. Vet du hvad? Vi ſkola rida på käpp rundt kring backarna hela dagen.

Jeana. Fy! hur paſſar det ſig för en Flicka? Nej, det kan jag ej göra.

Anton. Välan, lät oſs leka *Forman*: Du ſkall vara häſt, och jag kuſken.

Jeana. Ja, ſå at du åter ſkall ſå ſlå mig med piſkan i anſiktet, ſom i går? Nej, jag tackar för ſådana lekar!

Anton. Nog vet du, kära *Jeana*, at jag ej gjorde det med vilja?

Jeana. Må ſå vara; men det gjorde ändock rätt ondt; jag vil ej mer förſöka det.

Anton. Nå, hvad vill du då at vi ſkola roa oſs med? Lät oſs leka *jaga*: jag är Jägarn, och du Haren.

Jeana. Du är dig ſå lik! Alltid kommer du fram med dina pojkknep; men tro ej at jag är ſå enfaldig, och låter narra mig.

Anton. Så leker jag ej heller med dig, må du veta!

Jeana. Och jag ej heller med dig, må du veta!

Ledsne åt hvarandra, satte de sig nu i hvar sin knut, hängde läppen, och talte ej på långa stunden et ord med hvarannan.

Redan slog klockan 11. Blott en timma var således än qvar af den vackra förmiddagen, då *Anton* ändteligen vände sig til sin Syster, och sade: Så komm då och kasta kägel, som du för en stund sedan ville.

Jeana. Ja, må göra! men du är mig fem rusin skyldig, sedan vi kastade i går; dem måste du först betala mig.

Anton. Tro ej at jag är så enfaldig och betalar i dag, hvad jag blef skyldig i går.

Jeana. Hvarföre ej?

Anton. För det at ingen i dag har at befalla öfver mig.

Jeana. Men om jag säger åt Pappa, så måste du betala mig dem.

Anton. I dag har ej heller Pappa någon makt öfver oss.

Jeana. Så spelar jag ej!

Anton. Lät bli! lät bli! inte skall jag tvinga dig.

Åter en stund harm och bedröfvelse, och åter hvar i sin knut. *Anton* hvisslade, och *Jeana* gnolade på en visa, tils *Anton* fick rätt på sin piska, och började smälla dermed, under det *Jeana* i tysthet talade några ord med sin docka.

Tiden led, och af hela förmiddagen, som skulle bli så rolig, var endast en stund öfrig at

roa

roa ſig på. *Anton* lika ledſen vid piſkan, ſom *Jeana* vid dockan, ſuckade djupt då han ſåg på uret at klockan redan led emot tålf, ſeende tillika på ſin Syſter med bekymmerſam upſyn, tvehogſe om han emellertid ſkulle ſäga henne något ord, eller ej.

Ändteligen bröt *Jeana* tyſtnaden: "Rättnu "är det middag," ſade hon, "kom då *Anton*! "och lek en ſtund, innan man ber oſs in at ä-"ta; jag ſkall nu bli din häſt".

Anton. Godt! det hade du kunnat genaſt göra. Se här äro tömmarna; tag nu tygeln i munnen!

Jeana. Hvarföre juſt i munnen? Kan du ej binda dem om armarna på mig?

Anton. Du förſtår ju ej hur man ſkall vara häſt. Har du ej ſett at man alltid ſätter betslet i munnen på häſten, när man ſkall ut och köra? och at tömmarna ſedan äro fäſtade vid betslet?

Jeana. Men du ſkall veta, at jag ej är någon Häſt!

Anton. Det vet jag väl; men du bör dock nu bära dig ſå åt, ſom om du vore det.

Jeana. Det är alldeles icke nödigt.

Anton. Alltid vill du vara ſå ſlug, kära *Jeana*! Gör nu ſom jag ſäger, och tag betslet i munnen.

Jeana. Nej, i munnen tar jag det viſst icke.

Anton.

Anton. Så lät då bli! Jag vill ej mer leka med dig!

Jeana. Och intet heller jag med dig!

Och så blef det igen lika så tyst och ledsamt som nyss förut. *Anton* i det ena hörnet sökte åter up sin bårtkastade piska, och *Jeana* i det andra tog igen til sin docka; men ingendera hade roligt. *Anton* suckade; *Jeana* började gråta, och til slut gret *Anton* med.

Nu var det middag, och Fadren komm redan in för at fråga dem, om de nu hade lust at komma til bords? "Men," sade han, "hvad "fattas Er mina Barn?" då han såg dem bägge gråta i hvar sin vrå af kammarn.

"Just ingen ting!" svarade de, torkade oförmärkt tåraren ur ögonen, och följdes så åt i matsalen.

Deras Föräldrar hade den dagen några bjudna Främmande hos sig, således flere rätter än i hvardagslag, och äfven vin på bordet.

"Mina Barn!" sade Fadren, vid det måltiden började, "om jag i dag hade något at be"falla öfver Er, skulle jag ej tillåta Er at äta af "alla dessa rätter, eller at dricka något vin, e"medan sådant ej är för Er hälsosamt; men nu "måste Ni så göra som Er behagar, då jag ej "har något at säga öfver Er."

Både *Anton* och *Jeana* låto äfven tydeligen märka, at de voro sine egne Herrar. Än befallte de et, än et annat af alla fat som på bordet stodo, och drucko friskt sit måltidsvin ur fulla glas.

Äfven

Äfven deras Mor lät dem nog tydeligen förstå, at en sådan omåttlighet ej skulle bekomma dem mycket väl; men de hade nu full makt at göra och låta som de ville, och hvarken Far eller Mor kunde genom några befallningar inskränka deras frihet.

Ändteligen steg man från bordet. Bägge Barnens magar voro omåtteligen öfverlastade, och af det myckna vinet de druckit vimlade hela rummet för deras ögon.

"Komm *Jeana*!" ropade den rufiga Goffen, och drog i detsamma sin Syster med halft våld ner åt Trädgården. Men Fadren, som märkte at det ej stod rätt väl til med dem, följde dem i hamn och häl, för at oförmärkt gifva akt på deras förehafvande.

Genom Trädgården flöt en liten å, och i denna ån låg en liten båt, med hvilken *Anton* hade stor lust at roa sig.

"Men mins du ej," sade *Jeana*, at sådant "är oss förbjudit?"

"Förbjudit?" svarade *Anton*, "Vet icke du, "at vi i dag hafva låf at göra allt hvad vi "vilje?"

"Ach ja, det är sant," sade *Jeana*, räckte handen åt sin Bror, och hoppade med honom jämnfota i båten.

Fadren följde dem allt tätt i spåren, dock utan at Barnen blefvo honom varse; och som han visste at ån ej var mycket djup, och således hoppades at snart kunna få up dem, om de

ock

ock genom ſin oförvägenhet föllo derin, ſå lämnade han dem ſin frihet at ruſta med båten hur de ville.

Med mycken beſtällſamhet bjödo nu Barnen til at göra båten loſs; men den var ſå väl faſtgjord, at de ej kunde vinna ſin affikt.

"Så lät oſs då gunga dermed," ropade den oſtyriga *Anton*, och började i detſamma at vinka båten åt båda ſidorna, ſå mycket han förmådde.

Men detta nöjet räckte ej länge; ty vid det båten haſtigt och ojämnt ſvängdes af och ann, tumlade de yra Barnen hufvudſtupa i ån, och ropade redan jämmerligen om hjelp, då Fadren i ſtörſta haſt ilade til deras räddning, drog dem helt våta up ur vattnet, och ledde dem gråtande och beſtörte op i huſet igen, där de hela den öfriga dagen mådde ganſka illa ſå väl af ſitt froſſeri vid bordet, ſom ſitt ſå oförmodade kalla bad i Trädgården, tils de ändteligen, under ganſka elakt lynne, trötte och ledsne inſomnade.

Följande morgonen kom Fadren til deras ſäng, och frågade hur de den natten ſåfvit?

"Alldeles icke braf," ſvarade de illa mående Barnen med ängſlig röſt," vi hafve ingen "ro haft, utan ganſka ondt både i magen och "hufvudet."

"Det gör mig ondt om Er, ſtackars Barn," ſade den goda Fadren; "men ſedan Ni nu redan "nog fått plikta för Ert oförſtånd, hoppas jag "at Ni ſnart blir friſka igen, och då vill Ni

väl

"väl åter hafva ſamma frihet ſom i går, at gö-
"ra allt hvad Er behagar?

"Åh nej! nej! ingalunda!" ropade bägge Barnen hvar om annan.

"Men hvarföre ej," frågade Fadren, "Ni "tyckte ju i går ſå mycket om at vara Edra "egna Herrar?

"Ja, ſå oförſtåndige voro vi," ſvarade *Anton.*

"Ach ja, rätt dumma och oförſtåndiga," ſade *Jeana.*

Fadren. Vill Ni då ej numera i dag och framdeles njuta ſamma frihet?

Anton och *Jeana.* Nej, bäſta Pappa! Då vi lyda våra Föräldrar, och följa deras råd, ſå är det för oſs mycket bättre och roligare.

Fadren. Så har jag alltid trott. Men är det då nu Ert fulla allvare at gärna, och utan genſägelſe, göra mig til viljes?

Anton och *Jeana.* Jo, gärna! Pappa håller ju ſå mycket af oſs; hvarföre ſkulle vi då ej lyda honom?

Fadren. Nå väl! Se här et Rhabarberpulver för Er hvardera. Det ſmakar väl illa, men är nu för Er ganſka tjenligt och hälſoſamt; Ni måſte ſåledes genaſt taga in deraf, om Ni vil göra mig til viljes.

Anton och *Jeana.* Ach den elaka Rhabarbern!

Anton. Men Pappa har ju befallt det, och vi böre utan motſägelſe lyda honom. Se här

Jeana!

Jeana! ſå gör jag! (hvarvid han på en gång ſväljde ner hela pulfret.)

Jeana följde ſnart hans exempel. Pulfren gjorde ſin värkan, och *Anton* och *Jeana* voro följande dagen åter lika friſka, ſom tilförene.

Med lydnad och undergifvenhet fortforo de ſedan alltid at förtjena ſina Föräldrars godhet, ſedan de af egen erfarenhet lärt ſig, at det ej är nyttigt eller rådeligt för yra och oförſtåndiga Barn, at få göra och låta efter eget godtycko.

43.

Fredrics Morgonpſalm.

Du hör ju gärna Himlafar
At vi ditt låf förkunna;
Du älſkar oſs, du makten har
At mycket godt oſs unna.

Ty bär jag glad min bön för dig,
Och ſjunger dig til ära.
Ach värdes nådigt höra mig,
Och mig min bön beſkära!

Ny är din godhet alla dar
Mot dina Barn och Vänner.
Vi äre ſmå, och du vår Far,
Som bäſt vår ſvaghet känner.

En rolig ſömn du gifvit mig:
Jag friſk och munter vaknat,
Då mången ſjuk, olyckelig,
I natt all hvila ſaknat.

Med mat och dryck til öfverflöd
Du velat mig förſörja,
Då många ſmå i hungersnöd
Med tårar dagen börja.

Föräldrar du, o Gud! mig gett,
Som mig med omſorg lära,
At växa uti dygd och vett,
Och lefva dig til ära.

Må de med hvar förnyad dag
Ny hugnad af mig vinna,
Och, om det ſå är ditt behag,
Den högſta ålder hinna!

Då ſkall jag, mera vis och from,
Dem mera glädje gifva,
Och än på deras ålderdom
Af dem välſignad blifva.

44.

Den olyckliga Våghalſen.

Det är väl ſant, at en Goſſe ej bör vara kle mig och rädd för allt lappri; men at af öfverdåd, och utan trängande nöd, äfventyra

både lif och hälsa, är en illgärning, och tillika det största oförstånd.

Den oförvägna *Alexander*, som för sin djerfhet och oftyrighet allmänt kallades *Våghalsen*, lydde alldrig de varningar han dageligen fick för denna sin vanart; men han blef ock sluteligen så straffad för sitt öfverdåd, at han må tjena til exempel och varnagel för alla andra lika så olydiga och oregerliga Goffar.

Alldrig hade han nöje af andra än de äfventyrligaste tidsfördrif. At klifva upföre de brantaste stegar, utan at efterfråga om de höllo honom, eller ej: at klänga sig up i de högsta trädtoppar; springa kring plank och tak, och hoppa ner til marken, äfven ifrån de största höjder, voro hans hvardagslekar. Han stötte sig väl stundom rätt illa, hade ofta stora blånader i pannan, och skråmor både på händerna och i ansiktet, och var sällan hel och ren om sina kläder, hvarföre han ock flere gångor fick både ris och bannor; men han lät ej rätta sig, och blef derföre sluteligen olycklig.

Han hade nämligen en gång i skymningen af en kall höstdag, utan låf, smygt sig ner til hafsstranden, där man nyss anländt med en stor flotta af stockar och plankor, dem man som bäst lösgjorde, för at samla dem uppå land. Här var åter et lustigt spel för den oförvägna *Alexander*, som, oaktadt alla arbetsfolkets varningar, så länge sprang ifrån den ena lösa plankan och stocken på den andra, tils han ändteligen i skymningen steg misste, och halkade ner i sjön, emellan tvänne qvistiga stockar, stötte der-

deryid ſitt ben, och ſatt länge illa i klämman, med vattnet up under armarna, tils man ändteligen, efter mycket arbete, [illegible] rädda honom.

Emellertid hade han nu ſå illa brutit ſitt ben ur led, at han i flere veckor, under de ſvåraſte plågor, måſte hållas vid ſängen, och blef ändock halt deraf för ſin öfriga lifstid. Men den blef ej heller långvarig; ty af ſvår förkylning i det iskalla vattnet, hade han ådragit ſig en obotelig gikt och den ſmärtſammaſte värk i alla leder, ſom gjorde lifvet för honom til en plåga, och förde honom i grafven, innan han än upnått ſitt tjugunde lefnadsår.

45.

Samvetet.

"Min Goſſe! var alltid beſkedlig,
"Och munter med höfva och mått,
"I allt ditt upförande redlig
"Och nitiſk för allt ſom är godt!
"Gör alldrig uplåtligen illa;
"En Domare bor i ditt bröſt,
"Som alldrig en odygd kan gilla;
"Lyd heligt hans varnande röſt!
"Vik alldrig från Dygdernas bana,
"Men var om ditt *Samvete* mon!
Så hördes en Fader förmana
Sin enda, ſin älſkade Son.

En dag, ren för länge tilbaka,
Clas enſam i Trädgården komm,
Fick luſt att på kirsbären ſmaka,
Kröp lutad, och ſåg ſig ſå om
Om någon hans knep ſkulle röja,
Men innan ſin affikt han nått,
Begynte ren *Samvetet* höja
Sin röſt at ogilla hans bråtт.
Clas rodnar, och blygdes, och lydde,
Lät kirsbären vara i fred,
I fyrſprång ur Trädgården flydde,
Och undvek ſå freſtelſen med,
Och lugn i ſit *Samvete* kände.
Tilfredsſtälld han mötte ſin Far,
Sitt elaka upſåt bekände
Och *Samvetets* varnande ſvar.

"Min Son!" lydde Gubbens förmaning,
"Följ alltid dit *Samvetes* bud,
"Och vörda deſs heliga aning;
"Deſs lag är en röſt ifrån Gud.

Djupt fäſtade *Clas* i ſitt minne
Den varning hans Far honom gaf,
Och redlig, med ſamvetsgrant ſinne,
Han vandrade intil ſin graf.

46.

Rågnbågen.

En vacker ſommaraſton var lilla *Fiken* ute på landet med ſin Far. Et fruktſamt rägn ha-

de

de nyligen ſuktat de blomſtrande ängsfälten, luften var friſk, och ſolen i väſter kaſtade än ſina ſtrålar på de flyende rägnmolnen, mot hvilka en präktig rägnbåge lyſte med de ſkönaſte färgor.

"Hvad denna rägnbåge är vacker!" ropade *Fiken* med förkjusning, "Det ges ej i naturen "något ſkönare! Om jag dock vore där vid kul-"len i ängen, där den tycks ſänka ſig, ſå at "jag bättre finge betrakta deſs glans, och rö-"ra vid den, och ſe hvaraf den är ſamman-"ſatt!"

Fadren. Tro ej, mitt Barn! at deſſa ſkimrande färgor äro något värkeligt. Då ſolſtrålarna bryta genom rägndropparna mot det mörka molnet, ſå viſar ſig deraf för ögat et ſådant glänſande och mångfärgadt ſken. Vore ej marken nu ſå våt af det fallna rägnet, ſå ſkulle jag följa dig dit til kullen, och du ſkulle ej bliſva där varſe det minſta ſpår til all denna härlighet.

Fiken. Det vore väl [illegible]yneligt! Så at all denna ſkiftande glans är en ſynvilla? Om ej min Pappa ſagt det, ſkulle jag väl alldrig få miſstro mina ögon.

Fadren. Undra ej ſå mycket deröfver, mitt Barn! I verlden ges mångt och mycket annat, ſom på afſtånd lyſer, och ſynes vara något; men når det närmare betraktas, förlorar ſig i et tomt prål.

I detſamma rullade dem förbi en präktig Engelſk vagn, hvaruti ſatt et mycket väl klädt Fruntimmer. Fyra ſtälta och kåſteligen utſtof-

ferade häſtar ſtyrdes af en Kuſk i et ſkimrande livrée, och två lika lyſande Laquajer ſtodo bak på vagnen. Nu glömde *Fiken* alla ſina betraktelſer öfver rägnbågen. Den granna Frun, och hennes blänkande equipage, hade fäſtat hela hennes upmärkſamhet, och hon utbraſt förvånad öfver all denna mycknа ſtåt: "Ach den "präktiga Frun! hvad hon är lycklig, ſom kan "föra en ſådan ſtat!

Fadren. Skulle då du önſka dig at vara i hennes ſtälle?

Fiken. Hvad hjelper det at önſka ſig ſådant? Så lycklig kan jag ändock alldrig bli.

Fadren. Helt viſt mycket lyckligare, mitt Barn! i denna Fruns omſtändigheter ville jag alldrig ſe dig.

Fiken. Hvad min Pappa ſäger! Kände då Pappa henne? Och hvad ſkulle väl henne fattas, ſom är ſå rik och förnäm?

Fadren. Ja, både förnäm och rik är hon väl, men derföre ej lycklig. Såg du ej hur blek, miſslynt och bårttrånad hon ſatt i ſin präktiga vagn?

Fiken. Det hann jag juſt ej ſe på, då jag hade ſå mycket grannt på en gång för mina ögon.

Fadren. Men jag ſåg det med mycken medömkan. Det var Grefvinnan *Edelheim*, ſom genom ſin fåfänga, och ſin flygtiga lefnad i den ſtora verlden, redan i unga år förſtört både ſin hälſa och ſkönhet, gjort ſin Man ledſen vid ſig, fördärfvat ſina Barn genom en elak upfoſtran, ſtött ſig med alla ſina vänner, och nu derföre med all ſin rikedom och höghet ſällan har någon

gon nöjd ſtund. En ſådan belägenhet lär du väl ej finna mycket afundsvärd?

Fiken. Den ſtackars Grefvinnan! Hvem ſkulle väl trott henne vara ſå olyckelig?

Fadren. Du ſer ſåledes, mitt Barn! hur lätt man af blotta utvärtes ſkenet kan miſstaga ſig på människjor. Hela värdet af deras glänſande prål förlorar ſig ofta, då man närmare lär ſig känna dem, likſom färgorna i regnbågen. Hvad båta oſs titlar, och rikedomar, och präktiga hus, och granna kläder, och lyſande tidsfördrif, om miſsnöjen fräta ſinnet, laſter och et ondt ſamvete förbittra njutningen af alla de förmåner, hvarmed Lyckan öfverhopat oſs? Et odladt vett, et godt hjerta, en bevarad oſkuld, och en varm människjokärlek — ſe deſſa äro de rätta, de enda källorna til lifvets ſällhet. Sök dem, och du är lycklig!

Detta tal gjorde på den [illegible]beſkedliga *Fiken* et djupt intryck. Tankfull [illegible]hon ifrån ſin Far, päminte ſig ofta hans vita lärdomar, och bemödade ſig äfven i all ſin lefnad at följa dem.

47.

Det nögda Barnet.

Nöjd och glad jag alltid är,
Glad af allt mitt hjerta,
Ler åt lifvets ſmå beſvär,
Danſar bårt deſs ſmärta.

Sällheten hvar dag är ny,
Nya mina nöjen.
Dagarna ſom timmar fly
Under lek och löjen.

Må jag til min ålders qväll,
Nöjd med mig och andra,
Lika munter, lika fäll,
Lifvet genomvandra!

Och med oſkuld i min ſjäl
Mina plikter öfva,
Alltid öm om uſslas väl,
Som min hjelp behöfva!

Och då ſen min Mor och Far
Mig ſin kärlek ſkänka,
Jag på lyckligare dar
Alldrig mer vill tänka.

~~311. VIII. 1.~~

~~Ruots. kart. kirj.~~ 3.
Ru. kirvalusoppi.

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA
120 101 9031